

THE INFLIGHT MAGAZINE

your complimentary copy

179 (7) / 2025

ON AIR БУЛГАРИЯ

Importing
Hands

ВНОС НА РЪЦЕ

Going
Nuclear

ЯДРЕНИ ИГРИЧКИ

Swimming

НАЙ-ДОБРАТА ТРЕНИРОВКА

THE OFFICE OF THE FUTURE

Maltitsa Georgieva on the transformation of Business Park Sofia into The Park District
Малтица Георгиева за трансформацията на Business Park Sofia в The Park District

OVER A
MILLION
READERS
PER YEAR!

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

ДА ТЕ СВЕТНА

ЗА ОТСТЪПКАТА НА ТОКА

„ЦЕНА НА ENERGOTO.BG ЗА ДЕНЯ“
е продукт, предлаган от „ЕЛЕКТРОХОЛД
ПРОДАЖБИ“ ЕАД в качеството му на
търговец на електрическа енергия, който
представява доставка на електрическа
енергия за небитови потребители с
търговска отстъпка.

ENERGOTO.BG

Енергийният продукт се предлага за снабдяване с ел. енергия за обекти с месечна консумация до 10 000 кВтч.

ОТКРИЙ ИСПАНИЯ С "БЪЛГАРИЯ ЕЪР"

Това лято пътувайте до слънчева Испания бързо, удобно и на изгодни цени с националния авиопревозвач. С кампанията си „Открий Испания“ през новия сезон „България Еър“ ви отвежда до едни от най-вдъхновяващите испански дестинации – Барселона, Палма де Майорка и Малага. Време е за нови приключения, средиземноморско слънце и незабравими преживявания.

БАРСЕЛОНА – градът на великия архитект Гауди, безкрайните плажове и динамичния нощен живот. Разходете се по Ла Рамбла, наслади се на шедеврите на модернизма и усетете пулса на каталунската столица. Барселона предлага несравнимо съчетание между култура, забавления и гастрономически изкушения.

МАЙОРКА – магнетичен островен рай на спокойствие, красиви плажове, ефектни коктейли, и нито следа от стрес и напре-

жение. Тук ви очакват очарователни исторически забележителности, изтънчена кухня и чудесни възможности за разходки сред природата.

МАЛАГА – градът на Пикасо, на древната история и автентичните испански вкусове. Опознайте стария град, насладете се на панорамните гледки и се отгдейте на андалусийската кулинарна наслада. Малката перла на Коста дел Сол съчетава богато културно наследство с модерни развлечения и топъл средиземноморски климат.

Полетите от София до трите дестинации се изпълняват всеки вторник и събота през летния сезон, на цени от 129 евро с включени 10 kg ръчен багаж, безплатен check-in, напитки и храна на борда. "България Еър" продължава да лети и до испанската столица Магруд пет пъти в седмицата, на цени от 115 евро. ■

DISCOVER SPAIN WITH "BULGARIA AIR"

This summer, travel to sunny Spain quickly, comfortably and at great prices with the national air carrier. With its "Discover Spain" campaign in the new season, "Bulgaria Air" takes you to some of the most inspiring Spanish destinations: Barcelona, Palma de Mallorca and Malaga. It's time for new adventures, Mediterranean sun and unforgettable experiences.

BARCELONA - the city of the great architect Gaudi, endless beaches and dynamic nightlife. Stroll along La Rambla, enjoy the masterpieces of modernism and feel the pulse of the Catalan capital. Barcelona offers an incomparable combination of culture, entertainment and gastronomic delights.

MALLORCA - a magnetic island paradise of tranquility, beautiful beaches, spectacular cocktails, and not a trace of stress and tension. Here you will find fascinating historical sights, exquisite cuisine and wonderful opportunities for walks in nature.

MALAGA - the city of Picasso, ancient history and authentic Spanish flavours. Explore the old town, enjoy the panoramic views and indulge in Andalusian culinary delights. The little pearl of the Costa del Sol combines a rich cultural heritage with modern entertainment and a warm Mediterranean climate.

Flights from Sofia to the three destinations operate every Tuesday and Saturday during the summer season, at prices from 129 euros including 10 kg of hand luggage, free check-in, drinks and food on board. "Bulgaria Air" continues to fly to the Spanish capital Madrid five times a week, at prices from 115 euros. ■

ЛЕТИ С УДОБНИ ДИРЕКТНИ ПОЛЕТИ ОТ СОФИЯ

➤ **БЕРЛИН от €99**

➤ **ФРАНКФУРТ от €99**

➤ **ЦЮРИХ от €139**

ТИ ИЗБИРАШ СВОЯТА ИСТОРИЯ!

**9 | BUSINESS
ECONOMY**

30 | Трансформацията на "Бизнес Парк София"

Малтица Георгиева,
директор Стратегически
инициативи, пред Bulgaria
ON AIR

**34 | Business Park Sofia's
Transformation**

- 10 |** Пристрастява ли се България към евтин дълг?
- 12 |** Is Bulgaria Addicted to Cheap Debt?
- 14 |** Внос на ръце
- 18 |** Importing Hands
- 22 |** Как станахме спонсор на Германия?
- 24 |** How We Became a Sponsor of Germany?
- 38 |** Алтернативната логика на имотния пазар
- 42 |** The Alternative Logic of the Real Estate Market

**51 | ANALYSIS
POLITICS**

52 | На север от Хирошима, на запад от Изтока

Възможно ли е доктрината на ядреното съдържане да работи и през XXI век?

54 | North from Hiroshima, West of the East

- 56 |** Ядрени игри
- 58 |** Nuclear Games
- 62 |** Гледай отвисоко
Look from Above

**69 | SCIENCE
TECHNOLOGY**

76 | Как BMW създаде най-екологичния автомобил

Бъдещото iX3: рециклирани материали, производство без изкопаеми горива, 20% по-ефективно на пътя

79 | How BMW Created the World's Greenest Car

- 70 |** 13 килограма, 738 конски сили!
- 72 |** 13 kilograms, 738 horsepower!
- 74 |** Най-гобратата тренировка
- 76 |** The Best Workout, Ever
- 82 |** Смяна на курса
- 85 |** Changing Course

**87 | TRAVEL
LIFESTYLE**

90 | Най-красивите страни в света

Тези 12 дестинации си струва да се видят, независимо към какъв тип ваканция ви тегли

90 | The Most Beautiful Countries

- 88 |** Афиш
Poster
- 108 |** Желани пришълци
- 112 |** The Aliens That We Love

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ
ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE
OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

ПРЕВОДАЧИ
Global Club

TRANSLATORS
Global Club

АВТОРИ
Бойко Василев
Димитър Кьосемарлиев
Емил Иванов
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Петър Йовчев

CONTRIBUTORS
Boyko Vassilev
Dimitar Kyossemarliev
Emil Ivanov
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Petar Yovchev

ДИЗАЙН
BRAND NEW design
ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИР МЕДИА ГРУП

DESIGN
BRAND NEW design
PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Мумкова

CEO
Victoria Mitkova

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

BANK ACCOUNT

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECB BGSF
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна
ISSN 1314-2216

Съгласно чл.7а, ал.1 от Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги (изм. и доп.ДВ бр.94 от 13.11.2018г.) действителен собственик на дружеството издател на списание "България он ер" е "Инвестор.БГ" АД, който публично дружество по Закона за публично предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

CONTRIBUTORS АВТОРИ

БОЙКО ВАСИЛЕВ е един от най-уважаваните телевизионни журналисти в България, водещ и продуцент на "Панорама" по БНТ. Доктор по социология, възпитаник на Софийския университет, специализирал е в Хайделберг, Германия. Автор е на десетки документални филми, включително "Деца на бащите", за който получи Голямата награда "Роберт Шуман" за 2007 година.

BOYKO VASSILEV is one of Bulgaria's most renowned television journalists, and the host and producer of the talk show Panorama (broadcast on the National Bulgarian Television). He holds a Ph.D. in sociology, is a Sofia University alumnus, and has specialized in Heidelberg, Germany. He has authored dozens of documentaries, including The Children of the Fathers, for which he received Bulgaria's 2007 Robert Schuman Journalism Award.

ИВАЙЛО НИКОЛОВ е независим икономист с професионален опит и интереси, свързани с политиките на икономическия преход, развитието на финансовата система, институционалните промени и европейската интеграция на България. Доктор по икономика, обучавал се в Bank of England, Европейската централна банка и Федералния резерв.

IVAYLO NIKOLOV is an independent economist with professional experience and interests related to economic transition policies, financial system development, institutional changes and Bulgaria's European integration. He holds a PhD in Economics and has trained at the Bank of England, the European Central Bank and the Federal Reserve.

BMW X7 С ПОДАРЪК ПРЕМИУМ ОБОРУДВАНЕ ДО 53 600 ЛВ. С ДДС*.

За повече информация и оферта, моля свържете се с нашите търговски екипи от М Кар Груп.

М Кар Варна

9023, Варна
бул. "Вл.Варненчик" 320
contact@bmw-mcarvarna.bg
www.bmw-mcarvarna.bg
Тел.: +359 52 918 208

М Кар Плевен

5800, Плевен
кв. "Дружба" 1
contact@bmw-mcarpleven.bg
www.bmw-mcarpleven.bg
Тел.: +359 64 970 804

М Кар Пловдив

4003, Пловдив
бул. "Карловско шосе"
contact@bmw-mcar.bg
www.bmw-mcar.bg
Тел.: +359 32 571 296

М Кар София

1407, София
бул. "Черни Врх" 53
contact@bmw-mcarsofia.bg
www.bmw-mcarsofia.bg
Тел.: +359 2 49 28 335

BMW X7 xDrive40i: Разход на гориво в л/100 км (комбиниран, WLTP): 10,5–9,2 CO₂ емисии в г/км (комбинирано, WLTP): 240–210

*Подарък премиум оборудване до 53 600 лв. с ДДС се отнася за BMW X7 M60i. Предложението важи за бизнес клиенти.

ДИРЕКТНО ОТ ВАРНА ДО ПАРИЖ С "БЪЛГАРИЯ ЕЪР"

DIRECT FROM VARNA TO PARIS WITH BULGARIA AIR

За новия летен сезон "България Еър" разширява мрежата си от международни линии, оперирани от летище Варна. От 17 април за пръв път започнаха директни полети Варна - Париж - Варна, които ще се изпълняват до летище "Шарл дьо Гол" два пъти седмично - в понеделник и четвъртък. Цените са от 169 евро за едностранен билет в икономична класа. Полетите до Париж предлагат и удобни връзки до цял свят.

На 17 април бе възобновена и директната връзка между Варна и Франкфурт. Сезонната линия е планирана с две честоти седмично - в понеделник и четвъртък, а цените в икономична класа започват от 149 евро в посока.

От 15 юни „България Еър“ възобновява и директната си линия Варна – Прага – Варна с полети в сряда и неделя. Цените за едностранен билет в икономична класа започват от 119 евро в посока.

Полетите от Варна до трите дестинации ще се изпълняват с най-новите пополнения във въздушния флот на „България Еър“ - комфортните самолети Airbus A220.

В тарифата на икономична класа са включени 10 kg ръчен багаж, заедно с дамска чанта или лаптоп, както и кетъринг на борда с топъл сандвич, шоколадче, топли и студени напитки. Повече информация - на www.air.bg.

For the new spring-summer season, Bulgaria Air is expanding its network of international routes operated from Varna Airport. From April 17, direct flights Varna - Paris - Varna will start for the first time. They will operate to Charles de Gaulle Airport twice a week - on Mondays and Thursdays. Prices start from 169 euros for a one-way ticket in economy class. Flights to Paris also offer convenient connections to the whole world.

On April 17, the direct connection between Varna and Frankfurt will also be resumed. The seasonal route is planned with two frequencies per week - on Mondays and Thursdays, and prices in economy class start from 149 euros per direction.

From June 15, Bulgaria Air is also resuming its direct route Varna - Prague - Varna with flights on Wednesdays and Sundays. Prices for a one-way ticket in economy class start from 119 euros.

Flights from Varna to the three destinations will be operated with the latest additions to the Bulgaria Air fleet - the comfortable Airbus A220 aircraft. The economy class fare includes 10 kg of hand luggage, along with a handbag or laptop, as well as on-board catering with a hot sandwich, chocolate, hot and cold drinks. More information - at www.air.bg.

ИНДИЯ НА ЕДНА РЪКА РАЗСТОЯНИЕ

INDIA AT YOUR FINGERTIPS

„България Еър“ сключи SPA договор с индийската авиокомпания Air India. Партньорството между двете авиокомпани позволява на пътниците от България да закупят само един билет за цялото пътуване между София и редица популярни градове в Индия, през трансферно летище в Европа и на по-атрактивни цени. Новото споразумение осигурява удобен достъп до дестинации като Делхи и Мумбай. Пътниците ще могат да се възползват от преференциални тарифи за билети, както и от възможности за трансфер на летището в Делхи до други дестинации в Индия. Комбинираните тарифи важат и за пътници от Индия, които желаят да открият България.

Bulgaria Air has signed a SPA agreement with Air India. The partnership between the two airlines allows passengers from Bulgaria to purchase only one ticket for the entire trip between Sofia and several popular cities in India, via a transfer airport in Europe and at more attractive prices.

The new agreement provides convenient access to destinations such as Delhi and Mumbai. Passengers will be able to benefit from preferential ticket rates, as well as transfer options at the Delhi airport to other destinations in India. The combined rates are also valid for passengers from India who wish to discover Bulgaria. ■

WE GIVE YOU
A LEGENDARY WELCOME,
every time you come back.

DAS
Hotels & Resorts

(+359) 56 8 12345 / info@hotelprimoretz.bg

WWW.HOTELPRIMORETZ.BG

BANG &

A1 of a kind*

OLUFSEN

SOFIA, 53, CHERNI VRAH BLV.
+359 2 8073757
SOFIA@BEOSTORES.COM
WWW.BEOSTORES.BG

B&
BO

38 | **АЛТЕРНАТИВНАТА ЛОГИКА
НА ИМОТНИЯ ПАЗАР**
THE ALTERNATIVE LOGIC OF THE REAL ESTATE MARKET

14 | **ВНОС НА РЪЦЕ**
IMPORTING HANDS

30 | **ИНТЕРВЮ: МАЛТИЦА ГЕОРГИЕВА**
INTERVIEW: MALTITSA GEORGIEVA

ПРИСТРАСТЯВА ЛИ СЕ БЪЛГАРИЯ КЪМ ЕВТИН ДЪЛГ?

Само за 7 месеца правителството е взело повече заеми, отколкото бе целият държавен дълг през 2007

By ПЕТЪР ЙОВЧЕВ / Photography iSTOCK

Блажени са търпеливите, защото ще имат повече за харчене. Простете перифразата на Светото писание, но тя добре описва поведението на българското правителство, което едва изчака окончателното "да" за членство в еврозоната от 1 януари 2026 година, преди да емитира нов външен дълг за 3.2 милиарда евро. Той се добавя към предишната емисия през април на стойност 4 милиарда евро. Тоест за по-малко от седем месеца през тази година България е взела повече нови заеми, отколкото бе целият ѝ правителствен външен дълг в първото тримесечие от европейското ѝ членство през 2007 (5.41 милиарда евро).

ЮЛСКАТА ЕМИСИЯ ПРЕМИНА ПРИ ГОЛЯМ

ИНТЕРЕС от страна на инвеститорите и постигна доста изгодни условия. "Емисията беше успешна и добре структурирана... Това се дължи на предстоящото присъединяване към еврозоната и повишението на кредитния рейтинг, което направи българските облигации по-привлекателни за международните инвеститори", коментира пазарният анализатор Николай Ванъов пред БНР. Ванъов обаче предупреди, че зачестилите емисии дълг са сигнал за задълбочаващ се дефицит и необходимост от фискална консолидация. Председателят на клуб "Ускорение" Владислав Панев отиде по-далеч и предупреди пред Bulgaria ON AIR, че "България става пристрастена към евтин държавен дълг. Както Гърция беше пристрастена преди

двайсетина години, и още не може да се оправя след това".

НА ПРЪВ ПОГЛЕД СУХИТЕ ЧИСЛА НЕ ПОКАЗВАТ сериозни причини за тревога. Последните публикувани данни на Eurostat (към края на първото тримесечие на 2025) показват България като страната с най-ниския държавен дълг в ЕС: едва 23.9% от БВП, по-малко дори от тези на Естония (24.1%) и Люксембург (26.1%). Само че тези данни все още не включват спомнатите 7.2 милиарда евро нов дълг. Пък и тревожни са не актуалните равнища на дълга, а тенденцията. Тези 23.9% са с 1.5 пункта повече от нивото преди една година. Емисиите от 2025 ще добавят още доста: 7.2 милиарда евро са всъщност над 7% от очаквания БВП за годината.

НЕЩАТА СТАВАТ ОЩЕ ПО-ЯСНИ, ако за момент оставим изчисляването на дълга като дял от брутният продукт, и погледнем номиналната му стойност. Най-ниският показател на българския правителствен дълг е 4.78 милиарда евро към март 2009 година. Към март 2025 е вече над 25 милиарда евро. Към септември ще е вече над 30 милиарда. Общо от 2007 насам дългът ни се е увеличил с 361% в номинално изражение. За сравнение средният дълг на страните от еврозоната за същия период се е увеличил със 116%, а този на Германия - само с 67%. Разбира се, има и по-тежки случаи от нас: вече здраво нагазилата в блатото на бюджетната криза Румъния е напмпала дълга си с 1412% от 2007 до 2025. Но това би трябвало да е не успокоение, а още по-сериозно предупреждение.

ВПРОЧЕМ НЕЩАТА НЯМАШЕ ДА СА ПРИТЕСНИТЕЛНИ, ако България използваше относително ниската си задлъжнялост до момента, за да вземе заеми за увеличаване на конкурентоспособността на икономиката. Но няма никакви признаци държавните разходи да имат такава насоченост. Съвсем малка част от новия дълг ще отиде за погасяване на стар. Основната част от 7-те милиарда е за запущване на огромните дупки в държавния енергиен сектор и за увеличаване на заплати и други разходи в държавната администрация. Мерки, които не само не стимулират икономиката, но и наливат ново масло в огъня на инфлацията. Увеличаването на бюджетните разходи и на паричното предлагане е всъщност основната причина за инфлацията в България, обясни Владислав Панев в "Денят ON AIR". ■

ПРАВИТЕЛСТВЕНИЯТ ДЪЛГ НА БЪЛГАРИЯ, млн. евро
BULGARIA'S GOVERNMENT DEBT, mn euros

MAZDA CX-80

8-степенен автоматик, 4x4, 6+1 места

Изберете между:

Diesel

3.3L, 6 цилиндъра, M-HYBRID 48V, 254+17 КС, 550+153Nm

Plug-in Hybrid

327КС, 62км пробег на ток, 6.8 сек 0-100км/ч

mazda.bg

CRAFTED IN JAPAN

DRIVE TOGETHER

IS BULGARIA ADDICTED TO CHEAP DEBT?

In just 7 months, the government has borrowed more than the entire government debt in 2007

By PETAR YOVCHEV / Photography iSTOCK

Blessed are the patient, for they will have more to spend. Forgive the paraphrase of the Holy Scripture, but it well describes the behaviour of the Bulgarian government, which barely waited for the final "yes" for membership in the eurozone from January 1, 2026, before issuing new external debt for 3.2 billion euros. It is added to the previous issue in April, worth 4 billion euros. That is, in less than seven months this year, Bulgaria has borrowed more new loans than its entire government external debt in the first quarter of its European membership in

2007 (5.41 billion euros).

THE JULY ISSUE WAS MET WITH GREAT INTEREST from investors and achieved quite favourable terms. "The issue was successful and well-structured... This is due to the upcoming accession to the eurozone and the credit rating upgrade, which made Bulgarian bonds more attractive to international investors," market analyst Nikolay Vanyov told BHP. However, Vanyov warned that the increased debt issuances are a signal of a deepening deficit and the

need for fiscal consolidation. The chairman of the "Acceleration" club, Vladislav Panev, went further and warned to Bulgaria ON AIR that "Bulgaria is becoming addicted to cheap government debt. Just like Greece was addicted twenty years ago, and it still cannot recover from that".

AT FIRST GLANCE, THE DRY NUMBERS do not show serious reasons for concern. The latest published data from Eurostat (as of the end of the first quarter of 2025) show Bulgaria as the country with the lowest government debt in the EU: only 23.9% of GDP, less even than those of Estonia (24.1%) and Luxembourg (26.1%). However, these data do not yet include the aforementioned 7.2 billion euros of new debt. Moreover, it is not the current debt levels that are worrying, but the trend. These 23.9% are 1.5 points more than the level a year ago. The 2025 issues will add quite a bit more: 7.2 billion euros are actually over 7% of the expected GDP for the year.

THINGS BECOME EVEN CLEARER if we leave aside for a moment the calculation of debt as a share of gross product and look at its nominal value. The lowest point of Bulgarian government debt was 4.78 billion euros as of March 2009. By March 2025, it is over 25 billion euros. By September, it will already be over 30 billion. In total, since 2007, our debt has increased by 361% in nominal terms. For comparison, the average debt of the eurozone countries for the same period has increased by 116%, and that of Germany - by only 67%. Of course, there are worse cases than ours: Romania, already firmly entrenched in the swamp of the budget crisis, has inflated its debt by 1412% from 2007 to 2025. However, this should not be a reassurance, but an even more serious warning.

Of course, things would not be worrying if Bulgaria used its relatively low debt to date to finance an increase in the competitiveness of the economy. But there are no signs that state spending has such a focus. A very small part of the new debt will go to repay old debt. The main part of the 7 billion is to plug the huge holes in the state energy sector and to increase salaries and other expenses in the state administration. Measures that not only do not stimulate the economy, but add fuel to the fire of inflation. The increase in budget spending and money supply is actually the main cause of inflation in Bulgaria, Vladislav Panev explained on "Denyat ON AIR". ■

Централна
Кооперативна
Банка
Важният си ти.

БИОМЕТРИЧНО УДОСТОВЕРЯВАНЕ ОТ ЦКБ

**Максимална сигурност с
минимални усилия**

ВНОС НА РЪЦЕ

Решава ли проблемите на икономиката привличането на евтини работници отвън, или само ги задълбочава?

By ИВАЙЛО НИКОЛОВ / Photography iSTOCK

Те вече могат да бъдат видени навсякъде. Работници от Киргизстан подреждат рафтовете в магазините. Узбеки сервират в ресторанти. Непалци попълват персонала в черноморските хотели. Турски и албански бригади помагат в строителството. Чуждестранни работници има и в преработващата промишленост, транспорта и селското стопанство. Макар и по-рядко, в България също работят и чужденци с по-висока квалификация – в областта на информационните технологии и като инженери. Българската икономика изглежда жадна за работна ръка. Неотдавна стана известно, че през първите пет месеца на годината в

страната са пристигнали 24 279 работници от страни извън Европейския съюз. Това е 0.6% от населението на България в трудоспособна възраст към края на миналата година – приблизително колкото са жителите на градове като Смолян или Горна Оряховица.

НЕДОСТИГ НА ТРУДОВИЯ ПАЗАР В БЪЛГАРИЯ Е ИМАЛО И ПРЕДИ. По-възрастните може да си спомнят за работниците от Виетнам през 80-те години на миналия век. По някои оценки над 35 хиляди души от азиатската държава тогава са били ангажирани у нас, главно в строителството на инфраструктурни обекти. ►

НУЖНИ И НЕНУЖНИ

NEEDED AND UNNECESSARY

Професиите, за които има най-голям недостиг и най-голям излишък от кадри в Европа
The jobs with the greatest shortage and the greatest surplus of staff in Europe

НЕДОСТИГ / SHORTAGE

1. Заварчици и оксигенисти / Welders and flame cutters
2. Медицински сестри и санитарни / Nursing professionals
3. Готвачи / Cooks
4. Строителни и други електротехници / Building and related electricians
5. Водопроводчици / Plumbers and pipe fitters
6. Шофьори на камиони / Heavy truck and lorry drivers
7. Шлесери / Sheet metalworkers
8. Медицински специалисти / Specialist medical practitioners
9. Оператори металорежещи машини / Metalworking machine tool setters and operators
10. Касани и други по обработка на храните / Butchers, fishmongers and related food preparers

ИЗЛИШЪК / SURPLUS

1. Графични дизайнери / Graphic and multimedia designers
2. Чистачи в офиси и хотели / Cleaners and helpers in offices, hotels and other establishments
3. Докери, хамали / Freight handlers
4. Секретари / Secretaries
5. Офис чиновници / General office clerks
6. Шофьори на леки, лекотоварни автомобили и такси / Car, taxi and van drivers
7. Продавачи в магазини / Shop sales assistants
8. Дизайнери на облекла и прогукти / Product and garment designers
9. Шивачи, кроячи, шанкари / Tailors, dressmakers, furriers and hatters
10. Фотографи / Photographers

► Днес липсата на работна ръка е по-голяма и обхваща повече сфери, поради което търсенето на чуждестранни работници расте. Дали обаче тези работници реално ще разрешат проблемите със застаряването на населението, свиването на работната сила и слабата икономическа производителност? Или само временно запущваме пробойни?

ИМА ДЪРЖАВИ, КОИТО НА ПО-РАНЕН ЕТАП от своето икономическо и демографско развитие са се сблъскали с такива въпроси. Погледнато назад в историята обаче, недостигът на хора за работа е бил нещо по-скоро непознато.

Например изграждането на египетските пирамиди или Великата китайска стена очевидно не е било спряно поради липса на работна ръка. В продължение на хилядолетия повечето хора не са имали друг избор, освен да предлагат труда си само срещу прехрана, независимо от условията. Роби и пленници са имали още по-ограничен избор. Предлагането на труд е било изобилно, а цената му – ниска. Междувременно човешкото население е

нараствало. Отначало бавно – преди 12 хиляди години планетата са обитавали общо около 4 милиона души, а в началото на новата ера броят достига около 200 милиона. Човешката популация започва да нараства рязко едва в по-нови времена – към 1800 година преминава границата от 1 милиард, а днес надхвърля 8 милиарда. Парадоксално може би, но въпреки бурния растеж на населението по света, в наши дни все по-често не достигат хора за работа.

ЕДИН НОВ ДОКЛАД на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие посочва, че сега в най-развитите икономики средно се пада около едно свободно работно място на двама безработни, докато преди десет години срещу едно свободно работно място са стояли четирима безработни. Тенденцията показва, че фирмите все по-трудно намират нужните им служители и работници. Конкретно в Европа ситуацията става критична. Скорошен анализ на Европейския орган по труда показва, че недостиг на работна ръка се наблюдава навсякъде

в Европейския съюз. Най-дефицитните професии включват заварчици, медицински сестри, готвачи, електротехници, водопроводчици, шофьори на тежкотоварни камиони и специалисти в металургията.

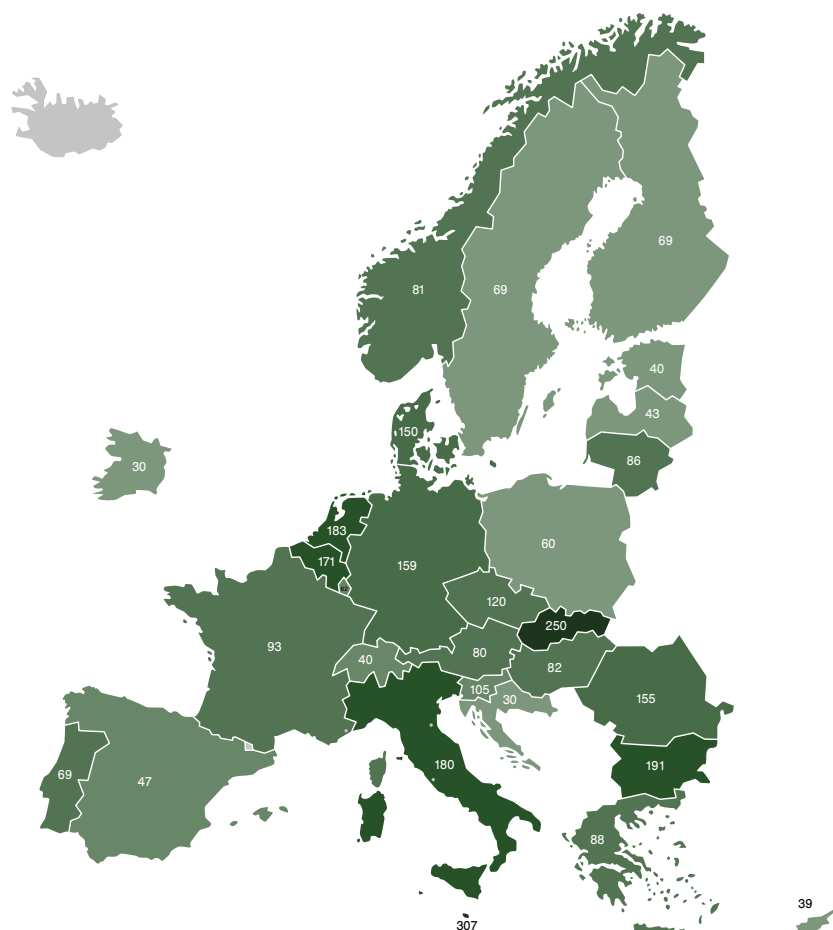
В незавидната класация по брой професии, където не достигат кадри, първенец е Малта (с цели 307 професии), на второ място е Словакия (250), а България е трета (191).

ТЪРСЕНЕТО НА РАБОТНА РЪКА В БЪЛГАРИЯ проличава и от националната статистика. За десет години делът на заетите лица в общия брой на населението на възраст от 20 до 64 години нараства от 64% (тогава под средния показател в ЕС) до близо 77% (вече над средното в ЕС).

На този фон вносът на работници сякаш изглежда добро решение. Някой би казал, че България даже е закъсняла с тази политика, сравнено с други европейски страни. Подобна хипотеза на пръв поглед се потвърждава от ниския дял чужденци, които живеят в страната.

БРОЙ ПРОФЕСИИ С НЕДОСТИГ НА ХОРА СПОРЕД EURES

NUMBER OF OCCUPATIONS WITH LABOUR SHORTAGES

По последни данни на Евростат около 63 милиона (или 14%) от жителите на Европейския съюз са родени в държава, различна от тази, в която живеят в момента. От тях около 45 милиона (10%) са родени извън ЕС. В Германия живеят най-много хора, родени в чужбина – 16.9 милиона (цели 20% от населението там). Две трети от родените в чужбина днешни жители на ЕС са концентрирани в четири държави – Германия, Франция, Испания и Италия.

Докато в България постоянно живеят едва около 212 хиляди души, родени извън страната. Това е само 3.3% от населението – третият най-нисък дял в целия ЕС, след Полша и Румъния.

БЕЗСПОРНИ ЛИ СА ОБАЧЕ ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПОЛЗИ от привличането на чуждестранни работници? В началото така наистина се запълват дефицити на трудовия пазар. Чужденците, предлагащи нужния за икономиката труд, подпомагат текущото създаване на брутен вътрешен продукт. Когато обаче пристигат предимно нискоквалифицирани кадри, те

практически се концентрират в сектори с по-слаба производителност и ниска добавена стойност. Това не повишава общия потенциал на икономиката.

Връзката между трудовия пазар и икономическата производителност е сложна тема. Някои дейности по принцип са трудоемки и без голям потенциал за модернизирване или автоматизация. Обикновено точно там работят хора с по-ниска квалификация. В такива сектори недостигът на хора трудно може да бъде компенсиран чрез нови технологии или подобри управленски решения.

ЧУЖДЕСТРАННИТЕ РАБОТНИЦИ ОБИКНОВЕНО ПРИЕМАТ ПО-НИСКО ЗАПЛАЩАНЕ. В краткосрочен план това ще поддържа дадено производство или услуги при добри норми на печалба за работодателите. Но задържането на ниски възнаграждения в съответните сектори ще демотивира местните работници, задълбочавайки проблема с недостига на кадри.

Тези разсъждения пораждаат друг логичен въпрос – вносът на работна ръка в Бълга-

рия има ли алтернативи?

Отговорът поне теоретично е положителен. Възможности има, но те понякога изискват дългосрочни усилия и резултатите няма да дойдат бързо. Например целенасочени политики по отношение на образованието и професионалната квалификация могат да насърчават изграждането на много повече кадри, притежаващи търсените на трудовия пазар знания и умения.

Според някои експерти може да се потърсят и по-бързи решения, а именно – използване на съществуващите трудови резерви. Възможностите в тази посока може би са лимитирани, но трябва да бъдат проучени.

НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИКА ПОКАЗВА, че през първото тримесечие на тази година е имало 1.06 милиона българи на възраст между 15 и 64 години, които са извън работната сила. От тях около 102 хиляди имат желание да работят, но или са се отказали да търсят работа, или са заети с образование, или имат заболяване или лични и семейни причини да не работят. Нежелаетелите да работят са били 960 хиляди, от които почти 450 хиляди са били заети с образование.

Има и външен трудов резерв – емигрантите българи. По различни изчисления българската диаспора по света наброява между 2 и 3 милиона души. Според Българската академия на науките, работещите в чужбина българи са около 2.5 милиона. Разбира се, равнището на заплатите е водещ фактор за мотивация към участие на трудовия пазар. За съжаление по последни данни на Евростат брутното почасово заплащане в България е едва 45% от средното в ЕС, отчитайки разликите в покупателната способност. По този показател България е на дъното в ЕС.

АЛТЕРНАТИВНИТЕ РЕШЕНИЯ явно няма да бъдат лесни, но усилията може би си струват. Защото опитът на редица западни държави показва, че масовият внос на работна ръка принципно не решава дългосрочните проблеми – например ако икономиката е с ниска производителност и конкурентоспособност, ако населението застарява, ако бюджетът едва се справя с растящи социални разходи. Също винаги стои и въпросът доколко успешна може да е интеграцията на чужденците в местното общество.

Българската икономика се задържа от недостиг на хора. И може би тепърва ще имаме повод за размисъл всеки път, когато на улицата, в магазина или на работното място се разминем с някого, чието външен вид издава чуждестранен произход. ■

IMPORTING HANDS

Does attracting cheap workers from abroad solve the economic problems, or does it only deepen them?

By IVAYLO NIKOLOV / Photography iSTOCK

They can now be seen everywhere. Workers from Kyrgyzstan stack the shelves in stores. Uzbeks serve in restaurants. Nepalese workers fill the staffing needs of Black Sea hotels. Turkish and Albanian brigades assist in construction. There are also foreign workers in manufacturing, transportation, and agriculture. Although less common, Bulgaria also employs highly skilled foreigners in the fields of information technology and engineering.

The Bulgarian economy seems starved for labour. It was recently announced that 24,279 workers from countries outside the European Union arrived in the country in the first five months of the year. This is 0.6% of Bulgaria's working-age population at the end of last year

– roughly equivalent to the population of cities such as Smolyan or Gorna Oryahovitsa.

THERE HAVE BEEN LABOUR SHORTAGES IN BULGARIA BEFORE. Older people might remember the Vietnamese workers in the 1980s. Some estimates say over 35,000 people from that Asian country were working here back then, mostly on infrastructure projects. Today, labour shortages are greater and affect more spheres, due to which the demand for foreign workers grows. But do these workers really solve the problems of an ageing population, a shrinking workforce, and weak economic productivity? Or are we just temporarily plugging holes?

THERE ARE COUNTRIES WHICH HAVE faced

such issues at an earlier stage of their economic and demographic development. However, looking back in history, labour shortages were something rather uncommon. For example, the construction of the Egyptian pyramids or the Great Wall of China was obviously not halted due to a lack of manpower. For thousands of years, most people had no choice but to offer their labour in exchange for food, regardless of the conditions. Slaves and captives had even more limited choices. The supply of labour was abundant, and its price was low. Meanwhile, the human population has grown. Slowly at first – 12 thousand years ago, there were approximately 4 million people on the planet, and at the beginning of the new era, the number reached about 200 million. The human ►

Киргизстан, Узбекистан и Непал са трите основни източника на сезонни и временни работници в България в последните години
Kyrgyzstan, Uzbekistan and Nepal are the three primary sources of seasonal and temporary workers on Bulgarian labour market

The background of the advertisement features a series of interlocking gears of various sizes and colors (green, yellow, orange) arranged in a descending staircase pattern from the top right towards the bottom left. Each gear serves as a platform for different types of fresh produce. The top gear holds a bunch of green basil. The second gear holds a carrot, a yellow onion, a red tomato, and a small white flower. The third gear holds a jar of orange jam with a wooden stick. The fourth gear holds a pear, a green apple, and a green avocado. The bottom gear holds a white plate filled with a variety of nuts, including almonds, walnuts, and hazelnuts. The entire scene is set against a light blue background with soft shadows.

Блатина·булгарплог
www.slatina-bulgarplod.com

СЛАТИНА БУЛГАРПЛОД

пазарът,
който избира

Не всеки продукт попада под прожекторите на най-голямото тържище в България. В **СЛАТИНА БУЛГАРПЛОД** ще откриеш само внимателно подбрани плодове и зеленчуци, съхранявани при идеални условия. С модерна инфраструктура, сертифицирани складове и ежедневен контрол, пазарът обслужва хиляди търговци и производители ежедневно.

А КОГАТО КАЧЕСТВОТО Е КРИТЕРИЯТ – НЯМА КОМПРОМИСИ.

► population began to grow rapidly only in more recent times – around 1800, it passed the 1 billion mark, and today it exceeds 8 billion.

Paradoxically, perhaps, but despite the rapid growth of the world's population, nowadays there is an increasing shortage of people to do the work.

A NEW REPORT by the Organisation for Economic Cooperation and Development points out that in the most developed economies, there is now an average of one job vacancy for every two unemployed people, whereas ten years ago, there were four unemployed people for every job vacancy. The trend shows that companies are finding it increasingly difficult to find the employees and workers they need.

In Europe in particular, the situation is becoming critical. A recent analysis by the European Labour Authority shows that labour shortages are being observed throughout the European Union. The most in-demand professions include welders, nurses, cooks, electricians, plumbers, heavy truck drivers, and metallurgical specialists.

In the unenviable ranking of professions where there is a shortage of personnel, Malta tops the list (with 307 professions), followed by Slovakia (250) and Bulgaria (191).

THE LABOUR DEMAND IN BULGARIA is also evident from the national statistics. Over the past ten years, the share of employed persons in the total population aged 20 to 64 has increased from 64% (then below the EU average) to nearly 77% (now above the EU average).

In this context, importing workers seems like a good solution. Some would say that Bulgaria is even late with this policy compared to other European countries. At first glance, this hypothesis is confirmed by the low proportion of foreigners living in the country.

According to recent Eurostat data, approximately 63 million (or 14%) of European Union residents were born in a country different from the one in which they live at the moment. Around 45 million (10%) of them were born outside the EU. Germany has the largest number of people born abroad – 16.9 million (a full 20% of the population there). Two-thirds of today's EU residents born abroad are concentrated in four countries – Germany, France, Spain, and Italy.

Meanwhile, only about 212,000 people born outside the country live permanently in Bulgaria. This is only 3.3% of the population – the third lowest share in the entire EU, after Poland and Romania.

BUT ARE THE ECONOMIC BENEFITS from attracting foreign workers truly indisputable?

At first, such workers do indeed help fill labour market shortages. Foreigners who provide labor needed by the economy contribute to the current generation of gross domestic product. However, when primarily low-skilled workers arrive,

they tend to concentrate in sectors with lower productivity and low added value. This does not increase the overall potential of the economy.

The relationship between the labour market and the economic productivity is a complex issue. Some activities are inherently labour-intensive and have little potential for modernisation or automation. These are typically the areas where less-skilled workers are employed. In such sectors, the shortage of people can hardly be compensated for by new technologies or improved management solutions.

FOREIGN WORKERS USUALLY ACCEPT LOWER WAGES. In the short term, this will maintain production or services at good profit margins for employers. However, keeping wages low in these sectors will demotivate local workers, exacerbating the problem of labour shortages. These considerations raise another logical question: are there alternatives to importing labor into Bulgaria?

The answer, at least in theory, is yes. There are opportunities, but they sometimes require long-term efforts and the results will not come quickly. For example, targeted policies on education and professional qualifications can encourage the development of many more workers with the knowledge and skills sought after in the labour market.

According to some experts, quicker solutions can also be sought, namely the use of existing labour reserves. The possibilities in this direction may be limited, but they should be explored.

NATIONAL STATISTICS SHOW that in the first quarter of the year, there were 1.06 million Bulgarians at the age between 15 and 64 years who

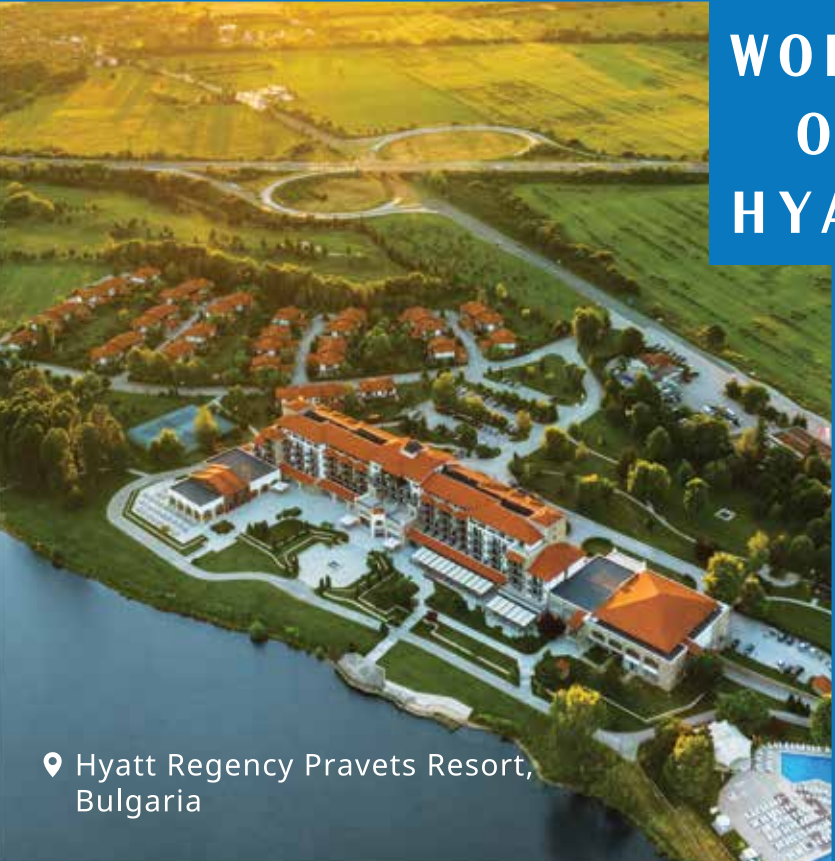
were outside the labour force. Of these, about 102,000 expressed a desire to work but had either given up looking for a job or were occupied with education, had health issues, or personal and family reasons preventing them from working. Those who did not want to work numbered 960,000, nearly 450,000 of whom were engaged in education.

There is also an external labour reserve – emigrated Bulgarians. According to various estimates, the Bulgarian diaspora around the world numbers between 2 and 3 million people. The Bulgarian Academy of Sciences estimates that about 2.5 million Bulgarians are working abroad. Of course, wage levels are a key factor in motivating labour market participation. Unfortunately, according to the latest Eurostat data, Bulgaria's gross hourly pay is only 45% of the EU average, even after adjusting for differences in purchasing power. In this regard, Bulgaria ranks at the bottom of the EU.

ALTERNATIVE SOLUTIONS will obviously not be easy, but the effort may be worth it. The experience of a number of Western countries shows that mass importation of labour does not, in principle, solve long-term problems—for example, if the economy has low productivity and competitiveness, if the population is ageing, or if the budget is barely coping with growing social costs. There is also always the question of how successful the integration of foreigners into the local community can be.

The Bulgarian economy is struggling with a shortage of people. And perhaps we will have reason to reflect on this every time we pass someone on the street, in a shop, or at work whose appearance suggests their foreign origin. ■

WORLD
OF
HYATT™

Hyatt Regency Pravets Resort,
Bulgaria

Hyatt Regency Sofia,
Bulgaria

ПЪТУВАЙ СЪС СТИЛ И ОТКРИЙ

красотата на България с Hyatt

AluaSoul Sunny Beach,
Bulgaria

Adults Only 16+

Dreams Sunny Beach
Resort & Spa, Bulgaria

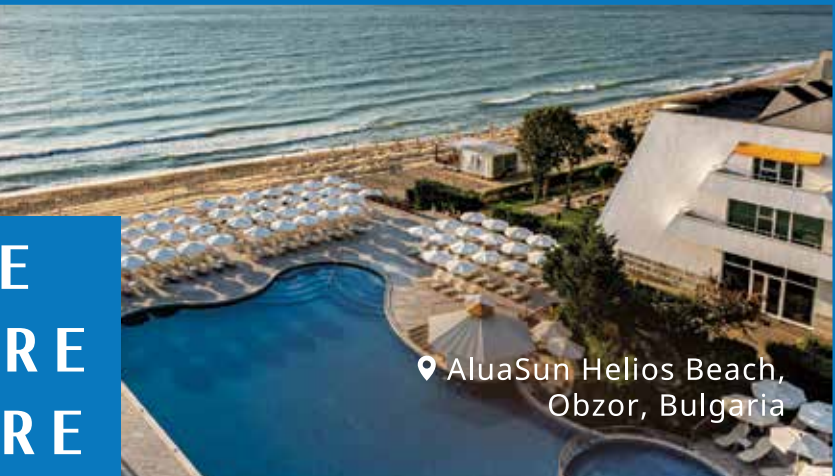
Secrets Sunny Beach
Resort & Spa, Bulgaria

Adults Only 18+

Alua Helios Bay,
Obzor, Bulgaria

BE
MORE
HERE

AluaSun Helios Beach,
Obzor, Bulgaria

КАК БЪЛГАРИЯ СТАНА СПОНСОР НА ГЕРМАНИЯ

Никой не знае колко точно са българските емигранти в Западна Европа. Но дори по най-консервативни сметки, новите им родини печелят десетки милиарди от тях

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография iSTOCK

Трудно ще откриете политик където и да било по света, който да не повтаря неуморно мантрата: "най-голямото богатство на една страна са нейните хора". През XXI век стойността на човешкия капитал е вече общоприет факт. Разбира се, с него да не бива да се злоупотребява. Ако само хората бяха достатъчни да носят богатство, страни като Бангладеш, Пакистан и Нигерия биха процъфтявали. Но въпреки това спокойно можем да кажем, че при днешното състояние на западната цивилизация - към която принадлежи и България, нещото, за което всяка държава ламти в най-голяма степен, са не природните ресурси, енергоизточниците или изгодните търговски споразумения, а именно хората. Това е показател, по който България е щедър спонсор на далеч по-богатите си партньори в Европейския съюз.

ПРЕЗ МИНАЛОТО ДЕСЕТИЛЕТИЕ един доклад на ООН посочи България като страната с най-бързо свиващото се население в света. За три десетилетия страната е загубила два и половина милиона жители - почти 28% от населението в пиковата 1989 година. Никога в по-новата история страна не е губила такава част от жителите си в мирно време и без никакво бедствие (като

прословутата картофена чума и масовия глад в Ирландия през XIX век). Причините са много, но главната е емиграцията.

Колко са българските емигранти? За съжаление никой не може да даде сигурен отговор на този въпрос. Политиците в България, без значение от партийната им принадлежност, старателно избягват каквато и да е активност в тази посока - също както старателно избягват въпроса за актуализация и потвърждаване на избирателните списъци. Сами преценете дали между двете има връзка.

При липсата на съзнателна политика за установяване на фактите, можем да разчитаме само на косвени данни. Според Eurostat в групи страни от Европейския съюз живеят над 861,000 българи (към края на 2022). От тях 390,000 са в Германия, 117,000 - в Испания, около 70,000 - в Гърция, 49,000 - в Италия, 48,000 - в Нидерландия, и така нататък. Но тези данни не са особено показателни, защото те обхващат само онези българи, които са се регистрирали в съответните държави и са живели там минимум година. Не обхващат онези, които си запазват регистрацията в България, но живеят и работят в чужбина, връщайки се за кратко два-три пъти в годината. Не обхващат сезонните работници, нито онези, които постоянно пътуват между България

и Европа. Реалният брой на българите, живеещи в Германия, вероятно надхвърля милион. В Испания са над 250,000. Плюс още около 350,000 в САЩ и Канада.

БЪЛГАРСКАТА ЕМИГРАЦИЯ НА ПРАКТИКА НЕ Е СПИРАЛА от 1990 година насам, но влизането на България в ЕС през 2007 и отпадането на ограниченията за свободно движение на хора я ускориха грастично. Че ще стане така, бе ясно още години по-рано. Раздялата с големи части от трудоспособното население бе част от цената, която източноевропейските страни платиха за европейското си членство. В замяна те получиха не само средства от прословутите еврофондове, но и достъп до най-големия единен пазар на планетата. Ползите от това са безспорни: износът на България, който едва достигаше 12.7 милиарда долара през 2005, през 2024 вече бе 112 милиарда долара - десет пъти повече (данни на Световната банка). Но и ползите за западноевропейските държави не са никак малки, макар да не личат никъде в докладите на СБ, МВФ и ЕЦБ.

БЪЛГАРИЯ ГУБИ ПО 0.25% ГОДИШЕН РЪСТ на БВП от емиграцията, заключи преди време едно изследване на Colliers. Проф. Иван Тодоров твърдеше пред Bloomberg TV Bulgaria,

че само младежите със завършено висше образование, които заминават на Запад, струват на страната около 4 милиарда евро по усреднени европейски цени. А всички емигранти струват около 29 млрд. евро.

Можем да направим и една по-наивна, но показателна сметка: да умножим броя на тези емигранти по средната производителност на труда у нас и средния брой работни часове в годината. Тогава излиза, че само от емиграцията към ЕС България губи над 30 милиарда долара годишно от Брутният си продукт.

Ползата, която западноевропейските страни извличат, е несравнимо по-голяма заради по-високата производителност на труда. Един работник в Испания добавя 113,600 долара към брутният продукт годишно, на базата на данни от ОИСР (за 2022). В Германия - 121,230 долара. В САЩ - 160,491 долара. Естествено, не всички български емигранти са в трудоспособна възраст. Но дори само 50% от официално регистрираните българи в Германия да работят, това добавя 23.6 милиарда долара към брутният продукт на страната всяка година.

РАЗБИРА СЕ, КАЗАНОТО ЗА БЪЛГАРИЯ ВАЖИ и за повечето други страни от Централна и Източна Европа, освен може би Чехия. Сериозен отлив на хора преживя-

ха и Румъния, и Словакия, и балтийските републики. Във Великобритания втората най-голяма етническа група понастоящем са поляците. Навсякъде тази миграция отвори пробои в местните икономики. Те биха могли да бъдат запълнени по същия начин, разбира се - като източноевропейците на свой ред започнат да привличат работна ръка отвън. Но по този план има и някои пречки.

Първо, между Изтока и Запада има две фундаментални различия, що се отнася до въвеждането на хора отвън. Западът го стори на две вълни. Първата дойде от бившите колонии - хора, споделящи език и част от миналото със страните, в които мигрираха. А пак приемащите ги страни преживяха това като някакво своеобразно изкупление за греховете си от колониалната ера. Втората вълна дойде от Източна Европа: хора с различен език и обичаи, но все пак споделящи общи ценности в рамките на европейската цивилизация.

ИЗТОЧНА ЕВРОПА ОБАЧЕ НЯМА НИТО КОЛОНИИ, НИТО ГРЕХОВЕ от колониалното минало (ако не броим Русия). А и няма много възможности да привлича хора със сходни ценности. Първо, защото все още трудно се конкурира със Запада като доходи и стандарт на живот - а нуждата на

Запада от хора ни най-малко не е намаляла (повишеният интерес към Западните Балкани напоследък едва ли е случаен). И второ, защото резерви от такива хора с общи ценности почти не са останали - освен донякъде Украйна и Беларус, но с доста сериозен политически хендикап заради вижданията на Русия за нейната сфера на влияние. Алтернативата за Източна Европа е да привлича мигранти от други култури, от други цивилизации. Разбираемо е защо това не предизвиква ентусиазъм у samotните старци, обитаващи малките градове и села на България, Румъния, Литва, Хърватия. Те копнеят не за нови съседи, а за връщането на собствените си деца.

Тъкмо това е единственото реалистично спасение от демографската бездна за Източна Европа: да си върне поне част от своите. Това съвсем не е непостижимо. Всички проучвания по въпроса показват едно и също - голяма част от емигрантите изпитват носталгия и биха се върнали. Само че за да го направят, не са нужни правителствени програми или слабоумни PR кампании. Нужни са само три неща: икономическа предвидимост, прилични социални услуги и съдебна система, която да гарантира, че правилата важат за всички. Но последното изглежда все по-далечен мираж, поне в България. ■

HOW BULGARIA BECAME A SPONSOR OF GERMANY

No one knows exactly how many Bulgarian emigrants there are in Western Europe. But even by the most conservative estimates, their new homelands earn tens of billions from them

By KALIN ANGELOV / Photography iSTOCK

You will hardly find a politician anywhere in the world who does not tirelessly repeat the mantra: "the greatest wealth of a country is its people". In the 21st century, the value of human capital is already a generally accepted fact. Of course, it should not be abused. If only people were enough to bring wealth, countries like Bangladesh, Pakistan and Nigeria would flourish. But nevertheless, we can safely say that in the current state of Western civilisation, to which Bulgaria also belongs, the thing that every country craves for the most is not natural resources, energy sources or profitable trade agreements, but people. And in this area, Bulgaria is a generous sponsor of its far richer partners in the European Union.

Last decade, a UN report named Bulgaria as the country with the fastest shrinking population in the world. Over three decades, the country has lost two and a half million inhabitants - almost 28% of its population in the peak year of 1989. Never in recent history has a country lost so many of its inhabitants in peacetime and without some disaster (such as the notorious potato blight and the famine in Ireland in the

19th century). There are many reasons, but the main one is emigration.

HOW MANY BULGARIAN EMIGRANTS ARE THERE? Unfortunately, no one can give a definite answer to this question. Politicians in Bulgaria, regardless of their party affiliation, diligently avoid any activity in this direction, just as they diligently avoid the issue of updating and confirming the electoral rolls. Judge for yourself whether there is a connection between the two.

In the absence of a conscious policy of establishing the facts, we can only rely on indirect data. According to Eurostat, over 861,000 Bulgarians live in other European Union countries (as of the end of 2022). Of these, 390,000 are in Germany, 117,000 in Spain, about 70,000 in Greece, 49,000 in Italy, 48,000 in the Netherlands, and so on. But these data are not particularly indicative, because they only cover those Bulgarians who have registered in the respective countries and have lived there for at least a year. They do not cover those who retain their registration in Bulgaria, but live and work abroad, returning briefly two or three

times a year. They do not cover seasonal workers, nor those who constantly travel between Bulgaria and Western Europe. The real number of Bulgarians living in Germany is probably close to a million. There are over 250,000 Bulgarians in Spain. Plus another 350,000 in the USA and Canada.

BULGARIAN EMIGRATION HAS PRACTICALLY NOT STOPPED since 1990, but Bulgaria's entry into the EU in 2007 and the lifting of restrictions on the free movement of people accelerated it dramatically. It was clear years earlier that this would happen. Sacrificing large parts of the working population was part of the price that Eastern European countries paid for their European membership. In return, they received not only money from the notorious European funds, but also access to the largest single market on the planet. The benefits of this are undeniable: Bulgaria's exports, which barely reached \$12.7 billion in 2005, were \$112 billion in 2024 - ten times more (World Bank data). But the benefits for Western European countries are not small as well, although they are nowhere to be seen in the reports of

the World Bank, the IMF and the ECB.

A Colliers study recently concluded that Bulgaria loses an average of 0.25% of annual GDP growth due to emigration. Prof. Ivan Todorov told Bloomberg TV Bulgaria that only young people with higher education who go to the West cost the country about 4 billion euros at average European prices. And all emigrants cost about 29 billion euros.

We can also do a more naive, but indicative calculation: multiply the number of these emigrants by the average labour productivity in our country and the average number of working hours per year. Then it turns out that Bulgaria loses over 30 billion dollars annually from its Gross Product from emigration to the EU alone. The benefit that Western European countries derive is incomparably greater due to higher labour productivity. A worker in Spain adds 113,600 dollars to the gross product annually, based on OECD data (for 2022). In Germany, 121,230 dollars. In the US, \$160,491. Of course, not all Bulgarian emigrants are of working age. But even if only 50% of officially registered Bulgarians in Germany were working, this would add \$23.6 billion to the country's gross domestic product each year.

OF COURSE, WHAT WAS SAID ABOUT BUL-

GARIA also applies to most other countries in Central and Eastern Europe, except perhaps the Czech Republic. Romania, Slovakia, and the Baltic countries also experienced a serious outflow of people. In Britain, the second largest ethnic group is currently the Poles. Everywhere this migration has opened gaps in the local economies. They could be filled in the same way, of course: with the Eastern Europeans in turn starting to attract labour from outside. But there are also some obstacles in this regard. First, there are two fundamental differences between the East and the West when it comes to bringing people in from outside. The West did it in two waves. The first came from the former colonies - people who shared a language and part of the past with the countries they migrated to. And the receiving countries experienced this as a kind of atonement for their sins from the colonial era. The second wave came from Eastern Europe: people with different languages and customs, but still sharing common values within the framework of European civilisation.

HOWEVER, EASTERN EUROPE HAS NEITHER COLONIES nor sins from the colonial past. And it does not have many opportunities to attract people with similar values. First, because it

still has difficulty competing with the West in terms of income and standard of living - and the West's need for people has not diminished in the least. And second, because there are almost no reserves of such people with common values left - except to some extent Ukraine and Belarus, but with a rather serious political handicap due to Russia's views on its sphere of influence. The alternative for Eastern Europe is to attract migrants from other cultures, from other civilizations. It is understandable why this does not arouse enthusiasm among the lonely old people living in the small towns and villages of Bulgaria, Romania, Lithuania, Croatia. They long not for new neighbors, but for the return of their own children.

This is precisely the only realistic salvation from the demographic abyss for Eastern Europe: to bring back at least some of their own. This is not at all unattainable. All studies on the subject show the same thing - a large part of emigrants feel nostalgia and would like to return. However, to do so, government programs or weak-minded PR campaigns are not needed. All three things are needed: economic predictability, decent social services and a judicial system that ensures that the rules apply to everyone. But the latter seems to be an increasingly distant mirage, at least in Bulgaria. ■

A GREAT SNACK

DETELINA'S
nuts and dried fruits

**SUMMER
VIBES**

VISIT OUR WEBSITE

АТИНА Е МИТИЧНО БЛИЗО

Превърни мита в реалност
с директни полети от София до
Атина с България Еър!
Сега от града на боговете те
дели само един 75-минутен полет.
Пътувай удобно на цени от €75
в посока и изживей едно митично
пътешествие!

Билетът в икономична класа включва:

- 1 бр. ръчен багаж до 10 кг
- 1 бр. дамска/лаптоп чанта
- безплатен онлайн check-in
- безплатен кетъринг

бяхме деца.

*Бяхме, но времето лети.
Планирай бъдещето с пенсионноосигурителна
компания „Съгласие“*

Професионален фонд
Универсален фонд
Доброволен фонд

 СЪГЛАСИЕ
ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ

С ПОГЛЕД КЪМ ТВОЕТО БЪДЕЩЕ!

ЕЛАНА Алтернативен Депозит

По-гъвкавата алтернатива на стандартния депозит

През последните години лихвите по банкови депозити разочароваха мнозина вложители, които на практика заключват парите си за определен период от време при минимална и близо до нулева възвръщаемост.

Същевременно банките продължават да държат огромна част от богатството на домакинствата под формата на влогове и депозити, което показва ниската пенетрация на инвестиционните продукти сред масовия българин. За сравнение даваме само две числа - докато към края на 2024 по данни на БНБ домакинствата държат близо 90 млрд. лв в банкови депозити, едва 1.5 млрд. са вложени в един достъпен и ликвиден инвестиционен продукт като взаимните фондове.*

*Статистика на БНБ за депозитите на домакинствата и вложенията в местни фондове.

Има ли алтернатива?

Най-новият продукт на ЕЛАНА Фонд Мениджмънт е създаден именно, за да предостави сигурна и гъвкава алтернатива на стандартния банков депозит на тези, които са се разочаровали от нулевата доходност или все още събират смелост да прекратят прага на инвестиционния свят.

ЕЛАНА Алтернативен Депозит е иновативен инвестиционен продукт, който съчетава нискорисковия профил на банков депозит с достъпността и гъвкавите условия на инвестиционен фонд.

Той е предназначен за консервативни инвеститори – физически и юридически лица – които търсят гъвкав и ликвиден начин да вложат средства при минимален риск, без да ги „заключват“ в дългосрочни депозити или да губят доходност при теглене.

Нов стандарт за сигурни инвестиции

„ЕЛАНА Алтернативен Депозит“ е създаден да максимално доближи усещането за сигурност на банковия депозит, но с допълнителни предимства: по-добра прогнозна доходност, пълна гъвкавост при достъп до парите ви, възможност за частично теглене и донасяне на средства по всяко време.

Портфейл до 100% ДЦК

ЕЛАНА Алтернативен Депозит инвестира до 100% от активите на своите инвести-

тори в държавни ценни книжа (ДЦК) на държави с висок кредитен рейтинг и добре работещи икономики с фокус Европа. Освен че ДЦК са сред най-нискорисковите активи на финансовите пазари, този продукт изкарва своите инвеститори с едни гърди напред, заради професионалното си управление, където специалистите на един от пионерите на фондовата индустрия у нас - ЕЛАНА Фонд Мениджмънт - неуморно анализират пазари, данни и информация, за да включат всички добри възможности в портфолиото на фонда.

Стабилна доходност

Кое прави ДЦК по-сигурни от други финансови инструменти? Едното предимство е, че при дълговите инструменти, каквито са ДЦК, емитентът на облигацията, било то фирма или държава, е длъжен да изплати купона на облигацията независимо от това дали е генерирал печалба или не. Риск да не се получи обратно инвестираната сума идва само при дефолт на емитента на дадената облигация, и тук идва второто предимство на ДЦК: държавите обикновено са добър платец и много рядко се случва държава да обявят фалит.

По гъвкаво от депозит

При ЕЛАНА Алтернативен Депозит, освен че инвеститорите се възползват от сигурността, която същността на финансови

инструмент ДЦК носи, те също ще имат възможността да инвестират, с каквато и да е сума, в професионално селектиран портфейл от такива книжа, където са събрани само държави с висок кредитен рейтинг и добре работеща икономика. Инвестициите в ЕЛАНА Алтернативен Депозит са без такси на входа и изхода. Тегленето (частично или пълно) и внасянето са възможни по всяко време, без наказателни клаузи и загуба на доходност.

Как да инвестирате?

Инвестицията в ЕЛАНА Алтернативен Депозит е достъпна изцяло онлайн чрез платформата ЕЛАНА Онлайн, достъпна от всяко устройство. Консултантите на ЕЛАНА Фонд Мениджмънт са на разположение по телефон, имейл, чат или на живо за консултации и въпроси.

За ЕЛАНА Фонд Мениджмънт

ЕЛАНА Фонд Мениджмънт е водещо управляващо дружество с над 20 години опит в управлението на взаимни фондове и индивидуални портфейли. Компанията предлага инвестиционни решения с различен риск и стратегия, съобразени с нуждите на индивидуални и институционални инвеститори.

За повече информация: spesti@elana.net / +359 2 81 000 65 / чат: <https://www.elana.net/bg/fund-management>

ЕЛАНА Алтернативен Депозит

Само 20% от хората, които играят голф са жени. Не бъди като другите, бъди алтернативен.

По-ликвиден от
стандартен депозит.

По-сигурен от
стандартен
инвестиционен фонд.

- **Порфейл 100% ДЦК**
- **Без такса вход и изход**
- **Теглиш, когато пожелаеш**
- **Няма минимална сума**
- **Не се дължи данък печалба**

 elana
Fund Management

Предоставената информация е маркетингов материал и не представлява инвестиционна консултация, съвет, инвестиционно проучване или препоръка за инвестиране и не следва да се тълкува като такава. Информацията е валидна към датата на издаване на маркетинговия материал и може да се промени в бъдеще. Информираме настоящите и потенциални инвеститори, че стойността на дяловете на договорния фонд и доходът от тях може да се понижат. Не се гарантират печалби и съществува риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на инвестираните средства. Инвестициите във взаимни фондове, както и инвестициите на самия фонд, не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата или друг вид гаранция. Постигнатите резултати от минали периоди не предвиждат бъдещата възвръщаемост. Преди вземане на окончателно инвестиционно решение е препоръчително инвеститорите да се запознаят с проспекта и с общия информационен документ на съответния фонд. Документите са достъпни на български език на интернет страницата на УД „ЕЛАНА Фонд Мениджмънт“ (www.elana.net), като при поискване могат да бъдат получени безплатно на хартиен носител в офисите, осигурени от Управляващото дружество за продажба и обратно изкупване на дялове на фондовете, всеки работен ден в рамките на работното им време. Бъдещите резултати подлежат на данъчно облагане, зависещо от личното положение на всеки инвеститор и може да се промени в бъдещи периоди. Резюме на правата на инвеститорите на български език е достъпно тук. Фондовете са активно управлявани без да следват индекс. Инвестирането в дялове на договорния фонд освен ползи носи и определени рискове, като ликвиден, оперативен, лихвен, валутен, политически риск, макроикономически риск, валутен риск, риск от концентрация и др. Пълна информация за рисковете може да бъде открита в проспекта на съответния фонд.

ИМА МНОГО ПРЕДИМСТВА ДА СЪБЕРЕМ ОФИСИ, ЖИЛИЩА, ТЪРГОВИЯ И КУЛТУРА НА ЕДНО МЯСТО

Малтица Георгиева, директор Стратегически инициативи,
Бизнес Парк София, през Bulgaria ON AIR

Текст МАРИНА MARTИНОВА / Фотография МИРА ДЕРМЕНДЖИЕВА

Г-жо Георгиева, Бизнес Парк София, най-големият офис комплекс в Централна и Източна Европа, променя основно концепцията си и се превръща в The Park District. В какво се изразява това?

The Park District представлява пълно преосмисляне на съвременната градска среда, отговарящо на глобалните и регионални тенденции в Европа и Централна и Източна Европа. Това надхвърля традиционния офис парк или пространство със смесено предназначение. Създаваме цялостна, самостоятелна екосистема, където бизнес, жилища, култура, заведения и ресторанти, отгъх и уелнес, и мобилност са внимателно вплетени в един градски район.

С други думи: процесът на реурбанизация трансформира досегашния Бизнес Парк в активен градски хъб, който функционира геноночно и отговаря на модерните изисквания за живот и работа. Представете си офис пространства от световна класа, разположени в непосредствена близост до внимателно подбрани търговски и кулинарни зони, културни обекти, гъвкави жилищни решения, широки зелени площи и интегрирана мобилност — всички функциониращи като единна, свързана градска екосистема.

Частната инвестиционна компания, която дългосрочно притежава Бизнес Парк София — Arco Capital — е най-големият американски инвеститор в офис имоти в България. Компанията следва традицията на институционална дисциплина и създаване на дългосрочна стойност, въвеждайки глобални стандарти, задълбочен операти-

вен опит и ангажимент към трансформирането на The Park District в еталон за устойчиво и ориентирано към бъдещето градско развитие в региона.

The Park District ще бъде сред малкото водещи проекти в България, които прилагат този цялостен, фокусиран върху човека подход в мащаб. Това не е просто промяна от офис комплекс — това е нова градска типология, която поставя основите на следващото поколение европейски градски квартали.

Ваша партньори в развитието на The Park District са Gensler, най-голямата архитектурна фирма в света, и Pininfarina, емблематично име в света на дизайна. Каква е тяхната роля в проекта?

Gensler не е просто въдновение — напротив. Те са официално ангажирани като водещ архитектурен и урбанистичен консултант по трансформацията на The Park District вече повече от две години. Това произтича от дългогодишното партньорство между Arco и Gensler, което продължава над 15 години, и се реализира в тясно сътрудничество с базирани в София архитектурни студия.

Като най-голямата архитектурна и дизайнерска компания в света, Gensler носи изключителна глобална експертиза в трансформирането на градската среда и създаването на пространства, ориентирани към преживяването и отговарящи на световните стандарти. Тяхната роля включва цялостно преосмисляне на генералния устройствен план на The Park District, архитектурна модернизация на съществуващите сгради и концептуален дизайн за новите зони — включително офисни ►

► и търговски площи, ландшафтен дизайн и обща инфраструктура.

Участието на Gensler гарантира, че всеки компонент от проекта ще отразява най-добрите международни практики, съвременно адаптирани към конкретния контекст и потенциала на София и квартал Младост.

Съчетаването на офиси, жилища, търговски и културни площи на едно място е относително нова концепция и в световен мащаб. Какви са предимствата и рисковете на такъв подход? Към какъв тип нови наематели се ориентирате в добавка към съществуващите?

Съчетаването на офиси, жилища, търговски и културни пространства в една интегрирана градска среда – макар и наистина все още да е нова концепция – все по-убедително се утвърждава като модел на бъдещето. Това, което доскоро беше разпределено в различни зони и функции, днес се стреми към синергия и допълване – в интерес както на обитателите, така и на инвеститорите.

Предимствата на този мултифункционален модел са многобройни. Той предлага повишена устойчивост, тъй като според проучванията на Gensler и JLL, подобни зони са по-малко уязвими при икономически сътресения благодарение на диверсифицирания си характер и многопластовата заетост. Освен това, мултифункционалната среда създава жив контекст около офиса, като предоставя достъп до удобства, wellness услуги, социални и културни зони, което повишава ангажираността и задържането на служителите. Финансово, имотите, предлагащи подобни интегрирани удобства, реализират с до 20% по-високи наеми и по-дългосрочни договори. Не на последно място, комбинирането на различни функции води до оживена и активна градска среда през целия ден, като се избягва монотонността на еднофункционалните райони.

Разбира се, този модел носи и предизвикателства. Той изисква прецизно планиране и интеграция, за да функционира ефективно, както и добра координация между различните типове ползватели на пространствата. Комбинирането на дневни и вечерни функции, отгих и бизнес трябва да бъде внимателно програмирано и управлявано. Освен това, първоначалните инвестиции за изграждане на такава комплексна инфраструктура са значителни и изискват търпелив капитал и дългосрочен хоризонт.

Що се отнася до новите типове наематели, към които се ориентираме, те включват български и международни бутикови марки с фокус върху качество, дизайн и ръчна изработка, гурме и специализирани магазини, които съчетават търговия с преживяване,

както и глобални концепции. В допълнение, културни, wellness и лайфстайл оператори допринасят за създаването на богата и многопластова атмосфера.

Този мултифункционален модел не е просто архитектурно или пазарно решение, а стратегически инструмент за създаване на дългосрочна стойност, устойчивост и смислен градски живот, което стои в основата на трансформацията на The Park District.

Как ще се отрази развитието на проекта ви върху района на Младост?

Мултифункционалният модел ще донесе осезаеми ползи за всички заинтересовани страни. Офис наемателите ще получават достъп до богато портфолио от храни, услуги, зони за отгих и грижа, които подобряват продуктивността и ангажираността на служителите. Район Младост ще се възползва от подобрена мобилност, разширена икономическа активност и намалено трафик натоварване. Националната икономика ще бъде стимулирана чрез създаване на нови работни места в строителството, търговията, културата, услугите и хотелиерството.

Едно проучване от миналата година изчисли общите отдаваеми търговски площи в София на 447,000 кв.м. Много или малко е това?

На фона на европейските столици и градове със сходен мащаб, 447,000 кв. м отдаваеми търговски площи в София са под средното ниво. Това е относително скромно обем, особено като се вземат предвид динамичната урбанизация, ръстът на потреблението и засиленият интерес към градската среда като място не само за търговия, но и за преживяване.

Недостигът е особено осезаем в сегментите на висок клас гастрономия, бутикови и нишови концепции, както и в търговията, базирана на преживяване и култура. Това са именно форматите, които придават характер и устойчивост на съвременните градски търговски зони, особено в смесенофункционални и интегрирани райони.

Перспективите обаче са положителни. Последните повишения на кредитния рейтинг на България от Fitch и S&P, потвърденото влизане в Евроразона от 1 януари 2026, както и подобрената прогноза за икономически растеж на БНБ за 2025 и 2026 служат

"Офис наемателите ще получават достъп до богато портфолио от храни, услуги, зони за отгих и грижа, които подобряват продуктивността и ангажираността на служителите. Район Младост ще се възползва от подобрена мобилност, разширена икономическа активност и намалено трафик натоварване"

като силен сигнал към инвеститорите и като навременно потвърждение на тезата, че страната – и в частност София – навлиза в нов етап на пазарна зрелост. Това от своя страна създава предпоставки за разширяване на модерните търговски площи, особено ако те са част от добре планирани градски екосистеми, в които търговията е интегрирана с работна среда, култура, свободно време и мобилност.

Как изглежда пазарът на офис площи в София в сравнение с другите столици в региона - като предлагане и като цени?

Пазарът на офис площи в София остава един от най-динамичните в региона на Централна и Източна Европа, но все още остава в някои ключови показатели в сравнение с други столици в региона. Към средата на 2025 общото предлагане на офис площи в София възлиза на около 1.2 милиона квадратни метра, като новите проекти продължават да се развиват активно, въпреки някои забавяния вследствие на глобални икономически фактори и инфлационен натиск. За сравнение, градове като Букурещ и Варшава разполагат с по-голямо

предлагане - съответно около 2.3 млн. и 5 млн. кв. м офис площи, което ги поставя на водещи позиции в региона.

По отношение на цените, София предлага конкурентни нива на наеми в централните бизнес райони. Средните месечни наеми за висококласни офис площи в София варират между 16 и 22 евро на квадратен метър, което е значително по-ниско от наемите в Прага - около 25-30 евро, и Варшава - около 20-28 евро. В крак сме с Букурещ, където средната цена е 14-20 евро на квадратен метър. Тази ценова позиция превръща София в привлекателна дестинация за компании, които търсят баланс между качество и разходи.

Какъв е делът на незаемите офиси?

Офисният пазар в София се характеризира с висока степен на усвояване и сравнително ниска вакантност, която към второто тримесечие на 2025 се движи около 6-7%. Това е индикатор за здравословно търсене и недостиг на висококачествени офис площи, особено в модерните бизнес зони като Център, Младост и Бизнес парк София. Не на последно място, инфраструктурните проекти и подобрението в свързаността

на града, заедно с подобрената макроикономическа среда, подкрепена от повишения кредитен рейтинг на България и предстоящото присъединяване към Еврозоната, създават позитивна перспектива за развитие на офисния сегмент.

В обобщение, въпреки че София изостава в общия обем офис площи в сравнение с по-големи европейски столици, тя предлага конкурентни наеми и стабилно търсене, подкрепени от благоприятни икономически и инфраструктурни условия, което я прави атрактивен офис пазар в регионален контекст.

Пандемията от 2020–2021 драстично промени начина, по който много хора работят. Имаше прогнози, че ръстът на режимът на работа от вкъщи ще намали трайно търсенето на офис площи. Доказа ли се тези прогнози като верни?

Негативните последици от пандемията вече са успешно преодоляни на офис пазара в София. Възстановяването е факт – с устойчиво търсене и нарастваща активност както от страна на наематели, така и от страна на инвеститори. Пазарът се адаптира към новите изисквания и тенденции, включително хибридните модели на работа, което допринася за стабилизирането – и дори растежа – на сегмента.

Една от целите е The Park District да се превърне и в културно пространство, с целогодишна програма. Това вероятно изисква съвсем друг тип мениджмънт. Прегизвикателство ли е това? Какво планирате в тази посока?

Една от важните цели на The Park District е да се превърне в културно пространство с целогодишна програма, което изисква специализиран подход към управлението на културните дейности. В тази насока вече сме поставили стабилни основи чрез различни културни проекти, като например инициативата „Изкуство в парка“.

Чрез този проект подкрепяме множество артисти, които са създали свои ателиета в района, като по този начин се изгражда жива артистична общност в рамките на комплекса. Освен това, в парка е изложена значителна колекция от произведения на изкуството, достъпна както за офис наемателите, така и за посетителите на The Park District.

Този подход не само обогатява средата, но и създава естествена връзка между културата и ежедневието на всички, които работят и прекарват време в района. Убедени сме, че с професионално развитие на културната програма ще допринесем за устойчивото и хармонично развитие на The Park District като модерно, многофункционално градско пространство. ■

INTEGRATING OFFICES, RESIDENTIAL, RETAIL, AND CULTURE WITHIN A SINGLE ENVIRONMENT HAS MANY BENEFITS

Maltitsa Georgieva, Head of Strategic Initiatives at Business Park Sofia, talks to Bulgaria ON AIR

By MARINA MARTINOVA / Photography MIRA DERMENDZHIEVA

Business Park Sofia, the largest office complex in Central and Eastern Europe, is undergoing a major transformation and is becoming The Park District. What does this mean in practice?

The Park District represents a complete reimagining of what a modern urban environment can be which parallels trends in Europe and Central & Eastern Europe. It goes far beyond a traditional office park or mixed-use devel-

opment. Instead, we are creating a seamless, self-contained ecosystem where business, living, culture, food & beverage, leisure, wellness, and mobility are all thoughtfully interwoven into an urban district.

Simply put, this re-urbanisation is transforming a mostly centric business park into a vibrant, 24/7 destination that aligns with the way people want to live and work today. Think of world-class office spaces next to curated retail and dining, cultural venues, flexible liv-

ing options, expansive green spaces, and integrated mobility. All operating as one connected urban experience.

The private equity firm that is the long-term owner of the Park – Arco Capital – is the largest American commercial real estate investor in Bulgaria. As such, they come from a tradition of institutional investment discipline and long-term value creation, bringing global standards, deep operational experience, and a commitment to transforming The Park Dis-

trict into a benchmark for sustainable and future-ready urban development in the region. The Park District will become one of the few leading projects in Bulgaria to adopt this holistic, human-centric approach at a large scale. The Park District is not merely a change from an office district; it is being reborn as a model for the next generation of European city districts.

Your partners in developing The Park Dis-

trict include Gensler, the largest architecture firm in the world, an iconic name in design. What role do they play in the project?

Gensler is not merely an inspiration; it is quite the opposite. They have been formally engaged under contract as the lead architectural and urban planning consultant for the transformation of The Park District for over two years now. This engagement stems from Arco's working relationship with the firm for more than a decade and a half. It also in-

volves architecture firms which are Sofia-based.

As the largest architecture and design firm in the world, Gensler brings unparalleled global expertise in reimagining urban environments and delivering world-class, experience-driven spaces. Their role encompasses the comprehensive rethinking of the District's master plan, the architectural modernization of existing buildings, and the design strategy for new developments, including office and retail ►

► zones, landscape design and general infrastructure.

Their involvement ensures that every element of the project reflects best-in-class international standards, while being tailored to the specific context and potential of Sofia and our neighbourhood, Mladost.

Combining offices, residential, retail, and cultural spaces in one location is still a relatively new concept globally. What are the advantages and risks of such an approach? What types of new tenants are you targeting in addition to your existing ones?

The integration of offices, residential, retail, and cultural spaces within a single urban environment — though still a relatively novel concept globally — is rapidly establishing itself as the model of the future. What was once separated into different zones and functions is now being brought together in a synergistic way — to the benefit of both residents and investors.

The advantages of this multifunctional model are numerous. It offers greater resilience, as studies by Gensler and JLL show that such districts are less vulnerable to economic shocks due to their diversified nature and layered usage. Furthermore, a multifunctional environment creates a vibrant context around the office, providing access to amenities, wellness services, and social and cultural zones, which boosts employee engagement and retention. Financially, properties that offer such integrated conveniences tend to achieve up to 20% higher rents and longer lease terms. Most importantly, the blending of functions creates an active, lively urban environment throughout the day, avoiding the monotony of single-use areas.

Of course, this model comes with its challenges. It requires precise planning and integration to function effectively, as well as strong coordination between the various types of space users. Balancing day and night functions, leisure and business, must be carefully programmed and managed. Moreover, the initial investments needed to build such complex infrastructure are substantial and require patient capital and a long-term vision.

In terms of the new types of tenants we are targeting, these include boutique Bulgarian and international brands focused on quality, design, and craftsmanship; gourmet and specialty stores that blend retail with experience; and global concepts. In addition, cultural, wellness, and lifestyle operators will contribute to creating a rich and layered atmosphere.

This multifunctional model is not merely an

architectural or market solution — it is a strategic tool for creating long-term value, resilience, and meaningful urban life. It is at the heart of the transformation of The Park District.

How will the development of your project affect the Mladost district?

Transitioning to a mixed-use model brings clear benefits for key stakeholders:

Office Tenants gain access to diverse food, retail, and wellness services that enhance employee satisfaction and productivity. Studies by JLL in 2022 show that office assets with integrated amenities command up to 20% higher rents and experience longer tenancy. The Mladost District benefits from reduced

commuter traffic, increased walkability, and a broader local economic base.

The Broader Economy stands to gain from job creation in construction, retail, hospitality, culture, and services.

A study conducted last year estimated the total leasable retail space in Sofia at 447,000 square meters. Is that a lot or a little?

Compared to European capitals and cities of similar scale, 447,000 sq.m. of leasable retail space in Sofia is below average. This is a relatively modest volume, especially considering the city's dynamic urbanization, rising consumption, and growing interest in urban environments not just as places for commerce,

but also for experience.

The shortfall is especially noticeable in segments like high-end gastronomy, boutique and niche concepts, and experience- and culture-based retail. These are the very formats that give character and resilience to modern urban commercial zones, particularly in mixed-use and integrated districts.

However, the outlook is positive. The recent credit rating upgrades for Bulgaria by both Fitch and S&P, the country's confirmed entry into the Eurozone as of January 1, 2026, and the Bulgarian National Bank's improved economic growth outlook for 2025 and 2026 serve as strong signals to investors and timely confirmation that the country — and Sofia in particular — is entering a new stage of market maturity.

This, in turn, creates favorable conditions for the expansion of modern retail spaces, especially when integrated into well-planned urban ecosystems where commerce is interwoven with workspaces, culture, leisure, and mobility.

What does the office space market in Sofia look like compared to other capitals in the region — in terms of supply and pricing?

Sofia's office market remains one of the most dynamic in the Central and Eastern European region, though it still lags some key metrics compared to other capitals.

As of mid-2025, the total office supply in Sofia stands at approximately 1.2 million square meters, with new developments continuing actively despite some delays due to global economic pressures and inflation. In contrast, cities like Bucharest and Warsaw offer significantly more supply — approximately 2.3 million sq.m. and 5 million sq.m., respectively — placing them in leading positions regionally.

In terms of pricing, Sofia offers competitive rental rates in its central business areas. Average monthly rents for Class A office spaces range between €16 and 22 per sq.m., significantly lower than those in Prague (€25–30/sq.m.) and Warsaw (€20–28/sq.m.), and on par with Bucharest (€14–20/sq.m.). This pricing position makes Sofia an attractive destination for companies seeking a balance between quality and cost.

What is the share of unoccupied office space?

The office market in Sofia is characterized by a high absorption rate and relatively low vacancy, which as of Q2 2025 stands around 6–7%. This indicates healthy demand and a shortage of high-quality office spaces, par-

"In terms of pricing, Sofia offers competitive rental rates in its central business areas.

Average monthly rents for Class A office spaces range between €16 and 22 per sq.m., significantly lower than those in Prague (€25–30/sq.m.) and Warsaw (€20–28/sq.m.), and on par with Bucharest"

ticularly in modern business zones like the city center, Mladost, and Business Park Sofia in particular.

Finally, infrastructure projects and improved urban connectivity, coupled with a stronger macroeconomic outlook, boosted by Bulgaria's upgraded credit rating and upcoming Eurozone accession, create a positive long-term outlook for the office sector.

In summary, while Sofia trails larger European capitals in total office stock, it offers competitive rents and strong demand, supported by favorable economic and infrastructural conditions, positioning it as an attractive office market within the regional context.

The 2020–2021 pandemic drastically changed how many people work. There were predictions that the rise in work from home would permanently reduce demand for office space. Have these predictions proven accurate?

The negative impacts of the pandemic have now been successfully overcome in the Sofia office market. Recovery is a fact, with stable demand and increased activity among both tenants and investors. The market has adapted to the new requirements and trends, including hybrid working models, which has contributed to the stabilization — and even growth — of the segment.

One of your goals is for The Park District to become a cultural space with a year-round program. This likely requires a different kind of management. Is this a challenge? What are your plans in this regard?

A key goal for The Park District is to become a cultural destination with a year-round program, which indeed requires a specialized approach to managing cultural activities. In this direction, we have already laid solid foundations through various cultural initiatives, such as the "Art in the Park" project.

Through this initiative, we support numerous artists who have established their studios within the district, helping to cultivate a vibrant artistic community within the complex. Additionally, the park features a significant collection of artworks, accessible to both office tenants and visitors to The Park District. This approach not only enriches the environment but also creates a natural connection between culture and daily life for everyone who works in or visits the area. We are confident that with a professionally developed cultural program, we will contribute to the sustainable and harmonious evolution of The Park District as a modern, multifunctional urban space. ■

АЛТЕРНАТИВНАТА ЛОГИКА НА ИМОТНИЯ ПАЗАР

Недвижимият сектор в България се развива по доста парадоксален начин. Седем неща, които трябва да знаете за него

By КАЛИН НИКОЛОВ / Photography iSTOCK

Икономистите, които са почитатели на формулирания още от Алфред Маршъл класически модел на търсенето и предлагането, вероятно би трябвало да бъдат гържани настрана от данните за развитието на имотния сектор в България. Защото при него обичайната икономическа логика не е съвсем приложима. В последните години броят на сделките намалява, но цените растат. Населението, поне по официални данни, се свива, дори в столицата, но инвеститори и брокери прогнозираят растящо търсене. Ножицата между цената на жилищата и цената на наемите все повече се

увеличава, но никой в сектора не говори за балон и за надценяване на имотите - тъкмо напротив. Накратко, българският имотен пазар се развива като никой друг в света.

168% СКОК ЗА 10 ГОДИНИ. Но пък че се развива, няма никакво съмнение. Дори официалната статистика в този пословично сивкав откъм отчетност сектор сочи бум в цените. В София от 2015 година насам цените на жилищата са скочили със 168%, по изчисления на Националния статистически институт. В Русе - със 148%, във Варна - 146%. На национално равнище поскъпването е средно 137%.

В последните две-три години процесът видимо ускорява темпо. Всъщност, ако съдим по последните данни на Eurostat, България е един от двата лидера в Европа по поскъпване на имотите, скочили с 15.1% на годишна база в края на първото тримесечие на 2025. Единствено в Португалия числото е по-голямо - 16.3%, но там става дума за внезапен бум в интереса на чуждестранни купувачи, докато у нас пазарът се движи основно - поне ако вярваме на инвеститорите - от местни клиенти.

За сравнение в съседна Румъния поскъпването е само 4.9%, в Германия - 3.8%, в Австрия - 3.2%.

НАЕМИТЕ ВСЕ ПОВЕЧЕ ИЗОСТАВАТ. Не всичко в България обаче посъпва с еднako темпо. Продажните цени на жилищата в страната са се увеличили със 125% между 2010 и 2025 по данни на Eurostat, което е седми най-висок резултат в ЕС (убедителни лидери са Унгария, с близо 260% посъпване, и Естония - около 235%). Наемите в България обаче са се покачили доста по-скромно - с по-малко от 50% за тези 15 години. При това те са тръгнали от най-ниската база в целия ЕС през 2010.

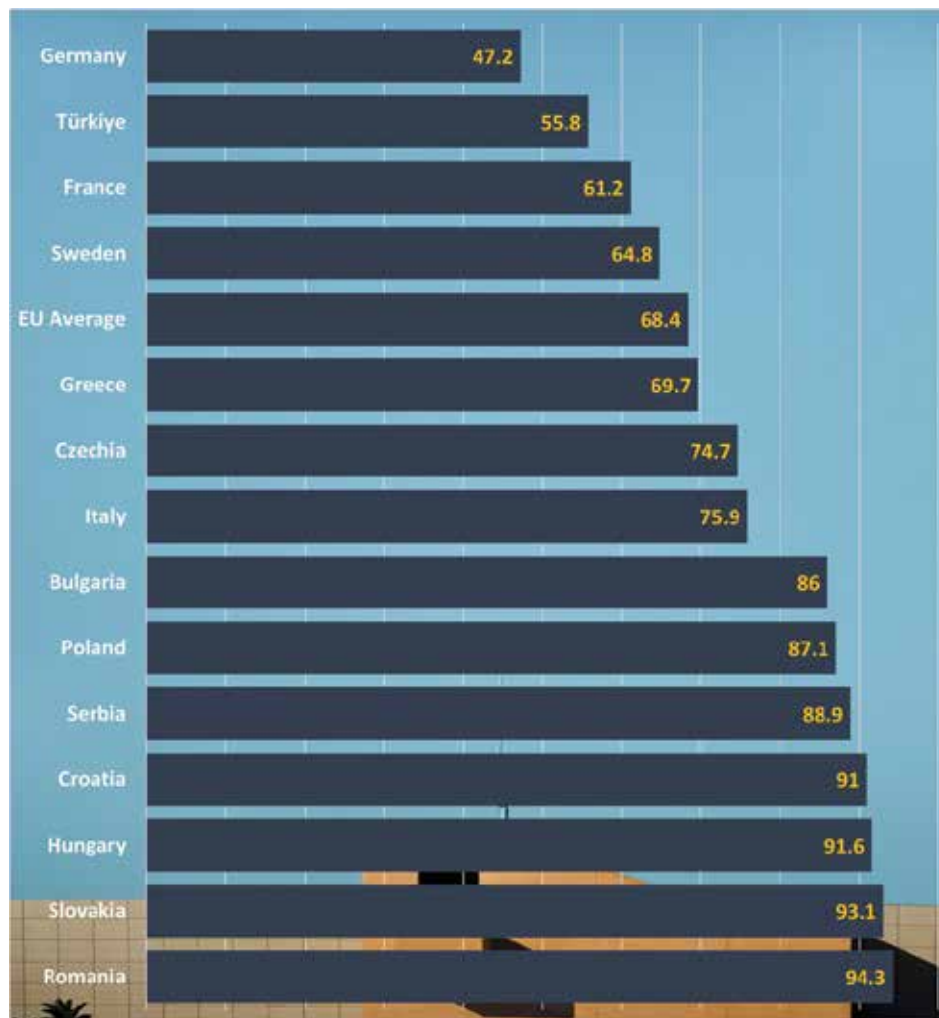
Един от общопризнатите критерии за балон в имотния сектор е, когато между цените и наемите има твърде голяма

разлика. Ако едно жилище не може да се изплати от наема си за 10-12 години, то се смята за надценено. В София в момента по данни на Imoti.net средната цена за двустайно жилище е 2463 евро за квадратен метър. Средната цена на наема е 8.6 евро за квадратен метър. Ако вземем за пример двустайно жилище с площ 70 квадратни метра - горе-долу типичният вариант за младо семейство - то ще струва 172,400 евро, и ще се отдава под наем за 602 евро на месец. Тоест за да се изплати от наем, ще са нужни почти 24 години. За сравнение в Солун еквивалентно жилище се изплаща от наем за 10.4 години.

Това вероятно обяснява и защо според някои експерти близо 30% от жилищата в София стоят неизползвани - собствениците нито живеят в тях, нито ги отдават под наем. Това засяга не само стари имоти, чиито наследници са от години в чужбина, но и съществена част от т. нар. ново строителство.

КОИ СА НАЙ-СКЪПИТЕ КВАРТАЛИ? Все пак е добре да се има предвид, че всички данни за цените на имотите в България са, меко казано, ненадеждни. Цитираните данни на Imoti.net са на база обявените цени за продажба или наем. Но исканата цена невинаги е продажна цена. А ►

Дял на хората, живеещи в собствени жилища, Eurostat
Share of people living in own homes, Eurostat

► продажната цена, декларирана пред гържавата, не винаги е реалната. С тази уговорка все пак можем да посочим най-скъпите и най-достъпните квартали в столицата. Най-високи са цените на квадратен метър в Изток (4002 евро), Изгрев (3936), Яворов (3777), Център (3639), Гео Милев (3492), Хиподрума (3450), Лозенец (3449).

Най-достъпните райони са Левски Г, Фондови жилища (1563 евро на квадратен метър), Надежда 4 (1563), Люлин 5 (1588), Люлин 6 (1656), Люлин 9 (1671), Захарна фабрика (1746), Левски В (1777), Обеля (1789).

БРОЯТ НА СДЕЛКИТЕ В БЪЛГАРИЯ НАМАЛЯВА. Повишаването на цените обаче не е директно следствие от растящо търсене. Всъщност, ако се съди по данните в Агенцията по вписванията, броят на изповяданите имотни сделки в България непрекъснато намалява: почти 248 000 през 2021, 243 000 през 2022, 215 000 през 2023. София е изключението от тази тенденция, подчертава Страхил Иванов, изпълнителен директор на "Явлена", пред Bloomberg TV Bulgaria. В столицата броят на сделките намаляваше до 2023, но след това отново тръгна нагоре. "През първото полугодие на 2025 в София бяха сключени близо 20 000 сделки с имоти, с 14% повече спрямо същия период на миналата година", твърди Иванов. Според него недвижимите имоти са наценени и у нас, и навсякъде в Европа и Северна Америка - следствие на т. нар. "хеликоптерни пари", които бяха хвърлени за стимулиране на икономиката и които напомпаха инфлацията.

СОФИЯ - ПОДЦЕНЕНА С 20%? Други експерти обаче са на мнение, че все още българският пазар е подценен спрямо останалите в региона. Основните фактори за растящите цени са високо търсене, ограничено предлагане и наличието на свободни капитали в левове, които търсят инвестиционно приложение, казва Георги Киров, партньор в Colliers International, пред Bloomberg. Според анализите на Colliers имотите в София са подценени спрямо сравними столици в региона като Прага, Варшава и Белград. Средната цена в българската столица е около 2000 евро, докато в сравними градове достига до 5000 евро за квадратен метър, смята Киров. Съпоставяйки цените на жилищата в София с Брутният вътрешен продукт на глава от населението, Colliers смята, че подценяването на имотите е приблизително 20%. Дори и при сегашните цени жилищата остават относително достъпни, и е нормално хората да купуват, вместо да наемат

жилище, щом доходите им го позволяват. Немалък фактор е и сивата икономика в България, която според някои оценки достига 36% - това увеличава търсенето на имоти като инструмент за съхранение на средства извън банковата система, смята Георги Киров.

ПРОБЛЕМИ С РАЗРЕШИТЕЛНИТЕ И ПАРЦЕЛИТЕ. Възможен фактор за повишаването на цените е и принудителното ограничаване на предлагането, твърди Георги Шопов, председател на Националната асоциация на строителните предприемачи (НАСП), в предаването „Имоти-Те“ по Bloomberg TV Bulgaria. Според него общините и гържавата са увеличили административната тежест "чудовищно" и са удължили твърде много сроковете за регулиране на имоти. "В момента трябва да чакаш пет години да придобиеш един терен, да го вкараш в регулация и да започнеш да строиш. Абсолютно ненужно дълъг срок. За бизнеса това е по-добре, защото има дефицит и цените се качват. Кой обаче плаща цената за това забавяне и за скъпите жилища? Гражданите",

твърди Шопов. По данни на НСИ, издадените разрешения за строеж в София през 2025 са с 16% по-малко от същия период на миналата година. А 2024 бе доста слаба година в това отношение, с издадени разрешения за строеж на едва 39 834 жилища в страната, при 48 210 през 2022 година.

НЯМА ХОРА. Трудностите с разрешителните и недостигът на парцели могат осезаемо да намалят предлагането в следващите няколко години. Но има и още един фактор, който влияе негативно: все по-острият дефицит на квалифицирана работна ръка в строителството. Много строителни компании са принудени да ползват строителни бригади от чужбина (най-вече Турция) на висока цена, заради липсата на местни работници. "Огромната болка на строителния сектор и на производителите на строителни материали в България е чудовищната липса на кадри", потвърждава и инж. Цанко Миланов, управител на българското поделение на гиганта в производството на строителни материали "Винербергер". ■

Ипотечен кредит

ДОМ за теб

- Ниска лихва, без скрити такси и условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*5050

www.ccbank.bg

THE ALTERNATIVE LOGIC OF THE REAL ESTATE MARKET

The housing sector in Bulgaria is developing in a rather paradoxical way.
Seven things you should know about it

By KALIN NIKOLOV / Photography iSTOCK

Economists who are fans of the classic model of supply and demand formulated by Alfred Marshall should probably be kept away from the data on the development of the real estate sector in Bulgaria. Because the usual economic logic is not quite applicable to it. In recent years, the number of deals has been decreasing, but prices are increasing. The population, at least according to official data, is shrinking, even in the capital, but investors and brokers predict growing demand. The gap between the price of housing and the price of rents is increasing, but no one in the sector is talking about a bubble and overvaluation of properties - quite the opposite. In short, the Bulgarian real estate market is developing like no other in the world.

168% JUMP IN 10 YEARS. At least, there is no doubt that it is developing. Even the official statistics in this notoriously grey sector indicate a boom in prices. In Sofia, since 2015, housing prices have risen by 168%, according to calculations by the National Statistical Institute. In Ruse - by 148%, in Varna - by 146%. At the national level, the increase in prices is an average of 137%. In the last two or three years, the process has visibly accelerated. In fact, judging by the latest Eurostat data, Bulgaria is one of the two leaders in Europe, with property prices jumping 15.1% on an annual basis at the end of

the first quarter of 2025. Only Portugal has a higher number - 16.3%, but there we are talking about a sudden boom in the interest of foreign buyers, while in Bulgaria, the market is mainly driven by local clients (at least if we believe the investors).

For comparison, in neighbouring Romania, the increase is only 4.9%, in Germany, 3.8%, and in Austria, 3.2%.

RENTS ARE INCREASINGLY LAGGING BEHIND. However, not everything in Bulgaria is increasing in price at the same pace. The sale prices of housing in the country increased by 125% between 2010 and 2025, according to Eurostat data, which is the seventh highest result in the EU (convincing leaders are Hungary, with a nearly 260% increase in price, and Estonia, about 235%). Rents in Bulgaria, however, have risen much more modestly - by less than 50% over these 15 years. Moreover, they started from the lowest base in the entire EU in 2010.

One of the generally recognized criteria for a bubble in the real estate sector is when there is too great a difference between prices and rents. If a home cannot be paid off in rent in 10-12 years, it is considered overvalued. In Sofia, according to Imoti.net, the average price for a two-room apartment is currently 2,463 euros per square meter. The average rent is 8.6 euros

per square meter. If we take as an example a two-room apartment with an area of 70 square meters - more or less the typical option for a young family - it will cost 172,400 euros, and will be rented out for 602 euros per month. That is, to pay off in rent, it will take almost 24 years. For comparison, in Thessaloniki, an equivalent apartment is paid off in rent in 10.4 years.

This probably explains why, according to some experts, nearly 30% of the apartments in Sofia are unused - the owners neither live in them nor rent them out. This affects not only old properties, whose heirs have been abroad for years, but also a significant part of the so-called new construction.

WHICH ARE THE MOST EXPENSIVE NEIGHBOURHOODS? It is good to keep in mind that all data on property prices in Bulgaria are, to put it mildly, unreliable. The data quoted on Imoti.net are based on the announced prices for sale or rent. But the asking price is not always the selling price. And the selling price declared to the state is not always the real one. With this caveat, we can still indicate the most expensive and most affordable neighbourhoods in the capital. The highest prices per square meter are in Izток (4002 euros), Izgrev (3936), Yavorov (3777), Centre (3639), Geo Milev (3492), Hipodruma (3450), and Lozenets (3449). The most affordable areas are Levski G, Fon-

dovi Zhilishta (1563 euros per square meter), Nadezhda 4 (1563), Lyulin 5 (1588), Lyulin 6 (1656), Lyulin 9 (1671), Zaharna Fabrika (1746), Levski V (1777), and Obelya (1789).

THE NUMBER OF TRANSACTIONS IN BULGARIA IS DECREASING.

The increase in prices is not a direct consequence of growing demand. In fact, judging by the data in the Registry Agency, the number of registered real estate transactions in Bulgaria is constantly decreasing: almost 248,000 in 2021, 243,000 in 2022, and 215,000 in 2023. Sofia is the exception to this trend, Strahil Ivanov, CEO of Yavlena, emphasised to Bloomberg TV Bulgaria. In the capital, the number of transactions was decreasing until 2023, but then it started to increase again. "In the first half of 2025, nearly 20,000 real estate transactions were concluded in Sofia, 14% more than in the same period last year," Ivanov claims. According to him, real estate is overvalued both in our country and everywhere in Europe and North America - a consequence of the so-called "helicopter money" that was thrown to stimulate the economy and which pumped up inflation.

SOFIA - UNDERVALUED BY 20%? Other experts, however, are of the opinion that the Bulgarian market is still undervalued compared to others in the region. The main factors for rising

prices are high demand, limited supply and the availability of free capital in levs that are looking for investment, says Georgi Kirov, a partner at Colliers International, to Bloomberg. According to Colliers' analyses, properties in Sofia are undervalued compared to comparable capitals in the region such as Prague, Warsaw and Belgrade. The average price in the Bulgarian capital is around 2,000 euros, while in comparable cities it reaches 5,000 euros per square meter, Kirov believes. Comparing housing prices in Sofia with the Gross Domestic Product per capita, Colliers calculates that the undervaluation of properties is approximately 20%. Even at current prices, housing remains relatively affordable, and it is normal for people to buy instead of rent a home, as soon as their income allows it. The shadow economy in Bulgaria, which according to some estimates reaches 36% - this increases the demand for property as a tool for storing funds outside the banking system, believes Georgi Kirov.

PROBLEMS WITH PERMITS AND PLOTS.

A possible factor in the increase in prices is the forced limitation of supply, claims Georgi Shopov, chairman of the National Association of Construction Entrepreneurs (NASP), in the program "ImoTiTe" on Bloomberg TV Bulgaria. According to him, the municipalities and the state have increased the administrative bur-

den "monstrously" and have extended the deadlines for regulating properties too much. "Currently, it takes five years to acquire a plot of land, bring it into regulation and start building. An absolutely unnecessarily long period. This is good for business, because there is a deficit and prices are rising. However, who pays the price for this delay and for expensive housing? The citizens," says Shopov. According to NSI data, the number of building permits issued in Sofia in 2025 is 16% less than the same period last year. And 2024 was a rather weak year in this regard, with building permits issued for only 39,834 homes in the country, compared to 48,210 in 2022.

THERE ARE NO PEOPLE. Difficulties with permits and the shortage of plots of land may noticeably reduce supply in the next few years. But there is another factor that has a negative impact: the increasingly acute shortage of qualified labour in construction. Many construction companies are forced to use construction crews from abroad (mostly from Turkey) at a high price due to the lack of local workers. "The huge pain of the construction sector and manufacturers of building materials in Bulgaria is the monstrous lack of personnel," confirms Eng. Tsanko Milanov, manager of the Bulgarian division of the giant in the production of construction materials "Wienerberger". ■

3 АЗИМУТ КВАРТАЛ

Азимут – Новата посока на Бургас

Мащабен градски проект с дългосрочна стойност и устойчив замисъл

В началото на град Бургас, на ключова локация с бърз достъп до основните пътни артерии и само на минути от морския бряг, се изгражда нов модерен жилищен квартал – „Азимут“. Това е най-мащабния частен проект в Югоизточна България, който предлага визионерски подход към съвременното градско планиране: съчетание между дом, работна среда, услуги и зелени пространства в една цялостно обмислена и последователно реализирана концепция.

С обща разгъната застроена площ от **228 000 кв.м**, „Азимут“ включва **12 сгради с над 2000 жилищни единици** – от компактни апартаменти до просторни многостайни жилища и мезонети. **Над 2500 паркоместа и гаражи** ще осигуряват пълен комфорт на живеещите, а партера на всяка сграда е проектиран с търговски и обслужващи площи – за удобствата, които градският човек очаква.

Проектът се реализира поетапно, като първите две сгради – „Атлас I“ и „Атлас II“ – вече са в активна фаза на строителство. Всеки от етапите е част от цялостна и последователно разработена визия, в която се интегрират жилищни, търговски и обществени функции. Във фокуса са не просто сградите, а създаването на **устойчива градска среда**, отговаряща на нуждите на модерния човек.

Градска екосистема от ново поколение

Градска екосистема от ново поколение

Квартал „Азимут“ предлага много повече от жилища. Това е **функционално планирана градска екосистема**, която отговаря на нуждите на съвременния градски човек – с темпо на живот, изисквания към качеството и стремеж към баланс.

Проектът включва:

Образование и грижа за децата

- Целодневен детски център в сграда „Атлас II“, осигуряващ удобство и спокойствие за родителите
- Конвенционална библиотека – пространство за четене, учене и културно обогатяване

Култура, спорт и отдих

- Зони за спорт, релакс и свободно време, включително открити и закрити съоръжения – тенис кортове, футболно игрище и фитнес площадки
- Амфитеатър за културни събития

Бизнес и услуги

- Офиси и гъвкави работни пространства за предприемачи и компании
- Банкови офиси и възможности за заплащане на комунални услуги

Здравеопазване

- Медицински център в „Атлас III“ с кабинети за специализирана и първична помощ, както и диагностични услуги, включително аптека и оптика.

Търговия и удобства

- Пекарна, супермаркет, магазини – за ежедневни нужди на една ръка разстояние
- Бюти салон, химическо чистене и зони за бързо обслужване – за комфорт в динамичното ежедневие

Градски акценти

- Хотел със СПА център и скай бар – бъдещият символ на квартала
- Зони за домашни любимци и ветеринарни услуги

Инвестиция с устойчив характер

Над **30% от територията на „Азимут“** е отредена за зелени площи, паркове, вътрешни дворове, детски кътове и спортни площадки. Озеленяването е съществена част от архитектурния замисъл, с фокус върху комфорт, микроклимат и естетика. Технологичните и енергийни решения в проекта включват:

- **Енергийна ефективност клас А**
- **Контролиран достъп и 24/7 видеонаблюдение**
- **Газификация**
- **Система за събиране и използване на дъждовна вода**
- **Подземна и надземна инфраструктура, изградена по съвременни стандарти**

Увереност в бъдещето

Едно от основните предимства на „Азимут“ е неговата архитектурна и инвестиционна устойчивост – всички елементи от проекта, включително търговски, здравни и образователни зони, ще бъдат реализирани точно в планирания им вид. Това дава спокойствие на инвеститорите и сигурност на бъдещите обитатели, че кварталът ще функционира пълноценно още от първите му етапи на изграждане.

Особено внимание заслужава фактът, че управлението, поддръжката и бъдещото развитие на квартала ще останат под контрола на инвеститора Азимут Кънстръкшънс, без делегиране на външни оператори.

Със своето мащабно планиране, сигурна инфраструктура и ангажимент към качество и дългосрочност, „Азимут“ задава нов стандарт за жилищни квартали в региона – интелигентна инвестиция, ориентирана към реалните нужди на съвременния градски човек.

НАЙ-СКЪПИТЕ ГРАДОВЕ В СВЕТА

В тези метрополиси половин милион долара няма да ви стигнат дори за малко жилище

By ПЕТЪР ЙОВЧЕВ / Photography iSTOCK

Жителите на София, които можеха да си купят ново жилище за около 50,000 евро преди двайсет години, вероятно трудно се справят с шока на днешните петорно по-високи цени. Но всъщност би могло и да е много по-лошо. Както обичат да се шегуват брокерите, цената на един имот зависи от три неща: локацията, локацията и локацията. А някои локации по света са далеч извън възможностите на обикновения простосмъртен. Ето 10-те големи града с най-скъпите имоти на планетата. Посочената цена е за двустайно жилище, по данни на CBRE за 2021 година. Излишно е да казваме, че оттогава цените са вървели само нагоре.

ПАРИЖ - СРЕДНО 625,000 ДОЛАРА. Градът на светлината, градът на любовта - но по-правилното определение би било градът на огромните ипотечи. Засилената урбанизация във Франция е довела

населението му до 13.1 милиона души (за метрополията), при гъстота над 19,000 души на квадратен километър в централните части. Добавете към това и 47 милиона туристи, посещаващи региона всяка година, и ще разберете защо средният размер на жилищата в Париж е толкова малък, а цените - толкова големи.

ПЕКИН - 629,276 ДОЛАРА. Китай е набиращата мощ суперсила на XXI век, а Пекин е политическият ѝ център, така че не е изненада защо толкова много хора - и китайци, и чужденци - се стремят към него. Местните власти се стараят да ограничат притока на хора с мерки, които само допълнително повишават цените.

ЛОНДОН - 646 973 ДОЛАРА. Една от глобалните финансови столици, и предпочитана дестинация за руски олигарси, петролни шейхове и милиардери от Далечния

изток. Комбинацията от всички тях довежда до рекордно покачване на имотите в последните петнайсетина години.

НЮ ЙОРК - 674 500 ДОЛАРА. "Голямата ябълка" е най-многолюдният град в Съединените щати - и несъмнено най-прочутият. Това е и втората метрополия в света освен Лондон, която получи от британския институт GaWC висшия статут Alpha ++, като доказателство за огромната му роля върху световните дела.

ЛОС АНДЖЕЛИС - 679 220 ДОЛАРА. Дом на знаменитости, милионери и кинозвезди, Лос Анджелис е най-яркото олицетворение на американската мечта, а топлият климат продължава да привлича нови обитатели.

ШЪНДЖЪН - 680 283 ДОЛАРА. В началото на 80-те години това бе малко градче по китайските стандарти - с население колкото това на Варна днес. Но после съсредоточаването на няколко високотехнологични индустрии превърна Шънджън в близо 18-милионен град, един от четирите най-големи в Китай. Високите доходи и напливът от инвеститори увеличиха драстично и цените на жилищата.

ВАНКУВЪР - 815 322 ДОЛАРА. Този канадски град е неизменно първи в Северна Америка по качество на живот в различните класации. Но също така е и най-скъпият за живот на континента.

ШАНХАЙ - 872 555 ДОЛАРА. Най-важният в икономическо отношение град в Китай вече е недостъпен за обикновените китайци. Цените, напомнани и от някои административни ограничителни мерки, скочиха до нива, за каквито градове като Париж или Ню Йорк могат само да мечтаят.

СИНГАПУР - 874 372 ДОЛАРА. Висок стандарт за живот, голям интерес от чужденци и сериозен туристически поток: тези три фактора допринасят за баснословните цени. Но най-сериозен принос има географията: цялата територия на държавата Сингапур е горе-долу колкото на София, а населението отдавна надхвърли 6 милиона души, без кой знае какви възможности за териториално разширение на града.

ХОНКОНГ - 1 235 220 ДОЛАРА. 7.5-те милиона жители на този специален китайски регион, който 156 години бе под британска власт, са притиснати един до друг на един полуостров и няколко острова. Опитите да се отвоюва нова земя от морето са гали още 70 кв. километра, но това е твърде недостатъчно. Цените и на жилищата, и на местата за паркиране са рекордни. ■

ANTEA BEACH RESORT - ЛУКС ОТ НОВО ПОКОЛЕНИЕ НА ПЪРВА ЛИНИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ЧЕРНОМОРИЕ

Да имаш дом в **ANTEA BEACH RESORT** е сбъдната мечта за всеки, който желае изтънчен имот на брега на морето. **ANTEA BEACH RESORT** е една архитектурна импресия, разположена в естествен хабитат. Магнетичното място, на което се реализира проекта е залив Аклади, в близост до Черноморец на север и Созопол на юг, с лазурните сини води и пясъчни дюни, той е абсолютно завладяващ. Вие си закупвате къща или апартамент в **ANTEA BEACH RESORT** - трябва да бъдете готови за най-доброто! Проектиран като крайбрежен ваканционен комплекс с иновативна формулировка, ултимативна архитектура и дизайн, поставящ човека в центъра, **ANTEA BEACH RESORT** създава среда на живот, надминаваща очакванията.

Интересната архитектурна концепция от различни типове застрояване прави **ANTEA BEACH RESORT** абсолютно очарователен: композиция от еднофамилни вили **ANTEA BEACH VILLAS**, двуетажни къщи **ANTEA SEA HOUSE**, многофамилни сгради с различен обхват обединени като **ANTEA SEA RESIDENCE** и **ANTEA GREEN RESIDENCE**. Едноетажни сгради, които плавно увеличават етажността си в посока от морския плаж към вътрешността, са заобиколени от паркове и зеленина.

Концепцията на Antea е лукс от ново поколение - модерен комплекс за целогодишно обитаване, където човек получава сигурно лично пространство и възможност за пълноценен социален

живот. Създаване на елитна среда за пребиваване: елегантни ресторанти с фюжън кулинарна концепция, футуристичен спортен комплекс оборудван с последно поколение съоръжения, с обособени пространства за активности на закрито и на открито, като тенис кортове. Уникална за България концепция – холистичен медицинско-възстановителен център, биохакинг и анти-ейдж процедури, уелнес комплекс и пространства за събития, концерти.

Antea Beach Resort е повече от комплекс, където човек хармонично и цялостно да постигне качествен стил на живот, място където луксът се превръща в комфорт и наистина успокоява.

ANTEA BEACH RESORT - New Generation Luxury on the first line of Bulgarian Black Sea Coast

The project is designed as a beach resort with innovative formula, ultimate architecture and design. All elements together created lifestyle above the expectations.

The interesting architecture conception with different types of accommodation made **ANTEA BEACH RESORT** absolutely charming! **ANTEA BEACH RESORT** is great architecture, design, nature, wellness & holistic approach

www.antearesort.com

THE MOST EXPENSIVE CITIES IN THE WORLD

In these metropolises, half a million dollars won't be enough for even a small apartment

By PETAR YOVCHEV / Photography iSTOCK

Residents of Sofia, who could buy a new home for about 50,000 euros twenty years ago, are probably having a hard time dealing with the shock of today's fivefold higher prices. But in fact, it could be much worse. As real estate agents like to joke, the price of a property depends on three things: location, location, and location. And some locations around the world are far beyond the means of the average mortal. Here are the 10 major cities with the most expensive properties on the planet. The indicated price is for a two-bedroom apartment, according to CBRE data for 2021. Needless to say, prices have only gone up since then.

PARIS - AVERAGE \$625,000. The city of light,

the city of love - but a more accurate description would be the city of huge mortgages. Increased urbanization in France has brought the population of Paris to 13.1 million people (for the metro area), with a density of over 19,000 people per square kilometer in the central parts. Add to that the 47 million tourists who visit the region each year, and you will understand why the average size of a house in Paris is so small and the prices - so high.

BEIJING - \$629,276. China is the rising superpower of the 21st century, and Beijing is its political center, so it is no surprise that so many people - both Chinese and foreigners - are flocking to it. Local authorities are trying

to limit the influx of people with measures that only further increase prices.

LONDON - \$646,973. One of the global financial capitals, and a favorite destination for Russian oligarchs, oil sheikhs and billionaires from the Far East. The combination of all of them led to a record increase in property prices in the last fifteen years.

NEW YORK - \$674,500. The "Big Apple" is the most populous city in the United States - and undoubtedly the most famous. It is also the second metropolis in the world, after London, to receive the highest Alpha ++ status from the British think-tank GaWC, as evidence of its enormous role in world affairs.

LOS ANGELES - \$679,220. Home to celebrities, millionaires and movie stars, Los Angeles is the brightest embodiment of the American dream, and the warm climate continues to attract new residents.

SHENZHEN - \$680,283. In the early 1980s, it was a small city by Chinese standards - with a population about the size of Varna today. But then the concentration of several high-tech industries turned Shenzhen into a city of nearly 18 million, one of the four largest in China. High incomes and the influx of investors have also dramatically increased housing prices.

VANCOUVER - \$815,322. This Canadian city is consistently first in North America in terms of quality of life in various rankings. But it is also the most expensive to live in on the continent.

SHANGHAI - \$872,555. The most important city in economic terms in China is now inaccessible to ordinary Chinese. Prices, inflated by some administrative restrictive measures, have jumped to levels that cities like Paris or New York can only dream of.

SINGAPORE - \$874,372. High standard of living, great interest from foreigners and a serious tourist flow: these three factors contribute to the fabulous prices. But the most serious contribution is geography: the entire territory of the state of Singapore is about the size of Sofia, and the population has long exceeded 6 million people, without much opportunity for new territorial expansion of the city.

HONG KONG - \$1,235,220. The 7.5 million inhabitants of this special Chinese region, which was under British rule for 156 years, are squeezed together on a peninsula and several islands. Attempts to reclaim new land from the sea have yielded another 70 square kilometers, but this is far from enough. The prices of both housing and parking spaces are at record levels. ■

Хонконг / Hong Kong

180 DEGREES

Kabakum | Varna | Bulgaria

Carpe Diem
complex

Balchik | Bulgaria

Beachfront properties for sale

Learn more +359 888 323 432
www.my-home.bg

БИЗНЕС СТАРТ

с Роселина Петкова и Христо Николов

Всеки
делник

07:30

Bloomberg
TV Bulgaria

www.bloombergtv.bg

62 | **ГЛЕДАЙ ОТВИСОКО**
LOOK FROM ABOVE

Земна вена, от Сяоюн Шъ
Ground vein, by Xiaoying Shi

52 | **НА СЕВЕР ОТ ХИРОШИМА, НА ЗАПАД ОТ ИЗТОКА**
NORTH FROM HIROSHIMA, WEST OF THE EAST

56 | **ЯДРЕНИ ИГРИ**
NUCLEAR GAMES

НА СЕВЕР ОТ ХИРОШИМА, НА ЗАПАД ОТ ИЗТОКА

Възможно ли е доктрината на ядреното сдържане да работи и през XXI век?

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотогарафия iSTOCK

Той е на 15, когато вижда атомната гъба над родната, южна и топла Хиросима. Това предопределя живота му. През 2004 година говорих с Икуо Хираяма далеч на север, в Камакура - града на Големия Буда и самураите Минамото. Беше втората ни среща. Прочутият художник бе идвал в България, която ценеше и даже обичаше.

ЯДРЕНАТА БОМБАРДИРОВКА НА 6 АВГУСТ 1945 го бе направила борец за мир, посланик на добра воля с много успешни мисии, уважаван преподавател, поклонник на будизма, майстор-художник (сенсей) в японския стил Нихон-га. В картините му Япония е част от света, помирена със света. „През Втората световна война Япония воюваше срещу много страни“, ми каза Хираяма. „Причинихме им безпокойства, трагедии. Трябва да се учим от тези времена. А урокът е: Япония губи винаги, когато осъществява агресии в други страни със сила“.

Но какъв урок бе атомната бомба за целия свят? Нейните създатели, като Опенхаймер, осъзнаха ужасяващата ѝ сила – и заговориха за сдържане. А фактът, че Съветският съюз бързо създаде своя, положи основите на доктрината на Студената война: ядреното възпиране. Аз имам бомба. Но и ти имаш. Ако аз я пусна, ще я пуснеш

и ти. Защо да умрем всички?

РАЗБИРА СЕ, ТАКЪВ МИР НЕ МОЖЕ ДА БЪДЕ УСТОЙЧИВ – и крие три опасности. Да не гоиде лидер, който няма какво да губи. Да не стане фатална грешка. И бомбата да не попадне в безотговорна трета страна.

С първата опасност съперниците в Студената война се справиха най-лесно. След инфарктната Карибската криза от 1962, когато сблъсъкът се размина на косъм, стана ясно, че Москва и Вашингтон няма да използват ядреното си оръжие. СССР и САЩ влязоха в сложни преговори за пропорционално съкращаване на арсеналите. А когато съветски лидер стана Михаил Сергеевич Горбачов, светът окончателно си отгърна.

ВТОРАТА ОПАСНОСТ БЕ ПРЕДОТВРАТЕНА от хладнокръвната реакция на дежурния по команден пункт Станислав Петров. На 26 септември 1983 съветският офицер получава съобщение за американско атомно нападение. Но вместо да нареди отговорна атака, както гласят правилата, подполковникът премисля и решава, че има бъг в системата за предупреждение. Така и се оказва впоследствие – слънцето нагряло датчиците по особен начин. Ако на

мястото на Петров обаче имаше тъпак или паникьор, ядрената война щеше да избухне като едното нищо.

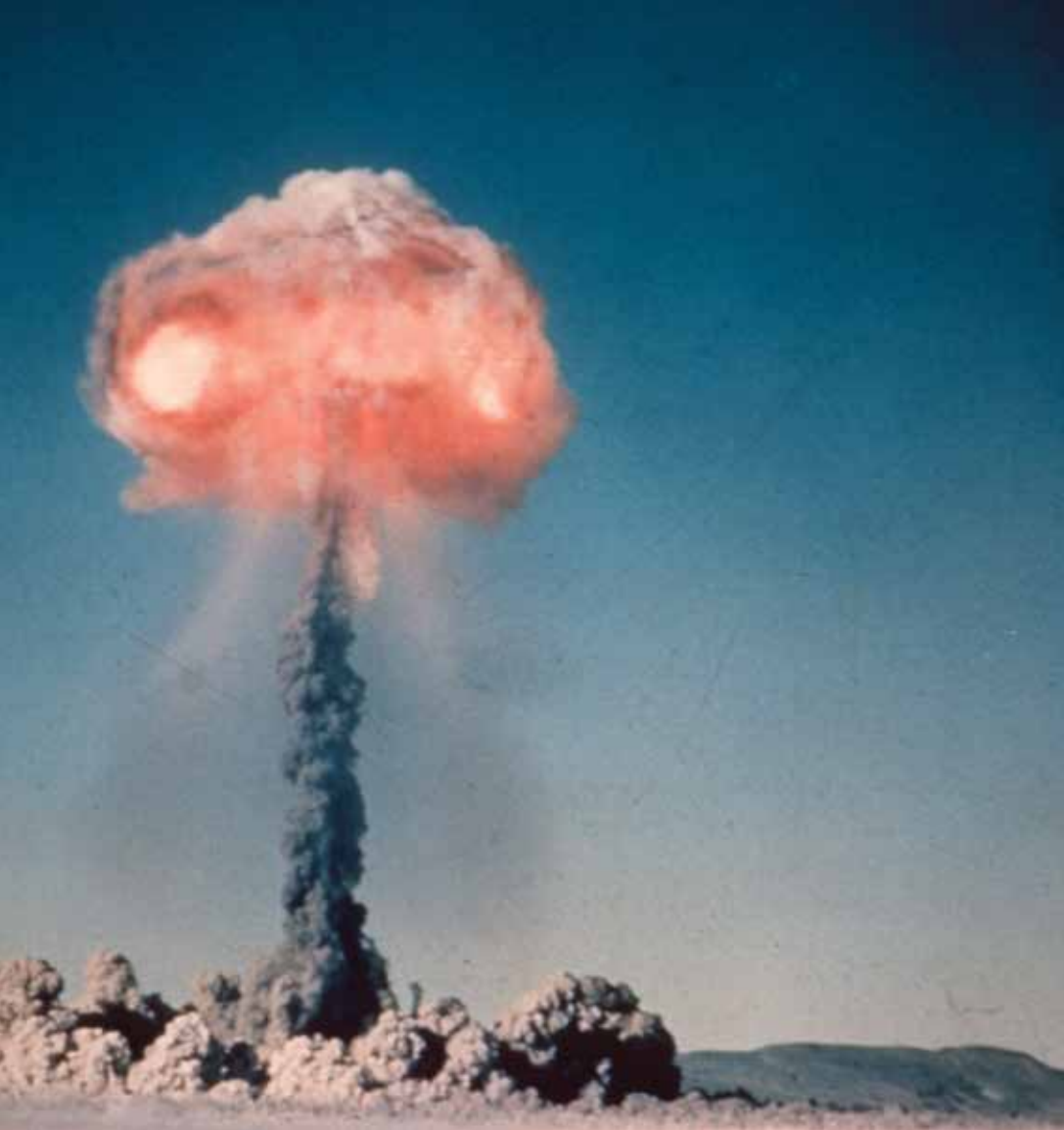
ТРЕТАТА ОПАСНОСТ СЕ ПОЯВИ след промените през 1989. Както винаги, пръв реагира Холивуд. Помните ли натрапчивия сюжет от 90-те: разбойници намират атомна бомба? Добре че Джеймс Бонд или Брус Уилис се навъртат наоколо, да я обезвредят.

Но това не спря разпространението на ядреното оръжие. Още през 1986 човек на име Мордехай Вануну разказа пред британската преса за израелската ядрена програма. После Мосад го отвлече, осъди и затвори.

Самият Израел има друг кошмар: ядрената програма на Иран. След десетилетия удари и преговори, преговори и удари, на 22 юни САЩ опитаха да сложат точката. Атакуваха с мощни бомби, пробиващи бункери, три ирански ядрени съоръжения: Фордоу, Натанз и Исфахан. Резултатът обаче не е категоричен. Все още не знаем дали инсталациите са напълно унищожени – или Техеран, вместо точка, е получил отсрочка.

ТОЧНО ДВА МЕСЕЦА ПРЕДИ АМЕРИКАНСКИЯ УДАР се размърдаха други две ядре-

ни сили. На 22 април 2025 терористи убиха 26 туристи в индийската част на Кашмир. Делхи обвини Пакистан, Исламабад отрече. Индия удари с ракети, Пакистан отвърна. Светът изтръпна: и двете страни имат ядрено оръжие.

Но най-големият страх донесе най-голямото облекчение. Тъкмо опасението от атомните бомби – и фактът, че и двете страни имат по няколко – стана причина мирната инициатива на САЩ да успее. И Индия, и Пакистан тихомълком се оттегляха от ескалацията. Така светът си спомни логиката на ядреното сдържане. Хем се боиш, че ще дойде атомен апокалипсис, хем възможността за взаимно унищожение го прави невъзможен.

ЯВНО ТОВА ОЩЕ РАБОТИ. И ако проявиш наивност – и останеш без бомби – можеш да загубиш. През 1994 Западът, Русия и Украйна сключиха споразумение в Будапеща: Киев се отказа от ядрените си оръжия, в замяна на гаранции за своята сигурност и териториална цялост. Това обаче не попречи на Владимир Путин да му вземе Крим, а после да нахлуе в Украйна. Щеше ли да го стори, ако украинците бяха запазили мощните оръжия? Излишно е да се пита. Но е полезно да си го спомним днес, когато ядрената сила Китай се двоуми

дали да си вземе Тайван, защото ядрената сила САЩ може и да го защити. Както казва Ал Капоне, по-добре е пищов и добра дума, отколкото само добра дума. Ядрените бомби остават на мода. Които ги има, владее Силата.

Всъщност, авторът на последните гуги има връзка с Япония. Философът гзен-будист Дайсецу Теитару Судзуки въхвалява образа на Учителя Йода в „Междувъздушни Войни“; те дори външно си приличат. На времето тъкмо Судзуки насърчи японския национализъм, като създаде идеализирания образ на азиатския „Изток“ – срещу материалистичния и бездуховен „Запад“.

БУДИСТЪТ ХИРАЯМА-СЕНСЕЙ МИСЛЕШЕ ИНАЧЕ: че Изток и Запад се преплитат: „Когато през XIX век Япония започна да се модернизира, ние запазахме японската култура, но в същото време приехме модерната, прогресивна култура на Съединените щати и Европа. Умовете и сърцата ни останаха японски, но в науката и технологиите станахме западни. Не загубихме своята идентичност, но взехме хубавото от другите“.

Това е още един важен японски урок. Владее Силата могава, когато разбереш Другия и го приемеш при себе си. Само това прави Хирошима невъзможна, завинаги. ■

Силата на информацията

НОВИ ЕКСПЕРТНИ КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ ОТ АПИС

АПИС ЕВРОПА предлага новите си експертни консултантски услуги, които могат да подпомогнат бизнеса Ви в следните области:

- **Мерки срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма** – подготовка на документация за съответствие с изискванията на ЗМИП (Закон за мерките срещу изпирането на пари) и свързаните с него нормативни актове, както и обучения за ангажирания персонал. Изготвянето на вътрешните правила по ЗМИП и другите документи са на цена от 500 до 800 лв. без ДДС, а при изготвянето и на оценка на риска цените започват от 700 лв. без ДДС и се определят съобразно сложността и желаното време за изпълнение. Наред с това ви предлагаме онлайн обучения на персонала на цена от 200 лв. без ДДС при участие в предварително обявени дати за групово обучение, а при нужда от индивидуални и вътрешнофирмени обучения цената е по договаряне.
- **Корпоративна социална отговорност и ESG стандарти** (Environmental, social and corporate governance – околна среда, социални въпроси и управление). В тази насока ви предлагаме консултации и разработване на политики за устойчиво корпоративно и социално управление, които отговарят на съвременните изисквания за прозрачност, етика и социална отговорност. Пълният пакет документи, които предлагаме, индивидуализирани съобразно всеки клиент, може да разгледате тук. Изготвената документация покрива двата сегмента на устойчивостта – социално управление и корпоративно управление, като цената на документите от всеки сегмент е от 1500 лв. без ДДС, а при закупуването и на двата цената е от 2700 лв. без ДДС и се определя съобразно осъществяваната дейност, структурата на организацията и наличната вътрешнофирмена документация. При необходимост може да се изготвят специфицирани отделни или група документи, като в тези случаи цената е по договаряне. Горепосаните услуги допълват и досега предлаганите от АПИС услуги по съответствие в следните направления:
 - **Защита на личните данни (GDPR)** – персонализирани обучения и консултации, свързани с прилагането на Общия регламент относно защитата на данните, включително подготовка на необходимата документация и адаптиране на вътрешните процедури към изискванията на регулацията.
 - **Защита на лицата, подаващи сигнали (ЗЗЛСПОИН)** – изготвяне на вътрешни правила, процедури и обучения за организациите, които трябва да осигурят ефективен механизъм за приемане и обработка на сигнали за нарушения.
 - **Превенция на корупцията** – разработване на политики и процедури за укрепване на антикорупционните механизми в публичния сектор и бизнеса, в съответствие с националната стратегия за борба с корупцията и международните стандарти.

За допълнителна информация относно експертните услуги на АПИС, вижте на www.apis.bg. Можете да се свържете с нас на тел.: 02/980 48 27, 02/923 98 00, или e-mail: office@apis.bg

NORTH FROM HIROSHIMA, WEST FROM THE EAST

Is it possible for the doctrine of nuclear deterrence to work in the 21st century?

By BOYKO VASILEV / Photography iSTOCK

He was 15 years old when he saw the mushroom cloud over his homeland – the southern, warm Hiroshima. This predetermined his life. In 2004, I spoke with Ikuo Hirayama far to the north, in Kamakura—the city of the Great Buddha and the Minamoto samurai. It was our second meeting. The famous artist had visited Bulgaria, which he valued and even loved.

THE ATOMIC BOMBING ON AUGUST 6, 1945, had made him a peace activist, a goodwill ambassador with many successful missions, a respected teacher, a devotee of Buddhism, and a master artist (sensei) in the Japanese Nihonga style. In his paintings, Japan is part of the world, reconciled with the world. 'During WWII, Japan fought against many countries', Hirayama told me. 'We caused them anxiety and tragedy. We must learn from those times. And the lesson is: Japan always loses when it uses force to invade other countries.'

But what lesson did the atomic bomb teach the world? Its makers, such as Oppenheimer, realised its horrifying power and spoke of deterrence. I have a bomb. But you do too. If I drop it, you will drop it too. Why should we all die?

OF COURSE, SUCH PEACE CANNOT BE

SUSTAINABLE – and it harbours three dangers. A leader with nothing to lose might come along. A fatal mistake might occur. The bomb might fall into an irresponsible third party. The Cold War rivals dealt with first danger most easily. After the heart-stopping Caribbean crisis of 1962, when a clash was narrowly averted, it became clear that Moscow and Washington would not use their nuclear weapons. The USSR and the US entered into complex negotiations on proportional reductions in their arsenals. And when Mikhail Sergeyevich Gorbachev became Soviet leader, the world finally breathed a sigh of relief.

THE SECOND DANGER WAS AVERTED by the calm reaction of Stanislav Petrov, who was on duty at the command post. On September 26, 1983, the Soviet officer receives a message warning about American atomic attack. But instead of ordering a counterattack, as the rules dictate, the lieutenant colonel thought it over and decided that there was a bug in the warning system. This turned out to be the case – the sun had heated the sensors in a peculiar way. However, if Petrov had been replaced by a fool or a panicker, nuclear war would have broken out in no time.

THE THIRD DANGER OCCURRED after the changes in 1989. As always, Hollywood was the first to react. Do you remember the repetitive plot in the 90s: bandits find an atomic bomb? Luckily, James Bond or Bruce Willis are around to defuse it.

But that did not stop the spread of nuclear weapons. Back in 1986, a man named Mordechai Vanunu told the British press about Israel's nuclear programme. Then Mossad kidnapped him, convicted him and imprisoned him.

Israel itself has another nightmare: Iran's nuclear programme. After decades of strikes and negotiations, negotiations and strikes, on June 22, the United States tried to put an end to it. They attacked three Iranian nuclear facilities with powerful bunker-busting bombs: Fordow, Natanz and Isfahan. However, the result is not clear-cut. We still do not know whether the facilities have been completely destroyed – or whether Tehran, instead of an end, has been given a reprieve.

EXACTLY TWO MONTHS BEFORE THE AMERICAN ATTACK, two other nuclear powers took action. On April 22, 2025, terrorists killed 26 tourists in the Indian part of Kashmir. Delhi blames Pakistan, Islama-

bad denied. India launched missiles, Pakistan retaliated. The world was on edge: both countries have nuclear power. But the biggest fear brought the greatest relief. It was precisely the fear of atomic bombs – and the fact that both sides had several – that led to the success of the US peace initiative. Both India and Pakistan quietly withdrew from the escalation. Thus, the world remembered the logic of nuclear deterrence. You fear that an atomic apocalypse will come, but the possibility of mutual destruction makes it impossible.

APPARENTLY, THIS STILL WORKS. And if you show naivety and remain without bombs – you may lose. In 1994, the West, Russia and Ukraine signed an agreement in Budapest: Kiev renounced its nuclear weapons in exchange for guarantees of its security and territorial integrity. However, this did not prevent Vladimir Putin from taking Crimea and then invading Ukraine. Would he have done so if the Ukrainians had kept their powerful weapons? It is pointless to ask. But it is useful to remember this today, when the nuclear power of China is hesitating whether to take Taiwan, because the nuclear power of the US

can defend it.

As Al Capone said, it is better to have a gun and a kind word than just a kind word. Nuclear bombs remain in vogue. Whoever has them – the Force is strong with them.

In fact, the author of the last words has a connection to Japan. Zen Buddhist philosopher Daisetsu Teitaro Suzuki inspired the character of Master Yoda in Star Wars; they even look alike. At the time, it was Suzuki who encouraged Japanese nationalism by creating an idealised image of the Asian "East"—as opposed to the materialistic and spiritless "West."

BUDDHIST HIRAYAMA-SENSEI THOUGHT DIFFERENTLY: that East and West intersect: 'When Japan began to modernise, we maintained the Japanese culture, but at the same time we accepted the modern, progressive culture of the United States and Europe. Our minds and hearts remained Japanese, but in science and technology, we became Western-oriented. We didn't lose our identity, but took the best from others.' This is another important Japanese lesson. The Force is strong with you when you understand the Others and accept them. This is the only thing that makes Hiroshima impossible, forever. ■

Надеждни куриерски услуги за страната и чужбина

Доставяме пратки навсякъде
в България на следващия
работен ден, за по-малките
населени места - по график.

Заедно с **GLS** доставяме колетни
пратки навсякъде в Европа.

ЯДРЕНИ ИГРИ

За пръв път от четири десетилетия,
най-смъртоносните арсенали започват отново да растат

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография iSTOCK

Не зная с какви оръжия ще се води Третата световна война. Но Четвъртата ще се води с камъни и пръчки", бе казал някога Алберт Айнщайн в опит да предупреди за опасностите от надпреварата в ядреното въоръжаване. Великият физик първоначално плахо бе подкрепил разработването на атомната бомба, но бързо промени мнението си след Хирошима и Нагасаки. Тези му думи обаче датират от 1949 година - време, когато в света имаше само две ядрени сили, а общият брой на ядрените бойни глави бе 171 - 170 американски и 1 на СССР.

ДНЕС БОЙНИТЕ ГЛАВИ СА 12,241, контролирани от общо девет национални правителства - и то със сериозни вражди помежду си. Съединените щати смятат Северна Корея за държава от т. нар. "Ос на злото" (неприязната въпреки е взаимна). Друга ядрена сила - Китай - е разглеждана от новата щатска геополитическа доктрина като главен съперник през XXI век. САЩ, Франция и Великобритания са във все по-обтегнати отношения с Русия, особено след войната в Украйна. Индия и Пакистан, също ядрени сили, периодично са на ръба на открита война помежду си. И накрая имаме Израел, изправен срещу почти целия арабски свят и срещу Иран, който също отчаяно иска да се присъедини

към "ядрения клуб". Не звучи като нещо, което би успокоило притесненията на Айнщайн, нали? Разбира се, на теория днешните малко над 12,000 ядрени бойни глави изглеждат малко на фона на пика през 80-те, когато броят им бе надхвърлил 70,000. Някои страни, като ЮАР и Украйна, се отказаха от своите ядрени арсенали. Всъщност днешният брой на ядрените оръжия е най-ниският от 50-те години насам. Но в това няма нищо кой знае колко успокояващо: 12,000 бойни глави са предостатъчни, за да сложат точка на човешката цивилизация.

А И ТЕНДЕНЦИЯТА, КОЯТО близо четири десетилетия бе към ограничаване на ядрените арсенали, сега се обръща. Последният доклад на SIPRI, Стокхолмския институт за изследвания на мира, предупреждава за "опасна нова надпревара в ядреното въоръжаване по време, когато режимите за контрол на тези оръжия са силно отслабени". По данни на института, към началото на 2025 почти всичките ядрени сили провеждат интензивни програми за модернизация на арсеналите си, добавяйки нови версии. От общо 12 241 известни ядрени бойни глави, през януари тази година 9614 са били в ръцете на военните, готови за употреба. 3912 от тях са разположени на подводници и самолети. ►

NUCLEAR GAMES

For the first time in four decades, the deadliest arsenals are starting to grow again

By KALIN ANGELOV / Photography iSTOCK

I do not know with what weapons the Third World War will be fought. But the Fourth will be fought with sticks and stones," Albert Einstein once said in an attempt to warn about the dangers of the nuclear arms race. Initially, the great physicist had timidly supported the development of the atomic bomb, but quickly changed his mind after Hiroshima and Nagasaki. However, these words of his date from 1949 - a time when there were only two nuclear powers in the world, and the total number of nuclear warheads was 171 - 170 American and 1 Soviet.

TODAY, THERE ARE 12,241 WARHEADS, controlled by nine different national governments - most of which have serious animosity between each other. The United States considers North Korea to be a state in the so-called "Axis of Evil" (the dislike is mutual, by the way). Another nuclear power - China - is considered by the new US geopolitical doctrine as the main rival in the 21st century. The US, France and Great Britain are in increasingly tense relations with Russia, especially after the war in Ukraine. India and Pakistan, also nuclear powers, are periodically on the verge of open war with each other. And finally, we have Israel, facing almost the entire Arab world and also Iran, which also desperately wants to join the "nuclear club". Doesn't sound like something that would calm Einstein's concerns, does it? Of course, in theory, today's

slightly more than 12,000 nuclear warheads seem small compared to the peak in the 1980s, when their number exceeded 70,000. Some countries, such as South Africa and Ukraine, have given up their nuclear arsenals. In fact, today's nuclear weapons stockpile is the lowest since the 1950s. But there is nothing reassuring about that: 12,000 warheads are enough to put an end to human civilisation.

THE TREND THAT HAS BEEN TOWARD LIMITING nuclear arsenals for nearly four decades is now reversing. The latest report by SIPRI, the Stockholm International Peace Research Institute, warns of "a dangerous new nuclear arms race at a time when arms control regimes are severely weakened."

According to the institute, by early 2025, almost all nuclear powers will be conducting intensive

programs to modernise their arsenals, adding new versions. Of the 12,241 known nuclear warheads, 9,614 were in the hands of the military, ready for use, as of January this year. 3,912 of them are deployed on submarines and aircraft. "The era of reductions in the number of nuclear weapons in the world, which had lasted since the end of the Cold War, is coming to an end," said Hans Christensen, director of the Nuclear Information Project, in a statement. "Instead, we see a clear trend of growing nuclear arsenals, sharpened nuclear rhetoric and the abandonment of arms control agreements." The problem is likely to worsen in February 2026, when the bilateral (Russia-US) Strategic Arms Reduction Treaty, New START, expires.

RUSSIA - 5,459 WARHEADS. The Soviet Union lagged significantly behind the United States in terms of warheads in the first decades of the nuclear age, but then managed to overtake the United States in 1977. To this day, Russia, which inherited the Soviet arsenal, remains the country with the most nuclear weapons - a total of 5,459, of which 1,718 are strategic and currently deployed on submarines and aircraft. A modernisation program is underway, but it has encountered many problems - including a failed test in 2024, constant postponements of the new Sarmat intercontinental ballistic missile and delays in other projects. ►

Of the 12,241 known nuclear warheads, 9,614 were in the hands of the military, ready for use

A GREAT SNACK

DETELINA'S

nuts and dried fruits

Protein Mix 140g

At Detelina's, our mission is to provide cleaner snacking options, and as consumers prioritize health, we're proud to offer new, innovative, and nutritious choices for everyday snacking or breakfast routines

Dry roasted edamame – a good source of plant-based protein, fiber and vitamins

almonds – an excellent source of healthy unsaturated fats, protein and fiber

roasted peanuts – adds flavor and more protein

pumpkin kernels – for another boost of plant-based protein

It's the perfect on-the-go or post-workout snack. Packed with 34.7 grams of protein per serving. Made with 5 simple, real-food ingredients.

High Protein Mix 140g

This high protein mix is packed with nuts, seeds, edamame and dried fruit. It's the perfect protein-packed snack to keep on hand whenever those hunger craving!

Dry roasted edamame – a good source of plant-based protein, fiber and vitamins.

Dried cranberries - good source of antioxidants

Roasted almonds – an excellent source of healthy unsaturated fats, protein and fiber

Roasted pumpkin kernels – plant-based protein

The rapidly increasing world population, coupled with a need for environmental sustainability, has renewed our attention on animal-protein substitutes. Apprehensions over climate change have aided an acceleration in the research and development of alternative.

Mix Espresso 140g

Mix Espresso - nut mix is an exciting combination of perfectly roasted peanuts and almonds and decadent chocolate coated coffee beans. The perfect accompaniment with your cuppa!

Calling all Coffee Lovers!! We have absolutely the perfect coffee fix for you when you can't get to your favourite barista. Keep these crunchy decadent coated beans handy to satisfy your cravings in the most delicious way. We have enrobed them in the finest, velvety dark chocolate.

VISIT OUR WEBSITE

► **USA - 5,177.** The United States is chronologically the first nuclear power in the world, and the only one to date to have used atomic weapons against an enemy (in Hiroshima and Nagasaki exactly 80 years ago). Washington's current arsenal includes 1,770 warheads deployed on submarines and aircraft, of which 1,670 are strategic. The United States has been modernising its nuclear arsenal, but last year it faced delays and funding shortfalls.

CHINA - 600. China's membership in the nuclear club dates back to 1964, during the Mao Zedong era. Today, the country has 600 warheads, but only 24 of them are deployed. The arsenal has been growing by an average of about 100 warheads since 2023. Last year, the country completed about 350 new missile silos. By the end of the decade, the number of Chinese intercontinental ballistic missile silos will catch up with those of Russia and the United States, SIPRI predicts.

FRANCE - 290. A nuclear power since 1964, France currently has 280 warheads operational and another 10 in reserve. The country is developing a new generation of nuclear submarines and a new cruise missile.

UNITED KINGDOM - 225. The British have had nuclear weapons since 1954. In 2024, they had not increased their arsenal, but they warned that they planned to do so in the future. One of the election promises of the ruling Labour Party was to continue building nuclear submarines with ballistic missiles. 120 of the warheads are deployed.

INDIA - 180. The Indians have had nuclear weapons since 1998 and are believed to have increased their arsenal last year. They are also developing a new generation of missiles that will probably be able to carry more than one warhead. Now the entire arsenal is in storage, without a single warhead deployed.

PAKISTAN - 170. Pakistan acquired nuclear weapons in parallel with its old enemy, India. In 2024, the country continued to accumulate nuclear material, suggesting an increase in its arsenal in the near future.

ISRAEL - 90. Israel has not yet officially admitted that it possesses nuclear weapons. But last year, observers say, it upgraded its plutonium production reactor in Dimona and conducted tests of a new missile system.

NORTH KOREA - 50. SIPRI estimates that the North Koreans have enough material to produce about 40 more warheads in the coming years. In July 2024, South Korea warned that its neighbour was in the "final stages" of developing tactical nuclear weapons. ■

► "Ерата на намаляване на броя на ядрените оръжия по света, която започна към края на Студената война, приключва", коментира Ханс Кристенсен, директор на проекта за ядрено осведомяване в SIPRI, след представянето на доклада. "Вместо това забелязваме ясна тенденция към увеличаване на ядрените арсенали, все по-изострена ядрена реторика и изоставяне на договорите за контрол върху въоръжаването". Проблемът вероятно ще се задълбочи през февруари 2026, когато изтича действието на двустранния (между Русия и САЩ) договор

"Ерата на намаляване на броя на ядрените оръжия по света, която започна към края на Студената война, приключва" Ханс Кристенсен

за ограничаване на стратегическите нападателни оръжия - New START.

РУСИЯ - 5459 БОЙНИ ГЛАВИ. Съветският съюз изоставаше значително от САЩ по брой на бойните глави в първите десетилетия на атомната ера, но после успя да изпревари американските през 1977. И до днес Русия, която наследи съветския арсенал, си остава страната с най-много ядрени оръжия - общо 5459 бойни глави, от които 1718 са стратегически и разположени понастоящем на подводници и самолети. В ход е програма за модернизация, която обаче среща доста проблеми - включително провален тест през 2024, постоянни отлагания на новата междуконтинентална балистична ракета "Сармат" и забавяния по други проекти.

САЩ - 5177. Съединените щати са хронологично първата ядрена сила в света, и единствената до момента, използвала атомно оръжие срещу противник (в Хирошима и Нагасаки преди точно 80 години). Днешният арсенал на Вашингтон включва 1770 разположени на подводници и самолети бойни глави, от които 1670 - стратегически. САЩ провеждат програма за осъвременяване на ядрения арсенал, но през миналата година тя бе изправена пред отлагания и недостиг на финансиране.

КИТАЙ - 600. Членството на Китай в ядрения клуб датира от 1964, в ерата на Мао Дзедун. Днес страната има 600 бойни глави, от които обаче само 24 са в бойна готовност. Арсеналът расте средно с около 100 бойни глави от 2023 насам. През

миналата година страната завърши около 350 нови ракетни силоза. До края на десетилетието броят на китайските силози за междуконтинентални балистични ракети ще се изравни с тези на Русия и САЩ, прогнозира SIPRI.

ФРАНЦИЯ - 290. Ядрена сила от 1964 насам, днес Франция има 280 бойни глави в готовност и още 10 в резерв. Страната разработва ново поколение ядрени подводници и нова крилата ракета.

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ - 225. Британците имат ядрено оръжие от 1954. През 2024 те не са увеличили арсенала си, но предугриха, че планират да го сторят в бъдеще. Едно от предизборните обещания на управляващите лейбъристи бе да продължат да строят ядрени подводници с балистични ракети. 120 от бойните глави са в бойна готовност.

ИНДИЯ - 180. Индийците разполагат с ядрено оръжие от 1998 и се смята, че са увеличили арсенала си през миналата година. Освен това разработват ново поколение ракети, които вероятно ще са в състояние да носят по повече от една бойна глава. Сега целият арсенал е на съхранение, без нито една глава в бойна готовност.

ПАКИСТАН - 170. Пакистан се сдоби с ядрено оръжие успоредно със стария враг Индия. През 2024 страната продължи да трупа ядрен материал, което загатва за увеличаване на арсенала в близко бъдеще.

ИЗРАЕЛ - 90. Израел все още не признава официално, че притежава ядрено оръжие. Но през миналата година според наблюдатели е модернизирал реактора си за производство на плутоний в Димона и е провел тестове на нова ракетна система.

КНДР - 50. По оценки на SIPRI, севернокорейците имат достатъчно материал да произвеждат още около 40 бойни глави в следващите години. През юли 2024 Южна Корея предупреди, че съседът ѝ е в "последен етап" от разработването на тактическо ядрено оръжие. ■

ГАЛЕРИЯ GRAFIKART – УБЕЖИЩЕТО НА ГРАФИКАТА В СЪРЦЕТО НА БЪЛГАРСКАТА СТОЛИЦА

Пламен В. Петров

Изкуството на графиката често се разглежда някак отделно. То не се съревновава с живописата или скулптурата, а сякаш винаги върви самостоятелно. Това е особено вгледимо в България и не само днес, а вече десетилетия наред. Затова още през 1976 г. изкуствоведът проф. Иван Маразов отбелязва: „...именно в графиката се проявяват по-рано някои от новите насоки в нашето изкуство; понякога именно графичите ги пренасят в живописата; графиката, именно защото вниманието не е насочено пряко към нея, е давала пример за творческа гързост; тя много бързо реагира на измененията...“ Така е било преди – така, за щастие, е и днес. И единствената галерия в България, превърнала се в дом на съвременната графика – галерия GRAFIKART, го доказва с изложбите, които могат да бъдат видени в нея.

Идеолог на това артистично убежище на изкуството на графиката е художникът, сам той график, но и страстен колекционер Людмил Георгиев. В своето вече шестгодишно съществуване галерия GRAFIKART е показала десетки изложби на автори като Емануела Ковач, Бранко Николов, Васил Колев - Vassillo, Веселин Дамянов - Ves, които с работата си действително очертават нови идейни хоризонти на съвременната художествена сцена. Със свои самостоятелни изложби са се изявявали както международни артисти като го-

лемия Зураб Церетели, така и художници, без които изкуството на графиката у нас никога не би било същото – Онник Каранфилиян, Румен Нечев, Захари Каменов и други. Но галерия GRAFIKART е нещо много повече от изложбено пространство. Това е територия, в която се срещат колекционери, артисти, критици и почитатели на изкуството.

Но най-важното е, че галерия GRAFIKART не само се отличава с характера си, с качеството на показваното в нея изкуство, с присъствието си на големи международни изложения в Австрия, Испания, Гърция и други, но и с изключителните си продуцентски

усилия и провежданата реална политика за запазването на значението на класическите графични техники в съвременното изкуство. Ярък пример за това е провежданият на всеки две години Национален конкурс за графика, организиран в партньорство с Министерство на културата и Съюза на българските художници. Неговото Пето издание ще бъде открито на 12 ноември 2025 г. И всичко в името на графиката, която е била и продължава да бъде поезията в света на визуалните изкуства. Поезия, от която имаме все повече нужда в непоетичната ни войнстваща реалност.

ГАЛЕРИЯ ГРАФИКАРТ

<https://grafikart.bg>

гр. София, ул. Златовръх № 50

телефон: +359898517375

Работно време:

Понеделник – Петък (13:00 - 18:00)

GRAFIKART GALLERY – THE GRAPHIC ARTS HAVEN IN THE HEART OF THE BULGARIAN CAPITAL

Plamen V. Petrov

The art of graphics is often considered separately somehow. It does not compete with painting or sculpture, but always seems to go its own way. This is especially discernible in Bulgaria, and not just today, but for decades on end. That's why art critic Prof. Ivan Marazov noted back in 1976 that "it is precisely in graphics that some of the new trends in our art manifest themselves earlier; sometimes it is precisely graphic works that transfer them to painting; precisely because attention is not focused on it directly, graphics has set an example of creative boldness and reacts to changes very quickly." This is how it was before; fortunately, this is also so today. And the only gallery in Bulgaria that has become a home for contemporary graphics, GRAFIKART Gallery, proves it with the exhibitions shown there.

The ideologist behind this artistic haven for the art of graphics is the artist Lyudmil Georgiev—a

graphic artist himself, but also a passionate collector. In its six-year existence, the GRAFIKART Gallery has shown dozens of exhibitions by artists such as Emanuela Kovach, Branko Nikolov, Vasil "Vassillo" Kolev, and Veselin "Ves" Damyanov, who truly chart new conceptual horizons on the contemporary art scene with their work. Solo exhibitions have been held here by international artists, such as the great Zurab Tsereteli, as well as by artists without whom the art of graphics in our country would not be the same—Onnik Karanfilyan, Rumen Nechev, Zahari Kamenov, and others. But the GRAFIKART Gallery is much more than an exhibition space.

GRAFIKART GALLERY

Sofia, str. Zlatovruh № 50

Phone: +359898517375

Working hours:

Monday - Friday (13:00 - 18:00)

This is a territory where collectors, artists, critics, and lovers of art meet.

But the most important thing is that the GRAFIKART gallery is distinguished not only by its character, by the quality of the art displayed in it, or by its presence at major international exhibitions in Austria, Spain, and Greece, among others, but also by its exceptional production efforts and the practice it genuinely pursues of maintaining the importance of classical graphic techniques in contemporary art. A vivid example of this is the National Graphics Competition held every two years, organized in partnership with the Ministry of Culture and the Union of Bulgarian Artists. Its fifth edition will be opened on November 12, 2025. And all of this in the name of graphics, which has been and continues to be the poetry of the world of visual arts. Poetry—something increasingly necessary in our unpoetic bellicose reality.

ГЛЕДАЙ ОТВИСОКО

LOOK FROM ABOVE

Фотографията от въздуха не е ново явление: всъщност първият такъв кадър е направен още през 1858 от прочутия Надар (истинско име - Гаспар Феликс Турнашон), един от бащите на това изкуство. Но едва в последните двадесетина години снимането отвисоко стана общодостъпно с появата на масовите дронове. В този смисъл, това е най-младият клон на фотографията. В негова чест всяка година под шапката на престижния конкурс Siena Awards се провежда отделен конкурс - Drone Photo Awards. Победителите за 2025 ще станат известни в края на тази година, но дотогава можем да ви припомним някои от най-добрите кадри за миналата година.

AERIAL PHOTOGRAPHY is not a new phenomenon: in fact, the first such shot was taken back in 1858 by the famous Nadar (real name - Gaspard-Felix Tournachon), one of the fathers of this art. But it was only in the last twenty years that aerial photography became generally accessible with the advent of mass drones. In this sense, it is the youngest branch of photography. In its honor, a separate competition, the Drone Photo Awards, is held every year under the auspices of the prestigious Siena Awards. The winners for 2025 will be announced later this year, but until then, we can remind you of some of the best shots from last year.

All images courtesy of The Drone Photo Awards

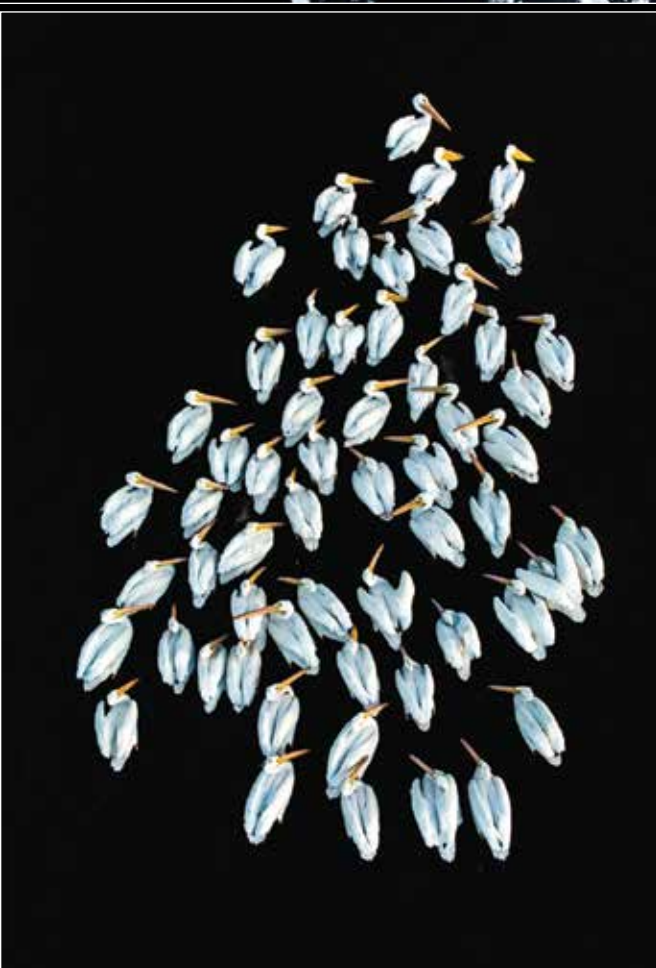
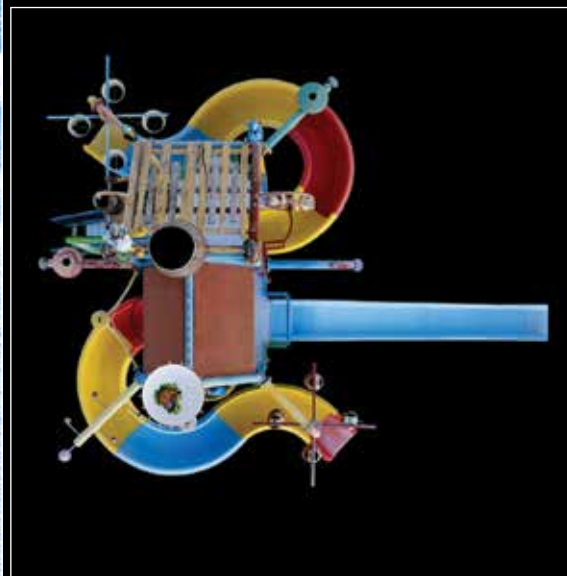
Дрейф в космоса, от Гилад Топаз. Пътници на борда на ледоразбивач в Балтийско море се възползват от възможността да се потопят в леденото море.
Drifting in space, by Gilad Topaz. Travellers aboard an icebreaker in the Baltic Sea seized the opportunity to plunge into the icy sea

Ракета, от Юрий Столипин. Най-високият небостъргач в Европа - център Лахта в Санкт Петербург.
Rocket, by Yuriy Stolypin. Europe's tallest skyscraper - Lakhta Centre in St. Petersburg

Синя перка: аквапарк, от Андreas Секи
Blue Fan - Water Park, by Andreas Secci

Бели пеликани, от Гилермо Соберон. Снимано
във влажната зона Естеро ел Солдадо в
Сонора, Мексико.
Pelicanos blancos, by Guillermo Sober n. Taken in
Estero el Soldado wetland in Sonora, Mexico

Овчар със стаго, от Иво Данчев. Българският
овчар Никола позира с малкото си стаго от
застрашената порода каракачански овце.
Shepherd with herd, by Ivo Danchev. Bulgarian shepherd
Nikola poses with his small herd of the endangered
Karakachani sheep breed

Паркинг хармония, от Паван Сакарар. Рибарски лодки,
закомбени в Андхра Прадеш, Индия
Parking harmony, by Pavan Sakaram. Fishing boats
anchored in Andhra Pradesh, India

Каквото е останало, от Карол Гузи. Разрушен от руска бомбардировка квартал в Ирпин, Украйна
What remains, by Carol Guzy. A neighborhood lies in ruins after Russian bombardment in Irpin, Ukraine

Океанско почистване, от Тоби Никол. Тигрова акула се угощава с трупа на кашалот
Ocean Clean Up, by Toby Nicol. A tiger shark feasts on the carcass of a sperm whale

Реколта от червени боровинки в Масачузетс, от Брад Уайнър
Cranberry Harvest in Massachusetts, by Brad Weiner

Минималистичен екшън, от Алекс Берасатеги
Minimalist action, by Alex Berasategi

Любов отгоре, от Джоана Зданцевич
Love from Above, by Joanna Zdancewicz

Мостът внася в града, от Сю Джан. Град Гуейян в Китай
Bridge brings into the city, by Xu Zhang. Guiyang City in China

Молитва за празника Ейд, от Герди Хутомо.
Мюсюлмани се молят в Джакарта, Индонезия
Eid Prayer, by Gerdie Hutomo. Muslim people praying in
Jakarta, Indonesia

Достигане на последните презраги,
от Джетро Киърнан

Мулти ПРОБИОТИК за жени

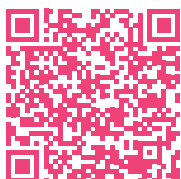
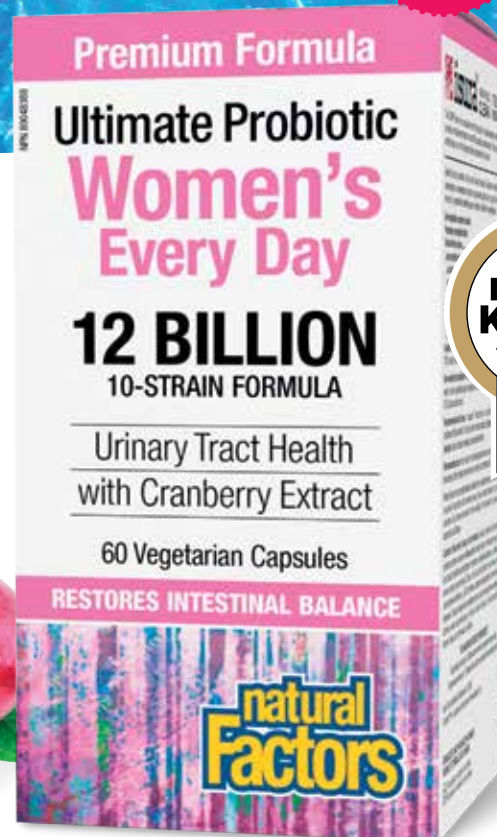
12
щамы

12
млрг.
активни
пробиотици

+
червена
боровинка

НАТУРАЛНА И ЕФИКАСНА ЗАЩИТА за вагиналната и уринарна микрофлора

- Поддържа чревната, вагинална и уринарна микрофлора.
- Потиска растежа на патогените G. Vaginalis, C. albicans и E. Coli.
- Подпомага профилактиката и лечението на бактериална вагиноза, кандидоза и цистит.

Търсете в аптеките и
онлайн на www.revita.bg

**natural
Factors**

ОТДАЙ СЕ НА ЛЯТНО СПОКОЙСТВИЕ

Застраховка „Защитен дом“
с 40% отстъпка.

Винаги с Вас!

Застраховка „Защитен дом“ от ЗАД „Армеец“ осигурява пълно застрахователно покритие на движимо и недвижимо имущество срещу:

- Пожар, мълния, експлозия
- Природни бедствия
- Земятресение
- Аварии от ВиК
- Късо съединение и токов удар
- Кражба и грабеж, злоумишлени действия на трети лица (вандализъм)
- Други рискове, в зависимост от конкретните нужди на застрахования.

Застраховка „Защитен дом“ е на промоционална лятна цена с 40% допълнителна отстъпка от 1 юни до 30 септември 2025 г.

За повече информация посетете интернет страницата на дружеството www.armeets.bg или се обадете на националния ни номер 0700 1 39 39.

76 | КАК BMW СЪЗДАДЕ НАЙ-ЕКОЛОГИЧНИЯ АВТОМОБИЛ

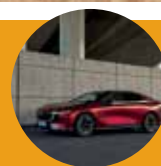
HOW BMW CREATED THE WORLD'S
GREENEST CAR

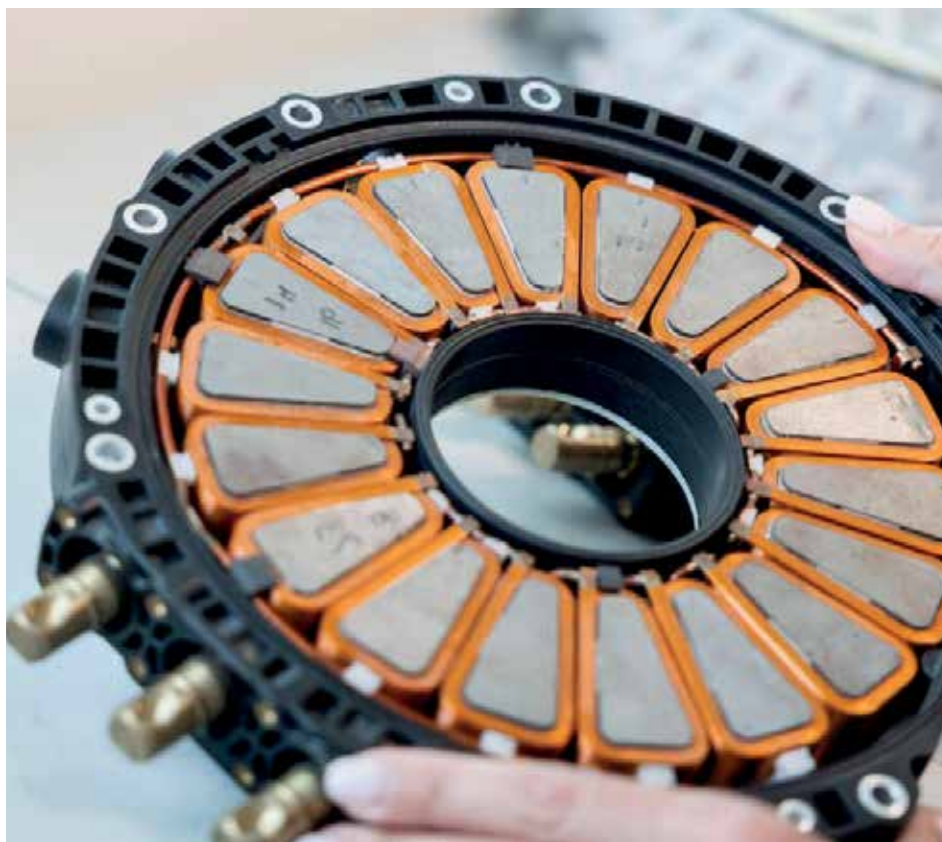

72 | НАЙ-ДОБРАТА ТРЕНИРОВКА
THE BEST WORKOUT, EVER

82 | СМЯНА НА КУРСА
CHANGING COURSE

THIS ENGINE WEIGHS JUST 13 KG... AND DEVELOPS 738 HORSES!

British company Yasa Motors has broken the world record for the most powerful engine relative to its own weight. The new electric motor from the British, who are suppliers to brands such as Koenigsegg, Lamborghini and Ferrari, develops 738 horsepower at a weight of just 13.1 kilograms.

That makes 56 horsepower for every kilogram of weight - a new world record, exceeding by more than 2 kg the previous best ratio of the Australian Equipmake HPM-400 (for ordinary electric motors the ratio is somewhere around 20 hp per kg). But the HPM-400 was developed specifically for spacecraft and submarines, is made of exotic materials and is very expensive. While the Yasa unit does not rely on complex components such as cobalt-iron laminations and litz wires. The electric motor will be reasonably priced and suitable for mass production. The Yasa company was founded in 2009 to develop the technology of the so-called axial or axial electric motor (axial flux motor), also called a disk or "pancake" motor. This is an electric motor in which the gap between the rotor and the stator, and accordingly the direction of the magnetic flux between them, is parallel to the axis of rotation, and not radial like mass electric motors.

The technology is not new - the first developments in this direction and the first patent belong to Nikola Tesla in 1889. Such a design is more compact, lighter and more efficient, but also much more complicated to manufacture. Only in recent years, with the advent of new production technologies, engines like those of Yasa have become possible.

The company launched its first series of axial motors in 2015 and opened a factory with a capacity of 100,000 units per year in 2018.

The big breakthrough came a year later, when Ferrari chose a Yasa engine for the hybrid SF90 Stradale. In 2021, Yasa was acquired by Mercedes-Benz. It supplies the famous electric motors to the Koenigsegg Regera. ■

ТОЗИ ДВИГАТЕЛ ТЕЖИ САМО 13 КГ... И РАЗВИВА 738 КОНЯ!

Британската компания Yasa Motors счупи световния рекорд за най-мошен двигател спрямо собственото му тегло. Новият електромотор на англичаните, които са доставчици на марки като Koenigsegg, Lamborghini и Ferrari, развива 738 конски сили при собствено тегло от едва 13.1 килограма.

Това прави по 56 конски сили за всеки килограм тегло - нов световен рекорд, надхвърлил с над 2 kg досегашното най-добро съотношение на австралийския Equipmake HPM-400 (при обикновените електромотори съотношението е някъде около 20 к. с. за кг). Но HPM-400 е разработен специално за космически апарати и подводници, прави се от екзотични материали и струва много скъпо. Докато агрегатът на Yasa не разчита на сложни компоненти като кобалтово-железни ламинации и litz-проводници. Електромоторът ще е на разумна цена и е подходящ за масово производство. Компанията Yasa бе основана през 2009, за да развива технологията на т. нар. аксиален или осев електромотор (axial

flux motor), наричан също гусков или "пачинков" двигател. Това е електромотор, в който междината между ротора и статора, и съответно посоката на магнитния поток между тях, е успоредна на оста на въртене, а не радиална като масовите електромотори.

Технологията не е нова - първите разработки в тази посока и първият патент принадлежат на Никола Тесла от 1889 година. Подобна конструкция е по-компактна, по-лека и по-ефективна, но също и много по-сложна за производство. Едва в последните години с появата на нови производствени технологии, двигатели като тези на Yasa станаха възможни. Компанията пусна първата си серия аксиални мотори през 2015 и отвори фабрика с капацитет 100,000 агрегата годишно през 2018. Големият пробив дойде година по-късно, когато Ferrari избра мотор на Yasa за хибридно SF90 Stradale. През 2021 компанията Yasa бе придобита от Mercedes-Benz. Тя доставя прословутите електромотори на Koenigsegg Regera. ■

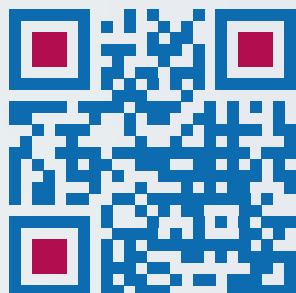

ВЕНОЗЕН
ЛАЗЕРЕН
ЦЕНТЪР

**РАЗЛИКАТА Е
В ДЕТАЙЛИТЕ!**

*Качеството на нещата,
които не се виждат е също толкова важно,
колкото и на нещата, които се виждат!*

www.varixclinic.bg

info@varixclinic.bg

+359 882 102 120

НАЙ-ДОБРАТА ТРЕНИРОВКА

Нито една физическа активност не може да се мери с плуването. Ето защо

By КАЛИН АНГЕЛОВ / Photography iSTOCK

В днешната епоха на изобилна и непроверена информация е трудно човек да реши как да се поддържа във форма. Периодично нещо, което уж сме знаели като научен факт, се отхвърля - например теорията за 10-те хиляди крачки дневно, която се оказва рекламен трик на производителите на крачкомери (по последни данни, и 7,000 крачки дневно са напълно достатъчни, за да намалят чувствително риска от сърдечно-съдови заболявания, деменция, диабет и депресия). Или пък се появява някоя съвсем нова теория: в момента последен писък на модата са пропагандираните от инфлуенсъри едноминутни спринтови бягания, които уж били напълно достатъчна ежедневна тренировка.

ИСТИНАТА Е, ЧЕ НАЙ-ДОБРАТА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ, с която да поддържате тялото и здравето си, не е съвременно откритие. За нея са знаели и учителите по физкултура отпреди век. Става дума, разбира се, за плуването. А лятото е най-доброто време да се заемете сериозно с него.

Предимствата на придвижването във вода като упражнение са безброй. При плуването рискът от травми е един от

най-ниските (стига да не гоните световни рекорди). То активира множество системи в организма, повишава мускулния тонус и подсилва мускулите, ограничава възпаленията, укрепва белия дроб и сърцето. И, освен всичко друго, има удивително благотворен ефект върху психическото здраве. Има само един проблем: за стандартния съвременен градски жител плуването означава посещение на претърпани басейни, с високи такси, и загуба на много време в събличане, обличане и така нататък. Все неща, които не са на дневен ред през лятната ваканция, ако я прекарвате на плажа по бански и джапанки.

ТРЕНИРОВКА ЗА ВСЕКИ МУСКУЛ. За да се придвижвате във вода, тялото трябва да използва ако не всяка, то поне много голяма част от мускулните групи. Освен очевидните - на ръцете, краката и раменете, плуването задейства мускулатурата на кръста, гърба, врата, хълбоците. Най-хубавото е, че водата подсилва тези мускули, но без износването и риска от травми, които носят други упражнения като вдигането на тежести. И, освен всичко друго, ни спестява един от най-досадните странични ефекти от фитнеса - потенето.

Множество проучвания показват, че плуването намалява болките в ставите, подобрява стойката ни и забавя процеса на стареене. Освен всичко, то е благоприятно за контрол на кръвната захар, защото улеснява усвояването на глюкозата без инсулиново-зависими механизми.

ПОЧТИ ИДЕАЛНО Е ЗА ОТСЛАБВАНЕ.

Придвижването във водна среда изисква усилия, и съответно изразходва доста енергия. Колко точно, зависи от начина на плуване. Според френски учени, човек с тегло 80 кг изразходва 281 калории за час, ако плува с умерено темпо, но цели 704 калории, ако плува бързо, и 774 калории, ако плува в стил бърбърфлай. Но има и една уловка: студената вода в басейна или морето влияе на хипоталамуса - мозъчния център, който контролира апетита, и ни кара да изпитваме глад след плуване. Отделно тялото изразходва енергия, за да поддържа температурата си във водата, и това допълнително ни хара за мислим за похапване, когато излезем на сухо. Ако целта ви е загуба на тегло, можете да контролирате тези импулси, или да заложете глада с нещо от типа на два сурови моркова.

ВЪЛШЕБНО Е ЗА СЪРЦЕТО. Без съмнение най-голямата полза от плувните упражнения е сериозното подобрение на кръвообращението и стимулирането на работата на сърцето. Това води до силно намаление на рисковете от инфаркт и други сърдечни заболявания. Плуването е много ефективен начин за понижаване на високото кръвно налягане, твърдят учени от Университета на Тексас, цитирани от National Geographic. Ако се върши систематично, то увеличава капацитета на белия дроб и подсилва сърдечния мускул.

ПРАВИ НИ ПО-ЩАСТЛИВИ. Подобряването на кръвообращението във водата означава повече кръв, достигаща до мозъка, което на свой ред увеличава отделянето на хормоните серотонин и допамин. Серотонинът подобрява настроението, мозъчната дейност и паметта, регулира апетита и съня. Допаминът погрешно е наричан "хормон на щастието" или "хормон на удоволствието" в популярната литература, но всъщност действа като мотиватор за мозъка. Комбинацията от двата доказано подобрява настроението. Плуването е потвърдено от множество проучвания като работещо средство за борба със стреса и депресията. Освен чисто физиологичните ползи, има и психологически - водата има успокояващ ефект, а методичните движения и ритмичното дишане въздействат почти медитативно върху мозъка. ■

ЕСТЕТИК КЛУБ - ЛАЗЕРНА И ДЕРМАТОЛОГИЧНА КЛИНИКА, ВАРНА

Има места, които променят, които лекуват и отвътре, които създават усещане за принадлежност. Такова място е Естетик клуб - лазерна дерматологична клиника с 15 годишна история. Заг философията и създаването на клиниката стои опита, знанията, креативността и отдадеността на две дами - г-р Янита Михайлова - дерматолог с над 25 годишен опит в сферата на клиничната и естетична дерматология и Невена Петрова-Белчева - целеустремен финансист с усет към детайла и иновациите. Още от създаването на клиниката те поставят високи стандарти - медицински подход, сертифицирани продукти и апарати, и най-важното индивидуално отношение и разбиране на нуждите на пациентите и клиентите. Вече 15 години Естетик клуб се утвърждава като референтен център в сферата на клиничната дерматология, естетичната медицина, терапевтичната грижа за лице и тяло, лазерната терапия, трихологията и онкодерматологията.

С опитен екип от дерматолози, кинезитерапевти и медицински козметици, клиниката създава атмосфера на професионализъм, грижа, дискретност и доверие. Специалистите от клиниката са търсени лектори, консултанти и участници в престижни дерматологични и естетични форуми в страната и чужбина. Отскоро Естетик клуб посреща своите пациенти в нов, модерен дом на ул. „Преспа“ № 3 във Варна.

Nevena Petrova-Belcheva and Dr. Yanita Mihaylova, dermatologist

Пространството е решено функционално, с естествени материали, меки тонове и изчистен дизайнерски стил, което създава усещане за спокойствие, дискретност и доверие.

Клиниката е оборудвана с последно поколение лазерна, диагностична и терапевтична апаратура за лице и тяло, както и сертифицирани продукти на водещи световни брандове - гаранция за професионализъм и безопасност. В унисон със световните тенденции в естетиката и дерматологията, силно застъпени са регенеративната и холистичната медицина.

И разбира се, зад всичко това стои екип от лекари, терапевти и консултанти, които с

разбиране, грижа, професионализъм и отдаденост създават цялостното усещане за коректност и доверие.

„Медицинската грижа и доверието стоят в основата на естетиката“ – казва г-р Янита Михайлова.

„За нас е важно да помогнем, да решим проблема – независимо дали е дерматологичен или естетичен и да се погрижим за хората така, че да се върнат при нас.“

Естетик клуб е повече от клиника – това е свят, в който науката и човечността вървят ръка за ръка, а красотата е наука и грижа – топла, човечна, истинска.

„Look well, feel well, live well,,

AESTHETIC CLUB - LASER DERMATOLOGY CLINIC - VARNA

There are places that transform — that heal from the inside out and create a true sense of belonging. Aesthetic Club is one such place: a laser dermatology clinic with a 15-year history.

Behind the philosophy and creation of the clinic stands the experience, knowledge, creativity, and dedication of two visionary women:

Dr. Yanita Mihaylova, a dermatologist with over 25 years of experience in clinical and aesthetic dermatology, and

Nevena Petrova-Belcheva, a driven finance professional with an eye for detail and innovation.

Since its founding, the clinic has set high standards — a medical approach, certified products and equipment, and most importantly, an individual attitude and deep understanding of patients' needs.

For 15 years now, Aesthetic Club has established itself as a reference center in the fields of clinical dermatology, aesthetic medicine, therapeutic face and body care, laser therapy, trichology, and onco-dermatology.

With an experienced team of dermatologists, physiotherapists, and medical cosmetologists, the clinic fosters an atmosphere of professionalism, care, discretion, and trust.

Its specialists are sought-after lecturers, consultants, and participants in prestigious dermatological and aesthetic forums, both in Bulgaria and abroad.

Aesthetic Club has recently welcomed its patients to

DERMATOLOGICAL EXAMINATIONS AND CONSULTATIONS

- Trichology - hair diseases
- Aesthetic procedures - Botox, fillers, mesotherapy
- Regenerative medicine - polynucleotides, exosomes, blood plasma
- Dermato-oncology - mole examinations and dermatoscopy
- Laser procedures - scars, capillaries, pigmentation, mycoses, hair removal
- Cosmetic facial therapies
- Body therapies - hardware and manual, therapies for pregnant women

Varna, 3 Prespa Street
aesthetic-club.com

a new, modern home at 3 Prespa Street, Varna.

The space is designed with functionality in mind — using natural materials, soft tones, and clean design to create a feeling of calm, discretion, and trust.

The clinic is equipped with the latest-generation laser, diagnostic, and therapeutic technologies for both face and body, as well as certified products from leading global brands — a guarantee of professionalism and safety.

In line with global trends in aesthetics and dermatology, regenerative and holistic medicine are strongly emphasized.

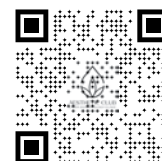
And, of course, behind it all stands a team of doctors, therapists, and consultants who, with understanding, care, professionalism, and dedication, create an overall sense of integrity and trust.

“Medical care and trust are the foundation of aesthetics,” says Dr. Yanita Mihaylova.

“It is important for us to help, to solve the problem — whether dermatological or aesthetic — and to take care of people in a way that makes them want to return.”

Aesthetic Club is more than a clinic — it is a world where science and humanity go hand in hand, and where beauty is both knowledge and care: warm, personal, and real.

„Look well, feel well, live well,,

THE BEST WORKOUT, EVER

No physical activity can compare to swimming. Here's why

By KALIN ANGELOV / Photography iSTOCK

In today's age of abundant and unverified information, it's hard for a person to decide how to stay in shape. Periodically, something we supposedly knew as a scientific fact is rejected - for example, the theory of 10,000 steps a day, which turned out to be an advertising gimmick of pedometer manufacturers (according to the latest data, even 7,000 steps a day are quite enough to significantly reduce the risk of cardiovascular disease, dementia, diabetes and depression). Or a completely new theory appears: currently the latest fashion trend promoted by influencers is the one-minute sprint runs, which are supposedly a completely sufficient daily workout.

THE TRUTH IS THAT THE BEST PHYSICAL ACTIVITY to maintain your body and health is not a modern discovery. Even the physical education teachers of a century ago knew about it. We are talking about swimming, of course. And summer is the best time to take it seriously.

The benefits of moving in water as an exercise are countless. When swimming, the risk of injuries is one of the lowest (as long as you are not chasing world records). It activates multiple systems in the body, increases muscle tone, limits inflammation, strengthens the lungs and heart. Also, among other things, it has an amazingly beneficial effect on mental health. There is just one problem: for the average modern city dweller, swimming means visiting crowded pools, with high fees, and wasting a lot of time undressing, dressing and so on. All things that are not on the agenda during

summer vacation if you spend it on the beach in a swimsuit and flip-flops.

A WORKOUT FOR EVERY MUSCLE. To move in water, the body must use, if not every, then at least a very large part of the muscle groups. In addition to the obvious ones - the arms, legs and shoulders, swimming activates the muscles of the waist, back, neck, hips. The best thing is that water strengthens these muscles without the wear and tear and risk of injuries that other exercises such as weightlifting bring. Among other things, it also saves us from one of the most annoying side effects of fitness - sweating.

Numerous studies have shown that swimming reduces joint pain, improves our posture and slows down the ageing process. In addition, it is beneficial for blood sugar control, because it facilitates the absorption of glucose without insulin-dependent mechanisms.

IT IS (ALMOST) IDEAL FOR LOSING WEIGHT. Moving in a water environment requires effort, and accordingly spends a lot of energy. How much exactly, depends on the way of swimming. According to French scientists, a person weighing 80 kg burns 281 calories per hour if he swims at a moderate pace, but as many as 704 calories if he swims fast, and 774 calories if he swims butterfly style. There is a catch, however: the cold water in the pool or the sea affects the hypothalamus - the brain center that controls appetite, and makes us feel hungry after swimming. Separately, the body spends energy to maintain its temperature in

the water, and this additionally makes us think about eating when we get out on dry land. If your goal is weight loss, you can control these impulses, or fool your hunger with something like two raw carrots.

IT'S MAGICAL FOR THE HEART. Without a doubt, the biggest benefit of swimming exercises is the serious improvement in blood circulation and stimulation of the work of the heart. This leads to a significant reduction in the risks of heart attack and other heart diseases. Swimming is a very effective way to lower high blood pressure, say scientists from the University of Texas, quoted by National Geographic. If done systematically, it increases lung capacity and strengthens the heart muscle.

MAKES US HAPPIER. Improving blood circulation in the water means more blood reaching the brain, which in turn increases the release of the hormones serotonin and dopamine. Serotonin improves mood, brain activity and memory, regulates appetite and sleep. Dopamine is mistakenly called the "happiness hormone" or "pleasure hormone" in popular literature, but it actually acts as a motivator for the brain. The combination of the two has been proven to improve mood. Swimming has been confirmed by numerous studies as a working tool for combating stress and depression. In addition to the purely physiological benefits, there are also psychological ones - water feels calming, and methodical movements and rhythmic breathing have an almost meditative effect on the brain. ■

Свали излишното Лети по-леко

Берберин + канела

ДВОЙНА СИЛА ЗА ПО-ЛЕКА ФОРМА

- По-малко апетит
- Балансирана кръвна захар
- Контрол върху теглото

Търсете в аптеките и онлайн на www.revita.bg

КАК BMW СЪЗДАДЕ НАЙ-ЕКОЛОГИЧНИЯ АВТОМОБИЛ

Бъдещото iX3: рециклирани материали, производство без
изкопаеми горива, 20% по-ефективно на пътя

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография iSTOCK

Всяка автомобилна компания ще ви каже, че моделите ѝ са екологични, устойчиви и с ниски емисии. Само шепата от тях обаче са склонни да оставят тази оценка не на собствените си рекламни отдели, а на независими външни одитори - и после да публикуват всяко число от въпросния одит. BMW бе пионерът на този подход, а сега баварците правят следващата стъпка към създаването на изцяло екологичния автомобил: Neue Klasse.

В последните четири години многократно сме говорили за следващото поколение електрифицирани модели на BMW, които носят това име. Но сега те най-после са факт: първият от тях, новото iX3, вече съществува в серийния си вид и ще бъде представен официално на 5 септември. Повечето технически детайли около него се пазят в тайна дотогова. Онова, което знаем, е въздействието на iX3 и следващите го модели върху околната среда. ►

► 19 МИЛИОНА ТОНА CO₂ ПО-МАЛКО НА ГОДИНА

BMW обяви цел за "нетна нула" - тоест за свеждане на парниковите си емисии до неутрално състояние - до 2050 година. За стартова година се смята 2019, когато емисиите на германската компания бяха около 150 милиона тона CO₂ или негов еквивалент. През 2024 те вече бяха намалени до 131 милиона тона, а до 2030 по план трябва да спаднат до 109 милиона тона. При това BMW включва в сметките не само емисиите по собственото си производство, но и емисиите при доставчиците на компоненти, при добива на суровините за тях, при реалната бъдеща експлоатация на автомобила и при неговото финално рециклиране. Баварците работят по оптимизирането на абсолютно всяка точка от този процес.

НИКАКВИ ИЗКОПАЕМИ ГОРИВА ЗА ФАБРИКАТА В ДЕБРЕЦЕН

iX3, което ще се прави в новата фабрика на BMW в Дебрецен, е идеалната илюстрация за този подход, който баварците наричат "холистичен" (тоест цялостен). Новият унгарски завод е планиран по начало по този начин. Той няма да използва изкопаеми горива под никаква форма (в момента има няколко автомобилни завода по света, които се хвалят с енергийна неутралност, но тя се постига само на хартия, с покупка на квоти за емисии). Дебрецен разчита на соларна и вятърна енергия, и на сложни системи за термалното ѝ съхранение. Благодарение на това и на множество други новости, Дебрецен ще има с около 60% по-ниски въглеродни емисии от останалите заводи на баварците - които са между световните лидери в тази посока. При сглобяването на едно iX3 в Унгария ще отиде едва около 0.1 тона въглероден диоксид (това не включва производството на компоненти в други заводи).

НАИСТИНА ЛИ ЕЛЕКТРОМОБИЛИТЕ СА ПО-ЧИСТИ?

BMW отделя голямо внимание и на суровините, особено тези за батериите. От всички възможни автомобилни компоненти, именно производството на клетки за батерии има най-голям въглероден отпечатък - оттам и много от критиките в лицемерие срещу компанията, налагащи електромобилен. На пазара има EV модели, при които отделилите при производството им емисии напълно компенсират спестените по-късно при употребата им в реалния живот. Да не говорим за много по-сложното им рециклиране. Всъщност, ако разгледаме емисиите в целия жизнен цикъл, някои електромобилен са доста по-замърсяващи от обикновена малка кола с бензинов двигател.

СЛЕД 21,500 КМ, iX3 СТАВА ПО-ЕКОЛОГИЧНО ОТ БЕНЗИНОВ МОДЕЛ

С Neue Klasse баварците искат да променят това. По техни данни, потвърдени от независими одитори, новото iX3 ще компенсира големите емисии при производството си и ще се изравнява с нормалния автомобил с ДВГ още след 21,500 км пробег (при зареждане със сегашния енергиен микс в ЕС). Ако се зарежда само от възобновяема енергия, равенството с ДВГ настъпва още при 17,500 км. Общите емисии за създаването на едно iX3 до доставката му на клиента ще са 13.5 тона, срещу 9.9 тона за аналогичен автомобил с ДВГ. Но след 200,000 изминати километра емисиите на iX3 ще са около 23 тона (или само 14.6 тона при ползване на енергия от ВЕИ) срещу 52.8 тона за аналога с вътрешно горене.

ПОЛОВИНАТА ВРЕДНИ ЕМИСИИ ИДВАТ ОТ КЛЕТКИТЕ

Приблизително половината емисии при производството на EV се отделят при правенето на клетките. Следващите места по парниково замърсяване се падат на алуминиевите компоненти в автомобила, след това идва стоманата, после - термoplastмасите. При iX3 германците твърдят, че са намалили емисиите още при доставчиците с 35% (от 20.6 до 13.4 тона). Батерията от ново, шесто поколение използва 50% рециклиран кобалт, литий и никел. Емисиите за един ватчас капацитет са понижени с 42% в сравнение с батериите от пето поколение, които BMW използва в момента.

70% РЕЦИКЛИРАНИ ДЖАНТИ

Принципът "Secondary First" (вторичното - първо) е приложен и във всички останали области. При алуминиевите компоненти се търси максимум използване на рецикли-

рана суровина, но без никакви компромиси със здравината. Алуминиевите джанти на iX3 са 70% от вторични суровини, но в изпитанията не се отличават от досегашните.

КУРС КЪМ МОНОМАТЕРИАЛИ

Най-сложно за момента е рециклирането на пластмасите, защото в досегашните производствени практики обикновено се ползват комбинации от няколко различни вещества, които трудно се отделят едно от друго. BMW върви към въвеждането на мономатериали, състоящи се от само един вид пластмаса. Кутията на предния багажник (frunk) се прави от 30% рециклирана пластмаса.

ТАПИЦЕРИЯ ОТ СТАРИ БУТИЛКИ

Такъв мономатериал е и новият Есопеег, от който се изработват тапицериите на седалките в новото iX3. Нито на външен вид, нито на пипане няма да познаете, че този подобен на текстил материал всъщност е произведен от полиетилентерефталат (PET) от използвани пластмасови бутилки. Този материал е така разработен, че да позволи повторно рециклиране с ниски енергийни разходи.

20% ПО-ЕФЕКТИВЕН НА ПЪТЯ

Разбира се, клиентите повече ще се интересуват от повишаването на ефективността при самия готов автомобил. В това отношение показателите на iX3 впечатляват, но ще трябва да останат тайна до септември. Средното потребление на енергия при този електрически кросоувър е с 20% по-ниско, отколкото в досегашното поколение iX3. Част от обясненията са подобрена аеродинамика, понижено съпротивление при търкаляне и по-ефективна работа на основни агрегати на борда. ■

HOW BMW CREATED THE WORLD'S GREENEST CAR

The future iX3: recycled materials, fossil-free production, 20% more efficient on the road

By KONSTANTIN TOMOV / Photography BMW

Every car company will tell you that its models are environmentally friendly, sustainable and low-emission. However, only a handful of them are willing to leave this assessment not to their own advertising departments, but to independent external auditors - and then publish every number from the audit in question. BMW pioneered this approach, and now the Bavarians are taking the next step towards creating a completely green car: the Neue Klasse.

Over the past four years, we have repeatedly

talked about the next generation of electrified BMW models that bear this name. But now they are finally a fact: the first of them, the new iX3, is already in production and will be officially presented on September 5. Most of the technical details about it are being kept secret until then. What we do know is the impact of the iX3 and its successors on the environment.

19 MILLION TONS OF CO2 LESS PER YEAR

BMW has announced a goal of "net zero" - that is, reducing its greenhouse gas emissions to

a neutral state - by 2050. The starting year is 2019, when the German company's emissions were around 150 million tons of CO2 or its equivalent. In 2024, they were already reduced to 131 million tons, and by 2030, according to the plan, they should drop to 109 million tons. In this case, BMW includes in the calculations not only emissions from its own production, but also from component suppliers, during the extraction of raw materials, during the actual future operation of the car and its final recycling. The Bavarians are working to optimise every ▶

► point of this process.

NO FOSSIL FUELS FOR THE DEBRECEN FACTORY

The iX3, which will be built at BMW's new factory in Debrecen, is the perfect illustration of this approach, which the Bavarians call "holistic". The new Hungarian plant was planned this way from the start. It will not use fossil fuels in any form (there are currently several car factories around the world that boast of energy neutrality, but this is achieved only on paper, by purchasing emission quotas). Debrecen relies on solar and wind energy, and on sophisticated systems for its thermal storage. Thanks to this and many other innovations, Debrecen will have about 60% lower carbon emissions than the other BMW plants, which are among the world leaders in this respect. When assembling one iX3 in Hungary, it will emit only about 0.1 tons of carbon dioxide (this does not include the production of components in other plants).

ARE ELECTRIC CARS REALLY CLEANER?

BMW also pays great attention to raw materials, especially those for batteries. Of all possible automotive components, it is the production of battery cells that has the largest carbon footprint - hence the criticism that companies were being hypocritical pushing electric cars. There are EV models on the market where the emissions released during their production fully compensate for the savings later when using them in real life. Not to mention their much more complicated recycling. In fact, if we consider emissions over the entire life cycle, some electric cars are much more polluting than a regular small car with a gasoline engine.

IX3 BEATS AN ICE CAR JUST AFTER 21,500 KM

With the Neue Klasse, the Bavarians want to change this. According to their data, confirmed by independent auditors, the new iX3 will compensate for the high emissions during its production and will be on par with a normal ICE car after just 21,500 km (when charging with the current energy mix in the EU). If it is powered solely by renewable energy, parity with the internal combustion engine is achieved at 17,500 km. The total emissions for the creation of an iX3 until its delivery to the customer will be 13.5 tons, compared to 9.9 tons for a similar car with an internal combustion engine. But after 200,000 kilometres, the emissions of the iX3 will be around 23 tons (or only 14.6 tons when using renewable energy) compared to 52.8 tons for the internal combustion analogue.

HALF OF THE EMISSIONS COME FROM THE CELLS

Approximately half of the emissions in EV production are released during the production of the cells. The next places in terms of greenhouse gas emissions are aluminium components in the car, then steel, then thermoplastics. With the iX3, the Germans claim to have reduced emissions from suppliers by 35% (from 20.6 to 13.4 tons). The new, sixth-generation battery uses 50% recycled cobalt, lithium and nickel. Emissions per watt-hour capacity are reduced by 42% compared to the fifth-generation batteries that BMW currently uses.

70% RECYCLED WHEELS

The "Secondary First" principle has also been applied in all other areas. In aluminium com-

ponents, maximum use of recycled raw materials is sought, but without any compromises with strength. The iX3's aluminium wheels are 70% recycled, but in tests, they are no different from the previous ones.

COURSE TOWARDS MONOMATERIALS

The most complicated thing at the moment is recycling plastics, because in the current production practices, combinations of several different substances are usually used, which are difficult to separate from each other. BMW is moving towards the introduction of monomaterials consisting of only one type of plastic. The front trunk box (frunk) is made from 30% recycled plastic.

UPHOLSTERY FROM OLD BOTTLES

The new Econeer, from which the seat upholstery in the new iX3 is made, is also such a monomaterial. Neither by appearance nor by touch will you know that this textile-like material is actually made from polyethylene terephthalate (PET) from used plastic bottles. This material has been developed in such a way that it can be recycled again with low energy costs.

20% MORE EFFICIENT ON THE ROAD

Of course, customers will be more interested in the efficiency gains of the finished car itself. In this regard, the iX3's performance is impressive, but it will have to remain a secret until September. The average energy consumption of this electric crossover is 20% lower than of the previous generation iX3. Some of the explanations are improved aerodynamics, reduced rolling resistance and more efficient operation of the main units on board. ■

НОВА 11-ТА КЛИНИКА

отвори врати в Пирин Голф!

NEW 11TH CLINIC

opened in Pirin Golf!

ЛЕЧЕНИЕ С ЛАЗЕР
ДЕНТАЛНА ЕСТЕТИКА
ИМПЛАНТОЛОГИЯ
ОРАЛНА ХИРУРГИЯ
ПАРОДОНТОЛОГИЯ
ДЕТСКА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА
ОРТОДОНТИЯ
ОРТОПЕДИЯ
ФИЗИОТЕРАПИЯ
АЛЕРГОЛОГИЯ

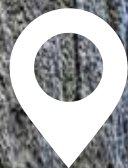
LASER TREATMENT
DENTAL ESTHETICS
IMPLANTOLOGY
ORAL SURGERY
PERIODONTOLOGY
CHILDRENS DENTISTRY
ORTHODONTICS
ORTHOPEDY
PHYSIOTHERAPY
ALLERGOLOGY

We create
SMILES
with love!

Създаваме
УСМИВКИ

с любов!

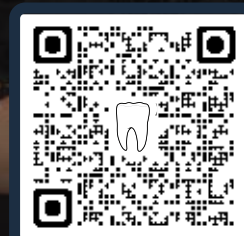
0882011012

Комплекс Пирин Голф

СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЕНДОДОНТСКА КЛИНИКА, гр. София, ул. "Св. П. Зографски" 16, тел.: 0889 466 766
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ОРТОДОНТСКА КЛИНИКА, гр. София, ул. "Св. П. Зографски" 16, тел.: 0888 400 477
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ДЕТСКА ДЕНТАЛНА КЛИНИКА, гр. София, ул. "Св. П. Зографски" 16, тел.: 0888 14 10 10
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - Изгрев, гр. София, ул. "Св. П. Зографски" 16, тел.: 0888 46 46 66, 0884 45 45 77
ИМПЛАНТОЛОГИЧНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ, гр. София, бул. "Черни връх" 6А, тел.: 0888 500 522, 0888 500 533
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - Лозенец, гр. София, бул. "Арсеналски" 11, тел.: 0885 003 706
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - Люлин, гр. София, бул. "З. Стоянов" бл. 417, тел.: (02) 927 08 18, 0886 097 405, 0888 500 505
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - Перник, гр. Перник, ул. "Черешово топче" 2, тел.: 076 60 18 00, 60 19 00, 0886 097 401
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - Перник Изток, гр. Перник, бул. "Юрий Гагарин" бл. 35/37, тел.: 076 67 21 00, 0886 097 403
МОБИЛЕН ЗЪБОЛЕКАРСКИ КАБИНЕТ - тел.: 0886 466 166
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА ЕО ДЕНТ - Пирин голф, тел.: 0882 011 012

f EODent @eo.dent @eodentalclinic @EODENTALCLINICBG

0888 500 522, 0888 500 533, 0888 46 46 66 0888 14 10 10, 0888 400 477, 0886 097 405 www.eo-dent.com www.eo-implant.com www.eo-kids.com

СМЯНА НА КУРСА

През миналата година сме похарчили почти 1.5 трилиона евро за луксозни стоки. Но този бизнес бързо се променя

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография MAZDA

Мazda 6: за 23 години трите поколения на тази кола продадоха над 4 милиона екземпляра и всъщност имат основната заслуга японската компания днес да има едни от най-лоялните фенове в автомобилния свят.

Само че последното от тези поколения вече навлизаше в тийнейджърските години, когато бе спряно миналия декември, и отгавна вече не покриваше променените изисквания на пазарите, особено на европей-

ския. Сега най-после японците са създали негов наследник. Но за да го направят, се е наложило да отстъпят от почти всички основни точки във философията си до момента. Запознайте се с новата Mazda 6e.

ОТ КАКВО ТОЧНО СЕ Е ОТРЕКЛА MAZDA ЛИ? Преди всичко, дълги години компанията бе скептична дори и към хибридите, а какво остава за чистите електромобили, и не вярваше в смисъла от големите батерии. Освен това настояваше, че да се изпълва

интериорът с огромни екрани е нелогично и развалящо удоволствието от шофирането. Докато сега изведнъж получаваме от тях един чист електромобил с голяма батерия и с още по-голям телевизор, кацнал в средата на таблото. Но не си мислете, че японците са се отказали от логиката си. Просто в тази логика се е намесил непредсказуемият фактор на европейските политици.

В последните години автомобилните компании по принуда станали госта по-гъвкави и доста по-бързо реагиращи, отколкото

бяха в миналото. Но все още не толкова бързо реагиращи, колкото бързо могат да се извъртат около оста си политиците. Когато Mazda Европа поръча - или по-точно измоли - тази кола от японската компания-майка, ситуацията беше съвсем различна: Европа се готвеше за неминуема забрана на двигателя с вътрешно горене в близко бъдеще; между Европа и Китай имаше свободна търговия. Последното е важно, защото тази бе всъщност се произвежда от китайския джойнт-венчър на Mazda и Changan.

От една страна, последното е улеснение, защото дава на японците достъп до най-новите електрически технологии на китайците, включително и последното поколение батерии на глобалния лидер CATL. От друга страна обаче, е усложнение заради въведените от ЕС вносни мита за електромобили.

КУРИОЗНОТО Е ОБАЧЕ, ЧЕ В ТОЗИ СЛУЧАЙ неблагоприятните условия всъщност се оказват в полза на клиента. Mazda има огромна нужда да продаде повече електро-

мобили в Европа, за да си спести от дължимите глоби за емисии за останалата си гама. Затова японците са решили - с Желязната логика - просто да приспаднат спестената глоба от цената. В резултат новата бе е, както биха казали в Горуляне, голяма галавера. Поне в особения свят на електрическото задвижване.

Предлагането на електромобили от този сегмент в Европа не е кой знае какво - всички залагат на високите и тежки SUV. Най-близкият конкурент на новата Mazda е ▶

► Вероятно Hyundai Ioniq 6, който в сравнителна версия със 77 кВтч батерия започва от около 113,000 лева. BMW i4, което е по-мощно, но по-малко, тръгва от 124,000 лева. Докато тук стартовата цена, като приспадне фиксирания екобонус, е под 81,000 лева с включен ДДС. Най-скъпата бе - с по-голямата батерия и в ниво Takumi Plus - е 88,000 лева. За сравнение стартовата цена на доста по-малката и несравнимо по-постна като оборудване Tesla Model 3 е 88,000 лева (в Гърция).

ЗА НЯКОИ АЗИАТСКИ ПАЗАРИ MAZDA 6E предлага и с добавен бензинов мотор като удължител на пробега. В Европа получаваме само две чисто електрически версии - но много любопитно комбинирани. По-мощната от тях, с 258 конски сили, получава по-малката батерия, 69 киловатчаса, достатъчни за 480 км по WLTP тестовете. Втората версия има по-голямата батерия - 80 кВтч - но по-малко мощния двигател, 245 коня, и може да измине 552 километра с едно зареждане. Донякъде парадоксално, малката батерия се зарежда по-бързо - до 165 киловата, докато при голямата скоростта е ограничена на 90 киловата. Разликата е, че първата е литий-желязо-фосфатна, а втората - класическа литиево-йонна, с катод от никел, манган и кобалт. Зареждането от 30 до 80 процента - най-важният показател на дълъг път според Mazda - отнема 15 минути в първия случай, и 35 минути във втория. И двата варианта са със синхронен електромотор и едностепенна трансмисия.

ЧЕСТНО КАЗАНО, РАЗЛИКАТА между двата електромотора не е кой знае колко съществена. Единият ви дава 7.6 секунди от 0 до 100 км/ч, другият - 7.8. Но и в двата варианта тази кола има много добро ускорение от място и при изпреварване, и е доста приятна за каране. Максималната скорост е 175 км/ч - показател, с който вече трябва да свикваме в електрическата ера. Пътното поведение е учудващо добро, макар че намерихме волана нетипично лек като за Mazda. Теглото на батерията - цели 480 килограма - го голяма степен се компенсира от много ниския център на тежестта. Окачването, с макферсони отпред и многозвенно отзад, се справя отлично с резки смени на посоката. Спирачките са безукорни.

ЗА ДИЗАЙНА НИКОГА НЯМА ДВЕ АБСОЛЮТНО ЕДНАКВИ мнения, естествено. Но мисля, ще се съгласите, че тази кола изглежда ефектно и привлича погледите. Нейните дизайнери казват, че тя възпроизвежда японската концепция "ма" - да видиш красотата в празното пространство. Ес-

тествено, тази почти петметрова кола не е точно празно пространство. Но е изчистена и без нищо излишно. Харесва ни скосената линия на задния капак. Друга голяма промяна: новата шестица вече не е седан. Това е хечбек с пет врати, в който товарното и пътническото пространство са свързани. Практично решение, което ви дава 466 литра багажник в стандартния вид, и почти 1100 литра, ако сгънете задните облегалки.

В добавка получавате и 72 литра багажно пространство под предния капак - така нареченият frunk. А също и доста повече място вътре. Новата бе е с по 5 см по-дълга и по-широка, и с 4 см по-висока от досегашната "шестица". Междусието е с 6.5 см по-голямо. Резултатът от това е много комфортна задна седалка, на която и по-високи хора ще се чувстват добре.

Като казахме, че цена от 81,000 лева е голяма "галавера", имахме предвид чисто електрическия сегмент, разбира се. Но също и какво получавате в замяна на парите си. Технологичните екстри, които предлага тази кола, са почти без конкуренция в Европа. Имате гласово управление, което разбира - или по-скоро ще разбира - 9 европейски езика. Имате елегантен салон от естествени материали, които се усещат много качествени при допир. Имате панорамен покрив с електрическа щора. Имате също опция за дигитален ключ на смартфона, който можете да споделите с до трима приятели. Имате огромен 14.6-инчов дисплей за мултимедията, дигитален приборен панел, head-up дисплей. А също и аудиосистема от Sony с 14 говорителя, включител-

но един в подглавника, който ви позволява да говорите по телефона, без да смущавате останалите пътници.

Имате гласов асистент, който на моменти е даже твърде интелигентен. Когато му казах "Включи радиото", той ми пусна песента "Включи радиото" на Реба Макинтайър. Добър вкус.

НАКРАЯ ИМАТЕ И УПРАВЛЕНИЕ С ЖЕСТОВЕ, но не толкова недоглядано, колкото беше при някои премиум марки в миналото. Пръст, поставен пред устните, ще заглуши музиката и говора на навигацията. Този и още осем жеста позволяват да управлявате всички основни функции по доста интуитивен начин.

Глезотиите не свършват с това. Новата бе дава също пълноценен климатроник с три зони, с отделен сензорен дисплей за пътниците отзад, от който могат да управляват не само климатика и щората на панорамен покрив, но и да местят пътническата седалка отпред, за да си направят повече място.

Включено е също амбиентно осветление с 64 възможни цвята, което дори може да пулсира в тон с музиката. Но, за щастие, може и да не пулсира.

Накрайко, тази бе е най-необичайната Mazda от много години насам. Но също така е елегантна, приятна за каране, впечатляващо комфортна и технологична. И, на всичкото отгоре, по стечение на обстоятелствата, може да се купи под реалната ѝ пазарна цена. Кой да си помисли, че и от политиките може да има полза? Макар и неволна. ■

CHANGING COURSE

The successor to the classic Mazda 6 is the brand's most unusual car in a long time

By KONSTANTIN TOMOV / Photography MAZDA

Mazda 6: In 23 years, the three generations of this car have sold over 4 million copies and are actually one of the main reasons the Japanese company today has some of the most loyal fans in the automotive world.

However, the last of these generations was already entering its teens when it was discontinued last December, and it had long since ceased to meet the changed requirements of the markets, especially the European one. Now, finally, the Japanese have created the successor. But to do so, they had to retreat from almost all the main points of their philosophy until now. Meet the new Mazda 6e.

WHAT EXACTLY HAS MAZDA RETREATED FROM? First of all, for many years, the company was sceptical even of hybrids, let alone pure electric cars, and did not believe large batteries made sense. In addition, it insisted that filling the interior with huge screens was illogical and spoiled the pleasure of driving.

Now, we suddenly get from them a pure electric car with a large battery and an even larger TV perched in the middle of the dashboard. But do

not think that the Japanese have given up their logic. It is simply that the unpredictable factor of European politicians has interfered with it.

In recent years, car companies have become much more flexible and much faster to react than they were in the past. But still not as fast to react as politicians can spin around their axis. When Mazda Europe ordered - or rather begged - this car from the Japanese parent company, the situation was completely different: Europe was preparing for an imminent ban on the internal combustion engine in the near future; between Europe and China, there was free trade. The latter is important because this 6e is actually produced by the Chinese joint venture of Mazda and Changan. On the one hand, the latter is a convenience, because it gives the Japanese access to the latest electric technologies of the Chinese, including the latest generation of batteries from global leader CATL. On the other hand, however, it is a complication due to the import duties on electric vehicles introduced by the EU.

HOWEVER, IN THIS CASE, the unfavourable conditions actually turn out to be in the customer's favour. Mazda has a huge need to sell more

electric vehicles in Europe in order to save on the emissions fines due for the rest of its range. Therefore, the Japanese have decided - with ironclad logic - to simply deduct the saved fine from the price. As a result, the new 6e is, as they would say in Gorublyane, a steal. At least in the peculiar world of electric propulsion.

The offer of electric cars in this segment in Europe is not very big - everyone is betting on tall and heavy SUVs. The closest competitor to the new Mazda is probably the Hyundai Ioniq 6, which in the comparable version with a 77 kWh battery starts at around BGN 113,000. The BMW i4, which is more powerful but smaller, starts at BGN 124,000. While here the starting price, after deducting the fixed eco-bonus, is under BGN 81,000 including VAT. The most expensive 6e - with the larger battery and in the Takumi Plus level - is BGN 88,000. For comparison, the starting price of the much smaller and incomparably leaner Tesla Model 3 is the equivalent of BGN 88,000 (in Greece).

FOR SOME ASIAN MARKETS, MAZDA 6E is also available with an added gasoline engine as a range extender. In Europe, we get only ►

► two purely electric versions - but very curiously combined. The more powerful of them, with 258 horsepower, gets the smaller battery, 69 kilowatt-hours, enough for 480 km according to WLTP tests. The second version has the larger battery - 80 kWh - but the less powerful engine, 245 horsepower, and can travel 552 kilometres on a single charge.

Somewhat paradoxically, the small battery charges faster - up to 165 kilowatts, while at high speed it is limited to 90 kilowatts. The difference is that the first is lithium-iron-phosphate, and the second - classic lithium-ion, with a cathode of nickel, manganese and cobalt. Charging from 30 to 80 per cent - the most important indicator of a long trip according to Mazda - takes 15 minutes in the first case, and 35 minutes in the second. Both options have a synchronous electric motor and a single-speed transmission.

TO BE HONEST, THE DIFFERENCE between the two electric motors is not very significant. One gives you 7.6 seconds from 0 to 100 km/h, the other - 7.8. But in both versions, this car has very good acceleration from a standstill and when overtaking, and is quite pleasant to drive. The maximum speed is 175 km/h - an number that we should already get used to in the electric age. Road behaviour is surprisingly good, although we found the steering uncharacteristically light for a Mazda. The weight of the battery - a full 480 kilograms - is largely compensated by the very low centre of gravity. The suspension, with MacPherson struts at the front and multi-link at the rear, handles sharp changes of direction perfectly. The brakes are impeccable.

THERE ARE NEVER TWO identical opinions about design, of course. But I think you'll agree that this car looks spectacular and attracts attention. Its designers say that it embodies the Japanese concept of "ma" - to see beauty in

empty space. Of course, this almost five-meter car is not exactly an empty space. But it is clean and without anything superfluous. We like the sloping line of the tailgate. Another big change: the new Six is no longer a sedan. It is a five-door hatchback in which the cargo and passenger compartments are connected. A practical solution that gives you 466 litres of trunk space in the standard version, and almost 1,100 litres if you fold the rear seats.

In addition, you get 72 litres of luggage space under the hood - the so-called frunk. And also a lot more space inside. The new 6e is 5 cm longer and wider, and 4 cm higher than the previous "six". The wheelbase is 6.5 cm longer. The result is a very comfortable back seat, in which even taller people will feel good.

When we said that a price of 81,000 leva is a "steal", we meant the purely electric segment, of course. But also what you get in exchange for your money. The technological extras that this

car offers are almost unrivaled in Europe. You have voice control that understands - or rather will understand - 9 European languages. You have an elegant interior made of natural materials that feel very high-quality to the touch. You have a panoramic roof with an electric blind. You also have the option of a digital key on your smartphone, which you can share with up to three friends. You have a huge 14.6-inch multimedia display, a digital instrument cluster, a head-up display. And also a Sony audio system with 14 speakers, including one in the headrest, which allows you to talk on the phone without disturbing other passengers.

You have a voice assistant, which at times is even too smart. When I told it to turn on the radio, it played the song "Turn on the Radio" by Reba McEntyre. Good taste.

FINALLY, YOU HAVE GESTURE CONTROL, but not as clumsy as it was with some premium brands in the past. A finger placed in front of your lips will mute the music and the navigation speech. This and eight other gestures allow you to control all the main functions in a fairly intuitive way.

The pampering doesn't end there. The new 6e also gets full three-zone climate control, with a separate touchscreen for rear passengers, from which they can control not only the air conditioning and the sunroof, but also move the front passenger seat to make more space.

Also included is ambient lighting with 64 possible colors, which can even pulse in time with the music. But, fortunately, it may not pulse as well. In short, this 6e is the most unusual Mazda in many years. But it is also elegant, fun to drive, impressively comfortable and technological. And, on top of all that, by coincidence, it can be bought below its real market price. Who would have thought that politicians could also bring benefits? Although unintentionally. ■

Mazda 6e

245

к. с. максимална мощност
hp maximum power

320

Нм максимален въртящ момент
Nm maximum torque

7.8

секунди 0-100 км/ч
seconds 0-100 km/h

552

км автономен пробег
km range

90 | **НАЙ-КРАСИВИТЕ
СТРАНИ В СВЕТА**
THE MOST BEAUTIFUL COUNTRIES

88 | **АФИШ**
POSTER

108 | **ЖЕЛАНИ ПРИШЪЛЦИ**
THE ALIENS THAT WE LOVE

АФИШ

ФЕСТИВАЛ

SPICE MUSIC // През 2019 идеята да се съберат на едно място авторите на двайсет от най-големите хитове на 90-те рогу купона на годината. След това през 2020 Spice Music едва ли не единствен в цяла Европа устоя на Covid-19 и все пак се проведе, и то по изключително приятен - казваме го от личен опит - начин. Тазгодишното издание е вече седмо поред, с Елена Папаризу, Ийгъл Ай Черу, Bomfunk MCs, Inna, Peter Andre, Alcazar, Whigfield и гругу.

8-9 август, Бургас, Морска гара

КИНО

МАТЕРИАЛИСТИ // Многообещаваща романтична комедия от номинираната за "Оскар" Селин Сонг, с Дакота Джонсън, Крис Евънс и вездесъщия Педро Паскал в главните роли. Джонсън е в ролята на нийоркската сватовница, която изведнъж се оказва забъркана в сложен любовен триъгълник с милионер и пропагнал, но очарователен актьор. Изборът между сигурността и безгрижието, от една страна, и неизвестността и искрената любов, от друга, е в центъра на този филм.

В кината от 15 август

ОПЕРА

РУСАЛКА // Варненската опера ще ни зарадва през август с премиера на великолепната "Русалка" на Антонин Дворжак. Диригент е Павел Балеф, режисьор - Сребрина Соколова, а в главната роля ще чуем дългогодишната солистка на Виенската опера Красимира Стоянова. Спектакълът е съвместен проект на Държавна опера Варна и ММФ „Варненско лято“ и със съдействието на Чешкия център в София.

20 август, Варна

EN

FESTIVAL

SPICE MUSIC // In 2019, the idea of gathering the authors of twenty of the biggest hits of the 90s in one place gave birth to the party of the year. Then in 2020, Spice Music was perhaps the only festival in Europe to resist Covid-19 and still take place. This year's edition is already the seventh in a row, with Helena Paparizou, Eagle Eye Cherry and Bomfunk MCs as headliners, and many more familiar names such as Inna, Peter Andre, Alcazar, and Whigfield.

August 8-9, Burgas, Sea Station

CINEMA

MATERIALISTS // A promising romantic comedy from Oscar nominee Celine Song, with Dakota Johnson, Chris Evans and the ubiquitous Pedro Pascal in the lead roles. Johnson plays a New York matchmaker who suddenly finds herself embroiled in a complicated love triangle with a millionaire and a failed but charming actor. The choice between security and carefreeness, on the one hand, and uncertainty and sincere love, on the other, is at the center of this film.

In theaters from August 15

OPERA

THE MERMAID // The Varna Opera will delight us in August with the premiere of Antonin Dvorak's magnificent "The Mermaid". Conductor is Pavel Balev, director - Srebrina Sokolova, and in the title role we will hear long-time soloist of the Vienna State Opera Krasimira Stoyanova. The performance is a joint project of the Varna State Opera and the Varna Summer International Festival and with the assistance of the Czech Cultural Center in Sofia.

August 20, Varna

POSTER

КНИГИ

КЪЛБОВИДНА МЪЛНИЯ // Лиу Цъсин, най-четеният съвременен китайски автор, си спечели световна слава с "Трите тела". "Кълбовидна мълния" е всъщност една от по-ранните му творби, издадена за пръв път през 2004, и дочакала сега превода си на български. Това е историята на момче, чиито родители са убити от кълбовидна мълния и в резултат той посвещава живота си на изучаването на този феномен - с твърде неочаквани помощници и резултати.

Издателство "Колибри"

КИНО

ВОЙНАТА НА СЕМЕЙСТВО РОУЗ // Онези от нас, които още ясно помнят предишната екранизация по романа на Уорън Адлър от 1989 (с Майкъл Дъглас и Катлийн Търнър), с неохота трябва да признаят, че оттогава изминаха над 35 години и за поне две поколения историята е непозната. Освен това актьорският състав в римейка звучи фантастично: Бенедикт Къмбърбач и Оливия Коулман, а сценарият е на Тони Макнамара ("Клети създания", "Фаворитката", "Велика").

В кината от 29 август

КЛАСИКА

ГОЛЕМИЯТ ФИНАЛ // Поредицата приятни изненади, подготвени от оперната прима Соня Йончева за българската публика това лято, приключват с този концерт пред катедралата "Св. Александър Невски", в който партньори на блестящото българско сопрано ще са двете най-прочути имена на операта: Хосе Карерас и Пласидо Доминго. Диригент е Найден Тодоров, програмата включва арии от Пучини, Бизе, Сати, Верди, Дворжак, Бърнстийн и много други.

29 август, София

EN

BOOKS

BALL LIGHTNING // Liu Zixin, the most widely read contemporary Chinese author, gained world fame with "The Three Body Problem". "Ball Lightning" is actually one of his earlier works, first published in 2004, and has now been translated into Bulgarian. This is the story of a boy whose parents are killed by ball lightning and as a result he dedicates his life to studying this phenomenon - with very unexpected helpers and results.

"Colibri" Publishing House

CINEMA

THE ROSES // Those of us who still clearly remember the previous film adaptation of Warren Adler's novel from 1989 (with Michael Douglas and Kathleen Turner), reluctantly have to admit that over 35 years have passed since then and for at least two generations the story is unknown. In addition, the cast in the remake sounds fantastic: Benedict Cumberbatch and Olivia Coleman, and the script is by Tony McNamara ("Poor Things", "The Favourite", "The Great").

In cinemas from August 29

CLASSICS

THE GRAND FINALE // The series of pleasant surprises prepared by opera prima Sonia Yoncheva for the Bulgarian audience this summer, end with this concert in front of the St. Alexander Nevsky Cathedral, in which the partners of the brilliant Bulgarian soprano will be the two most famous names in opera: José Carreras and Plácido Domingo. Conductor is Naiden Todorov, the program includes arias by Puccini, Bizet, Satie, Verdi, Dvorak, Bernstein and many others.

August 29, Sofia

НАЙ-КРАСИВИТЕ СТРАНИ В СВЕТА ПРЕЗ 2025

THE MOST BEAUTIFUL COUNTRIES
IN THE WORLD IN 2025

Тези 12 дестинации си струва да се видят, независимо
към какъв тип ваканция ви тегли

These 12 destinations are worth seeing, no matter
what type of vacation you are drawn to

Коя е най-красивата страна в света? Да си задаваме този въпрос е напълно безсмислено - което не ни пречи да го правим непрекъснато. Проблемът е, че не съществуват единни стандарти за красота - нито пък тя може да се измери с обективни икономически и статистически индикатори, както са се опитвали немалко подобни класации. Вместо това за нашата селекция на 12-те най-заслужаващи да се видят гържи на планетата заложихме на изцяло ненаучни, но доста логични критерии. За да попадне в класацията ни, една страна би трябвало да има разнообразна природа (Малдивите отпадат), достатъчно съхранена история (съжаляваме, Дубай, богата култура и, естествено, интересна кухня. Освен това дисквалифицирахме онези страни, които са твърде обширни, за да се разглеждат като една дестинация, и които подчертано не могат да се разглеждат наведнж - страни като Русия, Съединените щати, Китай или Бразилия. Данните за посещаемост - тоест наличие то на огромни тълпи туристи и съпътстващите ги туристически капани - разглеждаме като минус.

What is the most beautiful country in the world? Asking this question is completely pointless - which does not prevent us from constantly doing it. The problem is that there are no uniform standards of beauty, nor can it be measured objectively using economic and statistical indicators, as many similar rankings have attempted. Instead, for our selection of the 12 most worth-seeing countries on the planet, we rely on completely unscientific, yet logical criteria. To make it to our list, a country should have a diverse nature (the Maldives are out), a sufficiently preserved history (sorry, Dubai), a rich culture and, of course, interesting cuisine. In addition, we disqualify countries that are too vast to be considered as a single destination, and which clearly cannot be viewed in just one trip - such as Russia, the United States, China or Brazil. We consider the attendance figures - that is, the presence of huge crowds of tourists and the accompanying tourist traps - as a minus. ►

НАЙ-ПОСЕЩАВАНИТЕ СТРАНИ В СВЕТА, 2024

WORLD'S MOST VISITED COUNTRIES, 2024

1. Франция / France	89 400 000
2. Испания / Spain	83 700 000
3. САЩ / United States	79 300 000
4. Китай / China	65 700 000
5. Италия / Italy	64 500 000
6. Турция / Turkey	51 200 000
7. Мексико / Mexico	45 000 000
8. Тайланд / Thailand	39 800 000
9. Германия / Germany	39 600 000
10. Великобритания / UK	39 400 000
...	
25. България / Bulgaria	8 620 000

Данни на UNWTO / UNWTO data

ШОТЛАНДИЯ

Четирите страни в състава на Обединеното кралство са толкова различни, че предпочитаме да ги разглеждаме поотделно в тази класация. И няма никакво съмнение коя от тях бихме класирали първа като красота. Шотландия има всичко: ефектни планини, живописни заливи с романтични развалини, приказни езера (дори и в тях да не живеят митични чудовища), отдалечени острови, интересни градове с богата история. Единбург е естествената отправна точка - очарователен град с безброй паметници, опушени каменни фасади и с безсрамно богат културен календар. Оттук се отправяте на север към прословутите шотландски Highlands, изпъстрени с китни селца, замъци и езера, начело с Лох Нес и Лох Ломонд. Остров Скай също се слави с граматичните си пейзажи (да не отваряме дума за дистиляриите за уиски). А ако близките Хебридски острови не са достатъчно тихи и отдалечени за вашите вкусове, остават още два архипелага - Шетланд и Оркней, изпъстрени с множество каменни селища още от Бронзовата епоха.

SCOTLAND

The four countries that make up the United Kingdom are so different that we prefer to comment on them separately in this ranking. And there is no doubt which of them we would rank first in terms of beauty.

Scotland has it all: spectacular mountains, picturesque bays with romantic ruins, fabulous lakes (even if they do not harbour mythical monsters), remote islands, and interesting cities with a rich history. Edinburgh is the natural starting point - a charming city with countless monuments, smoky stone facades and an unashamedly rich cultural calendar. From here you head north to the famous Scottish Highlands, dotted with picturesque villages, castles and lakes, led by Loch Ness and Loch Lomond. The Isle of Skye is also famous for its dramatic landscapes (not to mention the whisky distilleries). And if the nearby Hebrides aren't quiet and remote enough for your tastes, there are two more archipelagos - Shetland and Orkney, which stand out with numerous stone settlements dating back to the Bronze Age.

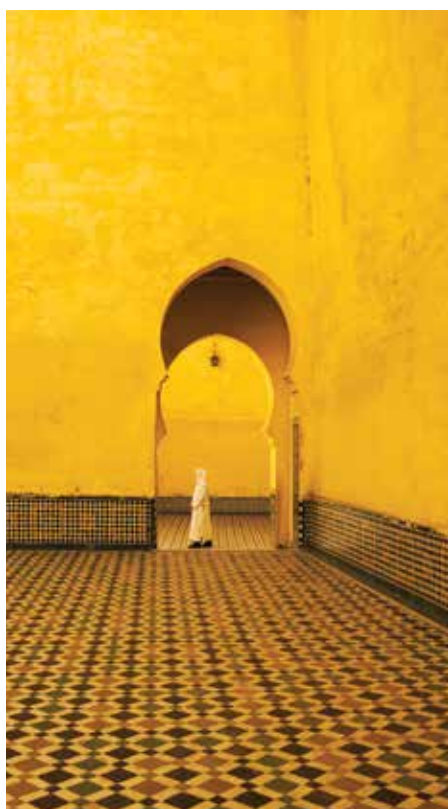

МАРОКО

Маракеш, Фес и Казабланка са сред най-изпълнените с живот и колоритни градове в Африка. Но повечето посетители спират готук - и правят груба грешка, защото тази страна може да предложи много, много повече.

Старата столица Мекнес е далеч по-спокойна, и с повече и по-древни паметници. Шефшауен, с неговото изобилие от цветове и форми, привлича фотографи и художници от цял свят. Кирпиченото укрепено селце Аит Бен-Хаду датира от XI век и е било локация за снимките на десетки филми, като "Последното изкушение на Христа", "Небесно кралство", "Гладиатор" и "Александър".

Агадир, на атлантическото крайбрежие, предлага пълноценни морски почивки дори през европейската зима. А ако искате по-активен отгук, спокойно можете да изкачите Джебел Тубкал, най-високия връх в Северна Африка (4 167 метра) и да се насладите на особения пейзаж на Атласките планини. А също и на една от най-добрите - без всякакво преувеличение - световни кухни.

MOROCCO

Marrakech, Fez and Casablanca are among the most lively and colourful cities in Africa. But most visitors stop there - and make a big mistake, because this country has much, much more to offer.

The old capital, Meknes, is far more peaceful and with more ancient monuments. Chefchaouen, with its abundance of colours and shapes, attracts photographers and artists from all over the world. The brick fortified village of Ait Ben Haddou dates back to the 11th century and has been the filming location for dozens of films, including The Last Temptation of Christ, Kingdom of Heaven, Gladiator and Alexander.

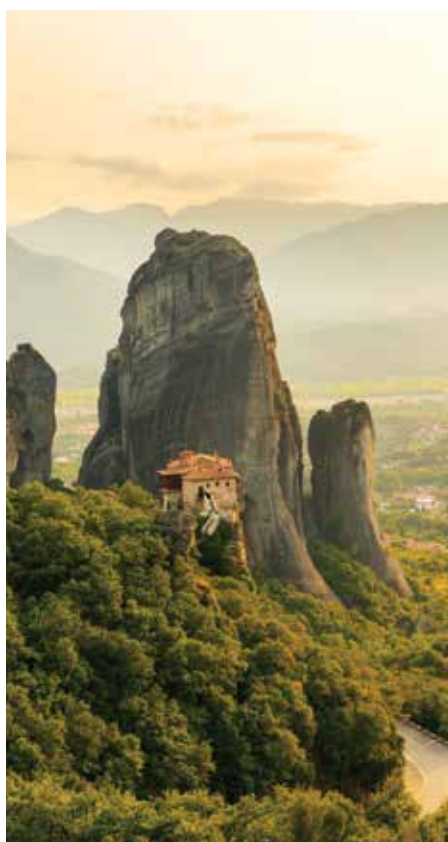
Agadir, on the Atlantic coast, offers a full-fledged seaside holiday even during the European winter. And if you want a more active holiday, you can easily climb Jebel Toubkal, the highest peak in North Africa (4,167 meters) and enjoy the unique landscape of the Atlas Mountains. And also one of the best - without any exaggeration - world cuisines.

ГЪРЦИЯ

Нито една подобна класация не може да мине без люлката на съвременната цивилизация и страната с най-дългата плажна ивица в Европа.

В главите на повечето от нас споменаването на Гърция извиква образа на синя дървена масичка с два стола край брега. Но всъщност Южната съседка на България предлага завидно многообразие. От древните паметници на Атина и Коринт до възрожденския чар на тясно обвързания с българската история Костур (Кастория), континенталната част на страната си заслужава една дълга обиколка с автомобил. Можете да сте сигурни в качеството на храната и виното, където и да спрете. И после, разбира се, идва ред на островите. Пропуснете безспорния, но твърде изтърган чар на туристически капани като Санторини и Миконос, и обърнете внимание на по-малко популярните имена: на живописните селца на Серифос, изумително чистата природа и спокойния живот на Икария (мястото с най-висок дял на столетници в света), водолазния рай на Аморгос, старинните манастири на Патмос.

GREECE

No such ranking can do without the cradle of modern civilisation and the country with the longest coastline in Europe.

In the minds of most of us, the mention of Greece conjures up the image of a blue wooden table with two chairs by the sea. But in fact, Bulgaria's southern neighbour offers an enviable variety.

From the ancient monuments of Athens and Corinth to the Renaissance charm of Kostur (Kastoria), closely tied to Bulgarian history, the mainland of the country is worth a long drive.

You can be sure of the quality of the food and wine wherever you stop. And then, of course, there are the islands. Skip the undeniable but over-the-top charm of tourist traps like Santorini and Mykonos, and pay attention to the less popular names: the picturesque villages of Serifos, the amazingly pure nature and peaceful life of Icaria (the place with the highest proportion of centenarians in the world), the diving paradise of Amorgos, and the ancient monasteries of Patmos.

УЗБЕКИСТАН

Средна Азия е една от последните добре пазени тайни: фантастични гледки, хилядолетна култура, градове, които са били световни центрове много преди Александър Македонски, и интересна храна. В същото време бившите съветски републики са достатъчно цивилизовани и приятно евтини. Изборът между тях не е лесен: Киргизстан с възлешните му планини и езерото Исик-Кул; Казахстан с необятните му степи... Но ако трябва да изберете само една дестинация, богатата история на Узбекистан вероятно ще надделее. Самарканд и Бухара са били търговските столици на света векове преди Рим да стане империя. Много от архитектурните богатства са запазени до днес - силно реставрирани в случая със Самарканд, малко по-автентични в Бухара. Но и двете места си заслужават. Пустинята Къзълкум и пресъхващото Аралско море също ще ви предложат гледки, каквито трудно ще намерите другаде. Не липсва и зеленина - на западните склонове на планината Тянь-Шан ще намерите природния парк Угам-Чаткал, дом на близо 300 редки животни и птици - включително снежни леопарди.

UZBEKISTAN

Central Asia is one of the last well-kept secrets: fantastic views, a thousand-year-old culture, cities that were world centres long before Alexander the Great, and interesting food. At the same time, the former Soviet republics are civilised enough and pleasantly cheap. The choice between them is not easy: Kyrgyzstan with its magical mountains and Lake Issyk-Kul; Kazakhstan with its vast steppes... But if you have to choose just one destination, the rich history of Uzbekistan will probably prevail. Samarkand and Bukhara were the trading capitals of the world centuries before Rome became an empire.

Many of the architectural treasures have been preserved to this day - heavily restored in the case of Samarkand, a little more authentic in Bukhara. But both places are worth it. The Kyzylkum Desert and the drying Aral Sea will also offer you views that you will hardly find elsewhere. There is no shortage of greenery either - on the western slopes of the Tien Shan Mountains, you will find the Ugam-Chatkal Nature Park, home to nearly 300 rare animals and birds, including snow leopards.

ФРАНЦИЯ

В началото се разбрахме, че за прекомерни количества туристи ще отнемат точки, и по този показател Франция търпи доста критики. Но за щастие има с какво да компенсира. Каквито и забележки да имате към Париж и към безскрупулното скубачество на неговите ресторанти, хотелиери и таксиметрови шофьори, това си остава един от най-прекрасните градове в света, вдъхновение за много други столици.

Но Франция не е само Париж: има го и Лазурния бряг, и спиращото дъха ждрело на река Вердон, и алпийските ски-курорти... На североизток Елзас ще ви пренесе на границата между френското и германското културно, архитектурно и кулинарно пространство.

На другия полюс е южняшкият чар на Гаскония и Аквитания. Всъщност която и част на страната да изберете, няма да сгрешите - така, както няма да сгрешите и ако посочите нещо напосоки с пръст в менюто и винената листа. И при това дори не споменахме Френска Полинезия.

FRANCE

At the beginning, we agreed that we would deduct points for excessive numbers of tourists, and France suffers a lot of criticism on this indicator. But fortunately, it has a lot to compensate with. Whatever remarks you may have about Paris and the unscrupulous extortion of its restaurateurs, hoteliers and taxi drivers, this remains one of the most beautiful cities in the world, an inspiration for many other capitals.

But France is not only Paris: there is also the Cote d'Azur, the breathtaking Verdon Gorge, and Alpine ski resorts... In the northeast, Alsace will transport you to the border between the French and German cultural, architectural and culinary space.

At the other pole is the southern charm of Gascony and Aquitaine. In fact, whichever part of the country you choose, you will not go wrong - just as you will not go wrong if you point your finger at something random on the menu and wine list.

And we have not even mentioned French Polynesia.

БЪЛГАРИЯ

За посетителите в бетонните джунгли на Слънчев бряг ще е трудно да възприемат България като една от най-красивите страни в света. Но онези, които са отделили време да излязат от дискотеките и да я пообиколят, охотно ще се съгласят. Малко страни могат да предложат толкова многообразна природа: от златистите плажове по Черно море до заснежени върхове и ослепителните високопланински езера на Рила и Пирин; от по-мекия хълмист релеф и невероятното усещане за простор на Родопите до сънния покой на лонгосните гори по Камчия и Ропотамо. Добавете към това безброй исторически паметници - по този показател в Европа страната отстъпва единствено на Италия и Гърция. При това в повечето случаи говорим за много автентични паметници, а не за безвкусни възстановки като за туристи, макар в последните години да се появиха и такива. В софийския Археологически музей и във Варненския музей можете да видите някои от най-гревните образци на обработено злато в света. И накрая стигаме до отличната местна кухня - позанемарена при социализма, но сега преоткрита.

BULGARIA

Visitors to the concrete jungles of Sunny Beach will find it difficult to perceive Bulgaria as one of the most beautiful countries in the world. But those who have taken the time to get out of the discos and roam around it will readily agree. Few countries can offer such a diverse nature: from the golden beaches of the Black Sea to the snow-capped peaks and dazzling high-mountain lakes of Rila and Pirin; from the gentler hilly relief and incredible sense of spaciousness of the Rhodope Mountains to the dreamy peace of the longose forests of Kamchia and Ropotamo.

Add to this countless historical monuments - Bulgaria trails only Italy and Greece in this aspect. Moreover, in most cases we are talking about very authentic monuments, and not tasteless reconstructions made for tourists, although such have appeared in recent years. In the Sofia Archaeological Museum and the Varna Museum, you can see some of the oldest examples of crafted gold in the world. And finally, we come to the excellent local cuisine - neglected under socialism, but now rediscovered.

НОВА ЗЕЛАНДИЯ

За нещастие очарованието на двата тихоокеански острова отдавна не е тайна за никого благодарение на Питър Джексън, който снима там "Властелинът на пръстените". За щастие обаче самата отдалеченост на Нова Зеландия ограничава туристическия наплив до умерено поносим.

Тази завидно богата страна с около пет милиона обитатели притежава всичко: модерни градове като Окленд и Уелингтън, където ще откриете ресторанти с всички възможни световни кухни; идилични ливади, изпълнени с кротко пасящи овце; безкрайни километри от пясъчни плажове; действащи вулкани и приказно красиви планински езера. Има също десетки видове животни, които не се срещат никъде по света. Ако и това не ви стига, разходете се до пещерите на Уаитомо с техните светещи в тъмното червеи от вида *Arachnocampa luminosa* - гледката е фантастична. Забвистимата от Нова Зеландия територия Токелау пък ще ви даде приказни коралови атоли без почти никакви туристи.

NEW ZEALAND

Unfortunately, the charm of the two Pacific islands has long been no secret to anyone, thanks to Peter Jackson, who filmed "The Lord of the Rings" there. Fortunately, however, New Zealand's remoteness limits the tourist influx to a moderately bearable level.

This enviably wealthy country with about five million inhabitants has it all: modern cities like Auckland and Wellington, where you will find restaurants with all possible world cuisines; idyllic meadows filled with sheep grazing peacefully; endless kilometres of sandy beaches; active volcanoes and fabulously beautiful mountain lakes.

There are also dozens of species of animals that are found nowhere else in the world. If that's not enough for you, take a walk to the Waitomo Caves with their glow-in-the-dark worms of the *Arachnocampa luminosa* species - the scene is fantastic. The New Zealand-dependent territory of Tokelau will give you fabulous coral atolls with almost no tourists.

ФИЛИПИНИТЕ

Тук гори и гърците биха завидели: Филипините се състоят от над 7000 относително големи острова и безброй по-малки, а тропическият климат гарантира средна годишна температура от 27 градуса по Целзий. Само не забравяйте, че от юни до ноември е дъждовният сезон. Най-доброто време за посещение е през зимните месеци, от декември до февруари, когато е сухо и относително прохладно. Най-големият проблем при това многообразие е къде точно да отидете. На остров Бохол ви очакват Шоколадовите хълмове - цели 1776 загадъчно еднотипни конусовидни издатини, обрасли с трева, които наистина са рай за фотографите. На остров Палауан се намира огромният речен парк Пуерто-Принсеса - над 80 км мангрови гори, пещери и течаща под земята река. Тук е и легендарно красивият плаж Ел Нуго. Другите забележителни филипински дестинации за по-бански включват Райския плаж на Бантаян, Белия плаж на Боракай и, на практика, целия остров Панглаго.

PHILIPPINES

Here, even the Greeks would envy: The Philippines consists of over 7,000 relatively large islands and countless smaller ones, and the tropical climate guarantees an average annual temperature of 27 degrees Celsius. Just remember that from June to November is the rainy season. The best time to visit is during the winter months, from December to February, when it is dry and relatively cool. The biggest problem with this diversity is where exactly to go.

On the island of Bohol, you will find the Chocolate Hills - a total of 1,776 mysteriously identical cone-shaped protrusions, overgrown with grass, which are truly a paradise for photographers. On the island of Palawan, there is the huge Puerto Princesa River Park - over 80 km of mangrove forests, caves and an underground river. Here is also the legendary beautiful beach of El Nido. Other notable Philippine beach destinations include Paradise Beach in Bantayan, White Beach in Boracay, and, well, the entire island of Panglao.

АВСТРИЯ

Когато става дума за алпийски прелести, е трудно да се избере между Австрия и Швейцария. Но в нашата класация австрийците надделяха по три причини. Първо, страната им е мъничко по-евтина. Второ, освен планините имат и приятни, зелени долини по поречието на Дунав. И трето, правят значително по-добро вино.

Виена вече доста години е убедителен лидер в световната класация за градове с най-високо качество на живот - и след една визита в музея "Албертина", последвана от шницел и чаша цвайгелт, бързо ще ви стане ясно защо.

Залцбург също не отстъпва много, а езерата в околността му ще донесат много лайкове във вашия Instagram (казахме, че не ни пука особено за него, но да не си кривим гушата - и ние имаме). Инсбрук, домакин на две зимни олимпиади, ще ви предложи чудесни пътеки за походи сред природата. Живописното градче Халщат е друга загължителна спирка, както и ледените пещери на Айсризенвелт във Верфен.

AUSTRIA

When it comes to alpine delights, it's hard to choose between Austria and Switzerland. But in our ranking, the Austrians prevailed for three reasons. First, their country is a little cheaper. Second, in addition to the mountains, they also have pleasant, green valleys along the Danube. And third, they make significantly better wine.

Vienna has been a convincing leader in the world ranking of cities with the highest quality of life for many years now - and after a visit to the Albertina Museum, followed by a schnitzel and a glass of Zweigelt, you'll quickly understand why.

Salzburg is not far behind, and the lakes in its vicinity will bring you a lot of likes on your Instagram (we said we don't really care about it, but let's not beat ourselves up - we have accounts, too). Innsbruck, host of two Winter Olympics, will offer you wonderful hiking trails in nature. The picturesque town of Hallstatt is another must-see, as are the ice caves of Eisriesenwelt in Werfen.

ТУРЦИЯ

Дълги години за мнозинството българи Турция бе синоним на евтин морски туризъм с щедър all-inclusive. Но докато циркулирате по маршрута от хотела през ресторанта до плажа и обратно, не подозирайте какво изпускате. Турция има необикновено разнообразна природа - от сякаш замръзналите водопади на Памук-кале до извънземните пейзажи на Кападокия. Да не говорим за над дузината впечатляващи планини, начело с библейския връх Арарат (5137 метра).

И, което е още по-привлекателно, Турция има необикновено богато културно наследство. В цялата история на homo sapiens това е бил основен кръстопът, и следите от безброй цивилизации си личат и до днес. Истанбул е съхранил много от някогашното величие на Източната римска империя; другите находките са с несравнимо по-дълбока древност, като например каменният град на Гьобекли тепе, край днешния Шанлиурфа, който археолозите с изумление датират от края на десетото хилядолетие преди Христа - 120 века назад във времето.

TURKEY

For many years, for the majority of Bulgarians, Turkey was synonymous with cheap seaside tourism with generous all-inclusive. But as you cycle along the route from the hotel through the restaurant to the beach and back, you don't suspect what you're missing. Turkey has an unusually diverse nature - from the seemingly frozen waterfalls of Pamukkale to the alien landscapes of Cappadocia. Not to mention over a dozen impressive mountains, led by the biblical Mount Ararat (5137 meters).

And, what is even more attractive, Turkey has an unusually rich cultural heritage. Throughout the history of homo sapiens, it has been a major crossroads, and the traces of countless civilisations are still visible today. Istanbul has preserved much of the former splendour of the Eastern Roman Empire; other finds are of incomparably deeper antiquity, such as the stone city of Göbekli Tepe, near present-day Sanliurfa, which archaeologists have astonishingly dated to the late tenth millennium BC - 120 centuries back in time.

ЧИЛИ

Латинска Америка също беше предизвикателство, когато трябваше да изберем най-красивата страна в региона. Високопланинските пейзажи на Боливия спират дъха, както и древните градове на инките в Перу. Да не говорим за плажовете на Уругвай, неописуемо богатите на живот джунгли на Колумбия и тревистите простори на Аржентина.

Все пак Чили надделя заради множеството природни феномени: извънземния пейзаж на Вайе де ла Луна (Лунната долина), рисуваните сякаш от Ван Гог Мраморни пещери (Capillas de Mármol), гейзерите на Ел Татио и, разбира се, прословутия природен парк Торес дел Пайне, който е комбинация от всички най-красиви съставки на Патагония - остроъбщи върхове, глетчери, ослепително сини езера и разсеяно скитащи се из този пейзаж ламы. Чилийска територия е и Великденският остров в Тихия океан с неговите загадъчни каменни статуи, все още неразгадана писменост (ронго-ронго) и като цяло твърде самобитна култура.

CHILE

Latin America was also a challenge when it came to choosing the most beautiful country in the region. The high-mountain landscapes of Bolivia are breathtaking, as are the ancient Inca cities of Peru. Not to mention the beaches of Uruguay, the indescribably rich jungles of Colombia and the grassy expanses of Argentina.

However, Chile prevailed due to the multitude of natural phenomena: the alien landscape of Valle de la Luna (Moon Valley), the Marble Caves (Capillas de Mármol) painted as if by Van Gogh, the geysers of El Tatio and, of course, the famous Torres del Paine Natural Park, which is a combination of all the most beautiful ingredients of Patagonia - sharp-toothed peaks, glaciers, dazzling blue lakes and llamas wandering absent-mindedly across this landscape. Easter Island in the Pacific Ocean is also Chilean territory with its mysterious stone statues, still unsolved writing system (rongo-rongo) and, in general, a very original culture.

ИТАЛИЯ

Ако ни принудят под дулото на пистолет да посочим най-красивата страна на планетата, след дълго умуване бихме казали: Италия. Тя отговаря напълно на изискването ни за многообразие. Природните ѝ красоти се простират в целия спектър: от острите върхове и зелените ливади на Доломитите, през снежните писти на Червин, елегантните хълмисти пейзажи на Тоскана, и накрая плажовете и живописните крайбрежия на Пулия, Сицилия и Сардиния. От гледна точка на историята също няма от какво да се оплачете: оставеното в наследство от древните гърци и римляни е в огромно изобилие; почти няма градче без романтичен средновековен замък; красотата на ренесансовите паметници може, както ни уверява Стендал, да накара човек да припадне от претоварване на сетивата. Ако трябва да обобщим, онова, което кара Италия да изпъква, е една необикновена жажда за красивото, която тукашните хора са засвидетелствали още от древността. И която е создала наследство като никое друго.

ITALY

If we were forced at gunpoint to name the most beautiful country on the planet, after much deliberation we would say: Italy.

It fully meets our requirement for diversity. Its natural beauties span the entire spectrum: from the sharp peaks and green meadows of the Dolomites, through the snowy slopes of Cervin, the elegant hilly landscapes of Tuscany, and finally the beaches and picturesque coastlines of Puglia, Sicily and Sardinia.

From a historical point of view, there is nothing to complain about either: the legacy left by the ancient Greeks and Romans is in great abundance; there is hardly a town without a romantic medieval castle; the beauty of the Renaissance monuments can, as Stendhal assured us, make one faint from sensory overload. If we had to summarize, what makes Italy stand out is an extraordinary thirst for beauty, which its people have sensed since ancient times. And which has created a heritage like no other. ■

ЛЯТОТО ПРОДЪЛЖАВА И ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ В СТИЛНИТЕ БУНГАЛА НА КЪМПИНГ „ГРАДИНА“

С края на август слънцето по Черноморие-то става по-нежно, тълпите отшумяват, а морето разкрива своята най-красива страна. Ако мечтаете за тишина, пространство и персонално изживяване край брега, то септември е точният месец, а Къмпинг „Градина“ – вашето спокойно място. Тук, в един от най-красивите заливи между Черноморец и Созопол, луксът и природата се преплитат в съвършена хармония.

Еlegantните бунгала в Къмпинг „Градина“ предлагат усещане за морска вила със съвременен дизайн, внимателно подбран интериор и всички удобства на висок клас настаняване – от климатик и оборудвана кухня до просторна веранда с барбекю зона. А сега те се комбинират с неустоимо предложение за края на лятото – при резервация на настаняване след 9 септември до края на сезона, получавате четири нощувки на цената на три. Един подарен ден, в който да релаксирате, да посрещнете залеза с чаша вино и да се наслаждавате на лукса да имате време – за себе си, за любимите хора, за морето.

Септемврийската атмосфера в „Градина“ е създадена за посетители, които ценят уединението, но не са склонни да правят компромис с комфорта. Широката плажна ивица с фин златист пясък е достатъчно просторна, за да усещате свобода и спокойствие дори в средата на деня. Наоколо има всичко необходимо – гурме ресторанти, уютни плажни барове, супермаркет и спортен магазин, които превръщат почивката ви в безпроблемно изживяване.

За активните гости в къмпинга има разнообразни активности – йога на плажа, уингсърф, кайтсърф, плажен волейбол и сутрешни разходки с велосипеди в зелените околности. А тези, които търсят спокойствие и уединение може да се възползват от плетените хамаци, дългите разходки по брега и онези мигове на луксозна тишина, които не могат да се измерят с нищо друго. Къмпинг „Градина“ не просто удължава летния сезон – той го пренаписва със специалната си оферта за допълнителна нощувка. С внимание към детайла, с усещане за райско кътче на брега на морето и с грижа за всеки гост, това е дестинация, която превръща късното лято в най-изтънченото му издание.

Резервирайте своя морски уикенд или дълга почивка с любимите си хора на www.campinggradina.com. Открийте още вдъхновение от морските изгледи в страниците на къмпинга във Facebook и Instagram.

АВГУСТ ВЪВ ВАРНА С ОПЕРНИТЕ ПРИМИ СОНЯ ЙОНЧЕВА И КРАСИМИРА СТОЯНОВА

Най-горещият месец покачва емоционалния градус във Варна с гостуванията на двете оперни звезди Соня Йончева и Красимира Стоянова. Спектаклите с тяхно участие са в рамките на фестивала Опера в Летния театър – Варна 2025.

Публиката ще гледа Соня Йончева в две оперни заглавия. На 5 август тя ще се превъплъти в емблематичния за кариерата ѝ образ на Тоска под диригентската палка на Найден Тодоров, а на 9 август ще изпълни партията на Лиза в „Дама Пика“, дирижирана от Григор Паликаров. През февруари тази година Йончева беше Тоска в поредица спектакли на Виенската опера, а през юли 2024 г. плени с ролята Рим и Лондон. Като Лиза от „Дама Пика“ на Чайковски сопраното дебютира през май в Метрополитън, Ню Йорк, и получи суперлативите на публика и критика. На варненска сцена в постановката на Вера Немирова отново ще ѝ партнира тенорът Арсен Согомонян, който изпълни ролята на Герман и в продукцията на Метрополитън.

Красимира Стоянова ще е в централната роля в операта „Русалка“ от Дворжак на 20

август, която в рамките на фестивала Варненската опера ще постави за първи път в своята история. Маестро Павел Балеv ще дирижира, а режисурата е на Сребрина Соколова, за която творбата на Дворжак не е

Соня Йончева / Sonya Yoncheva

просто романтична приказка за невъзможната любов, а философски поглед към човека и света, който той се опитва да подчини. Русалка е знакова за световноизвестното сопрано и след дебюта на Красимира Стоянова в Цюрих медиите я определят като перфектния избор за ролята.

В августовския афиш на фестивала са два отлични мюзикъла. Варненската опера връща на сцената си „Парижката Света Богородица“ (13.08) в режисура на Петко Бонев и оркестрация на Страцимир Павлов. Същият екип стои зад „Аладин“ (21.08) – премиерно заглавие за сезона със сензационен успех. Концертът с песните на рокенрол иконата Тина Търнър е проект на диригента и аранжор Роберто Молинели, който ще застане пред Варненския оркестър на 25 август. Хитовете на Тина ще изпълнят южноафриканката Каролайн Бороле и солистката на Варненска опера Розалия Желязкова, популярна и от „Гласът на България“. Грандиозен финал на Опера в Летния театър ще постави премиерата на операта „Фауст“ от Гуно в зрелищната режисура на Вера Немирова, под палката на маестро Светослав Борисов.

AUGUST IN VARNA WITH THE OPERA STARS SONYA YONCHEVA AND KRASSIMIRA STOYANOVA

The hottest month heats up the emotions in Varna with the visits of the two opera stars Sonya Yoncheva and Krassimira Stoyanova. The spectacles with their participation are part of the Festival Opera at the Summer Theater – Varna 2025.

The audience will see Sonya Yoncheva in two opera spectacles. On August 5, she will embody the iconic for her career character of Toska under the baton of Nayden Todorov, and on August 9, the soprano will perform the role of Lisa in "Queen of Spades", conducted by Grigor Palikarov. In February this year, Yoncheva played Toska in a series of performances at the Vienna Opera, and in July 2024 she captivated the audiences of Rome and London with the role. As Lisa from Tchaikovsky's "Queen of Spades", the soprano debuted in May in Metropolitan opera, New York, and received the superlatives of viewers and critics. On the stage in Varna, tenor Arsen Soghomonyan, who played the role of German in the Metropolitan production, will perform it in the production of Vera Nemirova.

Krassimira Stoyanova will take the central role in the opera "Rusalka" from Dvořák on August 20, which the Varna Opera will stage for the first time in its history. Maestro Pavel

Красимира Стоянова / Krassimira Stoyanova

"АЛАДИН" / "ALADDIN"

Balev will conduct, and the director is Srebрина Sokolova, for whom Dvořák's work is not just a romantic tale of impossible love, but a philosophical approach to the man and the world he is trying to conquer. Rusalka is of great significance for the world-famous soprano and after Krassimira Stoyanova's debut in Zurich, the media defined her the perfect choice for the role.

There are two excellent musicals in the festival program in August. The Varna Opera brings back to stage "Notre-Dame de Paris" (13.08) directed by Petko Bonev and orchestrated by Stratsimir Pavlov. The same team created "Aladdin" (21.08) – a season premiere title with sensational success. The concert with the songs of rock and roll legend Tina Turner is a project of conductor and arranger Roberto Molinelli, who will stand in front of the Varna Orchestra on August 25. Tina's hits will be performed by South African Caroline Borole and the soloist of the Varna Opera Rozalia Zhelyazkova, very popular for her participation in "The Voice of Bulgaria". A grand finale of the Opera at the Summer Theater will be the premiere of the opera "Faust" by Gounod in the spectacular direction of Vera Nemirova, under the baton of maestro Svetoslav Borisov.

БЕЗГРИЖНИ ПОЛЕТИ ЗА МАЛКИ МЕЧТАТЕЛИ

- С „България Еър“ самостоятелното пътуване на Вашето дете протича комфортно и безгрижно. Служител го придружава от check-in гишето до предаването му на посрещача.
- Услугата е приложима за лица на възраст от 3 до 18 години.
- Необходима е предварителна заявка минимум 14 дни преди полет.

България Еър
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

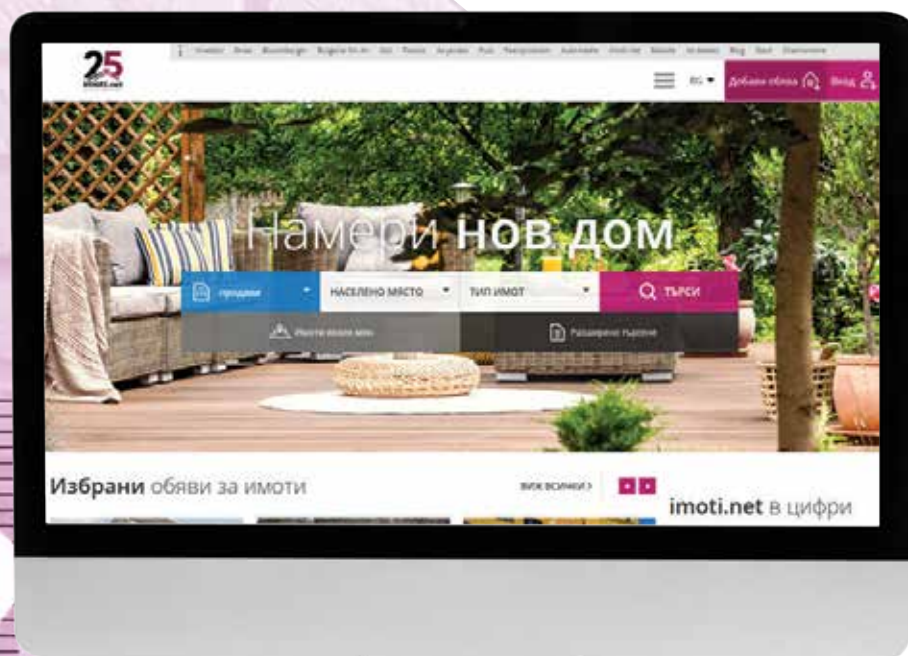
ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

За пълни подробности и условия посетете www.air.bg

Защо да публикувате обява в **imoti.net**

- > Максимална ефективност
- > Лесно и бързо публикуване
- > Отлична видимост в Google
- > 33% от потребителите не търсят в други сайтове

Доверието ви
ни вдъхновява

ЖЕЛАНИ ПРИШЪЛЦИ

Може и да се съпротивяваме или плашим от човешката миграция. Но не бихме могли да си представим живота си без кулинарната

By ЯСЕН БОЙЧЕВ / Photography iSTOCK

Като имаме предвид, че предците на съвременния човек са се появили в Африка преди около 300,000 години, ние всички сме имигранти. Кое не пречи да приемаме пришълците с подсъзнателно подозрение. Има само един тип миграция, която е добре дошла навсякъде по света. Може да звучи странно и даже екстравагантно, но храните мигрират почти като хората (макар и не така граматично.) Историята на всички модерни кухни - от Япония до Калифорния и от Хелзинки до Патагония - е история на постоянни миграции и интеграции на продукти, вкусове и технологии. Без тези движения много от националните кухни днес биха изглеждали като някакви строги пости или диети. Сигурно е, че от тези миграции никой никога не е пострадал. Освен ако не причислим към храните млякото и наркотиците, разбира се.

АНТИЧНИЯТ СВЯТ СЕ Е ПРОМЕНИЛ В гения, в който победените гърци научили своите покорители, римляните, да се хранят по-добре, твърди френският историк Пиер Гримал. Изглежда това е универсално правило в историята – победителите винаги усвояват нещо от бита на победените. Известна е историята на римския полководец Луций Лициний Лукул, който, след като покорил елинистическия владетел Митридат в Мала Азия, триумфално се прибрал в Рим и покрай многото трофеи донесъл живо черешово дърво. Това, както се твърди, била първата череша, засадена на Апенините. Днес много от националните ястия на балканските народи (мусака, гювеч, таратор)

носят турско-арабски имена, но историците откриват в тази кухня отчетлив византийски пласт, явно наследен в миналото. Сигурно е, че покрай военните си похождения на изток Западът е обогатил и своята трапеза, при това не само с екзотични подправки, но и с много други продукти (ориз, чай, кафе, пълеша, дини, праскови, кайсии и т.н.), както и някои технологии, особено в сладкарството. Например технологията на марципана, с който някои градове в Германия и Австрия особено се гордеят, е пренесена през Средновековието от Персия. Нека споменем и фините плодови сорбета, с които в изисканите ресторанти се прочиства вкусът между ястия. Те, както личи и от етимологията на думата, са в съвсем близко родство с ориенталските шербети.

ИМА И ДРУГИ ПРИЧИНИ за кухненски миграции освен войните. Историята познава и по-хуманни начини за културен обмен - пътешествията, търговията и особено династическите бракове. За много специалитети на френската кухня се смята, че всъщност са италиански и са донесени от Катерина Медичи, която през 1533 напуснала родната си Флоренция, за да се венчае за бъдещия френски крал Анри II. В Париж тя пристигнала с цяла свита от готвачи, които вкарвали във френската кухня продукти като артишок, спанак, броколи и дори сладолед. Твърди се, че класическата патица с портокали също била тяхно изобретение. Освен това бъдещата кралица научила парижките аристократи да ядат с вилници, а не с три пръста, както било прието дотогава. В историята на кухнята ►

► гаже е станало нещо като обичай, когато произходът на някое ястие е неизвестен, то да се свързва с Катерина Медичи.

ВЕЛИКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ОТКРИТИЯ са най-съществени кулинарни миграции в историята - особено откриването на Америка. Благодарение на Новия свят Европа най-сетне се избавила от хроничния глад с помощта на картофите, фасула и царевичната, но освен това ястията станали по-вкусни с донесените оттам домати и чушки. Днес трудно бихме си представили италианската кухня без американските домати или унгарския гулаш без червения пипер от лютни чушки.

Освен че мигрират, храните имат и способността да се интегрират, да стават интимна част от националните вкусове и традиции. Впрочем логиката на този процес изглежда малко неясна и объркана. Любопитно е, че продуктите някак по-лесно губят етническата си принадлежност, за разлика от конкретните ястия, които гори и пренесени далече от родните си места, запазват някаква духовна връзка с културните общности, които са ги създали. Днес, когато стане дума за швейцарски шоколад, едва ли някой се замисля, че този продукт би бил невъзможен без каквото от Новия свят. Но той би бил също така невъзможен или съвсем различен без технологичните разработки на швейцарците Анри Нестле и Рудолф Линг. Изглежда, технологичното осмисляне на продукта в културно отношение е много по-важно от географския произход на суровините. Но и това не може да се приеме за правило.

ПЪТЕШЕСТВИЯТА НА РЕЦЕПТИТЕ често са съпроводени от странности. Днес почти във всеки град по света човек може да си купи някаква пица. Въпреки това пицата не е загубила принадлежността си към италианската кулинарна култура. Тя неизменно се асоциира с Италия, също както и спагетите, които според някои всъщност били китайско изобретение и били пренесени на Апенините от Марко Поло (според друга версия били арабско творение). Истината е, че пицата дължи своето световно господство на Америка, при това не на американски италианци, а на гърци. През 60-те години гръцки емигранти отварят в Щатите първата верига за бързо хранене, предлагаща пица. Десетина години по-късно пицата става може би най-популярната храна в Америка. Нещо подобно се е получило и с швейцарското фондю. Това ястие от разтопено сирене в бяло вино с подправки, около което витае ореолът на уют от алпийска хижа, дължи своята популярност на няколко нюйоркски ресторанта, които през 50-те години на миналия век го

включват в менюто си. Пионерската роля се приписва на готвача Конрад Ежил, който по това време работел в ресторант Chalet Swiss. Изглежда, името на този нюйоркски ресторант го голяма степен е предопределило и швейцарската връзка в митологията на фондюто. По-късно става популярно и в Европа, откъдето всъщност се смята, че произхожда.

НЕКА СПОМЕНЕМ И ЯПОНСКОТО СУШИ.

То дължи своята актуалност на американските юпити, които през 90-те години са го направили модерно първо помежду си, а после и отвъд собствената си среда. Днес прилежно завитите хапки сашими и нигири са позагубили очарованието си на рядка и много изискана храна, предлагат ги дори и в зоните за бързо хранене в моловете, но те все така се асоциират с японската култура, ядат се с клечки, деликатно потопени в соев сос с уасаби и Маринован джинджифил. Има и ястия, които при миграцията са променяли имената си, без да се променят по същество. Които е бил в Турция, няма как да не е забелязал, че един от местните специалитети, наречен пиде, всъщност не се различава особено от италианската пица, освен по леко издължената форма. Други пораждат подозрение, че единствено особеният звук на имената им ги е направил популярни по света. Типичен пример е Бюф Строганов. За това класическо ястие от европейската кухня се приема, че е създадено през 90-те години на XIX век в кухнята на знаменитата руска дворянска фамилия Строганови, макар че първата известна рецепта е записана трийсетина години порано. В същото време почти във всяка евро-

пейска кухня има по някаква много по-стара негова версия. Достатъчно е да споменем дори само френския бюф бургињон (телешко по бурзунски). Но Строганов звучи някак по-изискано, строго и достолепно.

В МИНАЛОТО УСПЕШНОТО ПРИЕМАНЕ

на нова храна или продукт е зависело главно от две условия – убеждението, че е афродизиак, или пък че притежава някакви лечебни и профилактични свойства. Явно от храната някога се е очаквало да допринесе за сексуалното и физическо здраве. Днес тези очаквания продължават да бъдат актуални, но има и друг много важен фактор при кулинарните миграции. Това е модата. Тя си има свои правила и механизми. Да направиш едно ястие модерно е почти толкова деликатно и хазартно усилие, колкото и да наложиш нова греха или нов стил.

Умението да интегрираш в собствения си бит нов продукт или нова технология винаги е било мярка за силата и устойчивостта на една култура. Затова Европа лесно е усвоила индианския тютюн, но индианците трудно са понесли европейския алкохол. Също така лесно са приели китайската хартия, китайският чагър и китайският барут, но китайците трудно приемат инспирираните от Англия и Франция опиумни войни в средата на по-миналия век. Предстои да се види дали Европа ще успее да интегрира и големи, културно чужди човешки маси, както в миналото с лекота е интегрирала техните кулинарни и други достижения. Съдейки по културната ентропия в големите западни градове изгледите, това да стане безболезнено не са никак оптимистични. Все пак хората не са пици. ■

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

С грижа за Вас!

**ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“:
ПЪРВОТО УЧРЕДНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ
ФЕВРУАРИ 1994 Г.**

**КЪМ 31.03.2025 Г. – С НАД 407 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И НАД 2.4 МИЛИАРДА ЛВ. УПРАВЛЯВАНИ
НЕТНИ АКТИВИ ВЪВ ФОНДОВЕТЕ „ЦКБ-СИЛА“ (ДАННИ НА КФН: WWW.FSC.BG).**

**ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 Г.,
ОТ 2019 Г. ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД,
ОТ ОКТОМВРИ 2021 Г. ИЗПЛАЩА ПОЖИЗНЕНИ ПЕНСИИ И РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ
НА ОСИГУРЕНИ ЛИЦА В УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД.**

**Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.*

THE ALIENS THAT WE LOVE

We may resist or fear human migration. But we couldn't imagine our lives without the culinary one

By YASSEN BOYTCHIEV / Photography iSTOCK

Considering that the ancestors of modern humans appeared in Africa about 300,000 years ago, we are all immigrants. Which doesn't stop us from treating newcomers with subconscious suspicion. There is only one type of migration that is welcome everywhere in the world. It may sound strange and even extravagant, but food migrates almost like people (though not as dramatically). The history of all modern cuisines – from Japan to California and from Helsinki to Patagonia – is that of constant migration and integration of products, tastes and technologies. Without this movement, today many national cuisines would look like some strict diet or fasting. It is certain that nobody has ever suffered from these migrations. Unless we count tobacco and drugs among food, of course.

ACCORDING TO FRENCH HISTORIAN Pierre Grimal, the ancient world changed on the day the defeated Greeks taught their conquerors, the Romans, to eat better. This seems to be a universal rule in history – the winners always borrow something of the lifestyle of the conquered. We all know the story of the Roman general Lucius Licinius Lucullus who, after defeating the Greek ruler Mithridates in Asia Minor, triumphantly returned to Rome and, besides many trophies, brought back a cherry tree – the first cherry tree to be planted in the Apennines.

Today many of the national dishes of the Balkan peoples (moussaka, gyuvetch, tarator) have Turkish-Arabic names, but historians discover in this cuisine distinctly Byzantine traces, clearly inherited in the past. It is certain that with its military exploits to the East, the West also enriched its cuisine – not only with exotic spices, but with many other products (rice, tea, coffee, melons, peaches, apricots, etc.), as well as with some technologies, especially in confectionery. For example, the technology of marzipan, which some cities in Germany and Austria are particularly proud of, was brought from Persia during the Middle Ages. Let's not forget the fluffy fruit sorbets which fine restaurants serve between dishes to neutralise the palate. As evident from the etymology of the word, they are closely related to Oriental sherbets.

BUT NOT ONLY WARS caused culinary migrations. History knows of other, more humane ways of cultural exchange: travels, trade and especially dynastic marriages. Many specialties in French cuisine are actually believed to be Italian and to have been brought by Catherine de Medici, who in 1533 left her native Florence to marry the future King of France, Henry II. In Paris she arrived with an entourage of cooks, who introduced products such as artichokes, spinach, broccoli and even ice-cream to French cuisine. The classic Duck à l'Orange is also claimed to have been invented by

them. Furthermore, the future Queen taught the Parisian aristocrats to eat with a fork, instead of with three fingers as was the custom until then. In fact, in culinary history it became common to associate a dish with Catherine de Medici when its origin was unknown.

NO DOUBT, THE MOST IMPORTANT culinary migrations are linked with the Great Geographical Discoveries, and especially the discovery of America. Thanks to the New World, Europe was finally saved from chronic famine with the help of potatoes, beans and corn, but the dishes also became tastier with the imported tomatoes and peppers. Today it would be difficult to imagine Italian cuisine without American tomatoes or Hungarian goulash without chilli powder. Besides migrating, food is also easily integrated to become an intrinsic part of national tastes and traditions. Actually, the logic of this process seems a bit vague and confused. Oddly enough, products more easily lose their ethnic belonging than specific dishes which, even far from their native places, retain a kind of spiritual link with the cultural communities that created them. When we are speaking of Swiss chocolate today, nobody stops to think that this product would have been impossible without the cocoa brought from the New World. But it would be just as impossible or at least quite different without the technology of the Swiss Henri Nestlé and

Rudolf Lindt. It appears that the technological processing of a product is much more important in a cultural respect than its geographical origin. But this is not a hard and fast rule either.

FOOD MIGRATION OFTEN reveals oddities. Nowadays you can get a pizza almost anywhere in the world. Despite this, pizza has not lost its belonging to Italian culinary culture. It is invariably associated with Italy, just like spaghetti, which some actually claim to be a Chinese invention that was brought to the Apennines by Marco Polo (others consider them an Arab creation). The truth is that pizza owes its world domination to America, and that not to American Italians, but to Greeks. In the 1960s Greek immigrants in the States opened the first fast food chain offering pizza. Ten years later pizza had arguably become the most popular food in America. Something similar happened with Swiss fondue. This dish of melted cheese in white wine with spices, conjuring the atmosphere of a cosy Alpine chalet, owes its popularity to several New York restaurants which put it on their menu in the 1950s. The pioneering role is attributed to chef Konrad Egli who at that time managed the Chalet Suisse. It appears that the name of this New York restaurant largely predetermined the Swiss connection in the mythology of fondue. Later it also became popular in Europe where it is actually believed to

have originated.

LET'S NOT FORGET JAPANESE SUSHI. It owes its popularity to American yuppies who in the 1990s made it a fad first among themselves, and later also outside their own circle. Today the carefully rolled up sashimi and nigiri have lost some of their fascination as a rare and refined food – they are even available at fast food counters in malls – but they are still associated with Japanese culture, eaten with chopsticks, and delicately dipped in soya sauce with wasabi and pickled ginger. Some dishes have lost their names during migration, without changing in essence. If you've been to Turkey, you will have noticed that one of the local specialties, called pide, actually does not differ much from the Italian pizza, except for its slightly elongated shape. With others, one suspects that only their strange-sounding names made them popular around the world. A typical example is Beef Stroganoff. This classical dish in European cuisine is assumed to have been created in the 1890s in the home of the famous Russian noble family Stroganoff, although the first known recipe was recorded some thirty years earlier. And almost every European cuisine has a much older version of it. It suffices just to mention the French Beef bourguignon (Beef a la Burgundy). But Stroganoff sounds somehow more sophisticated, impressive and dignified.

IN THE PAST THE SUCCESSFUL ADOPTION of a new food or product depended mainly on two conditions – the conviction that it was an aphrodisiac, or that it possessed some curative and prophylactic properties. Clearly in the past food was expected to contribute to sexual and physical health. Today these expectations remain valid, but there is also another very important factor in culinary migrations. And that's fashion. It has its own rules and mechanisms. To make a dish catch on is a gamble and almost as difficult as to promote a new fashion style. The ability to integrate a new product or new technology in your own life has always been a measure of the strength and resilience of a culture. That's why Europeans easily got used to Indian tobacco, while Indians had no stomach for European alcohol. Just as easily they adopted Chinese paper, Chinese umbrellas and Chinese gunpowder, but the Chinese had a hard time accepting the opium wars inspired by England and France in the mid-19th. It remains to be seen whether Europe will also be able to integrate large, culturally different masses of people with the same ease it integrated their culinary and other achievements in the past. Judging by the cultural entropy in the big western cities, the prospects of this happening painlessly are not at all optimistic. After all, people are not pizzas. ■

BULGARIA - SOFIA

Two restaurants serving traditional national dishes. Live folk music. Summer gardens.

HADJIDRAGANOVITE IZBITE
www.izbite.com

HADJIDRAGANOVITE KASHTI
www.kashtite.com

Hadjidragans restaurants take you on a culinary journey through time without leaving the capital. Two restaurants in the heart of Sofia function as museums, with original exhibits donated by old Bulgarian families. Thousands of household items from ancient Bulgarian villages will be brought to life before your eyes, together with stunning

costumes, painted carts, a weaving loom, and more. Come and sample some traditional Bulgarian dishes including oven roasted lamb, chicken in an egg, banitsa and shopska salad. Choose one of the two restaurants, relax, savour your meal, and take comfort in the knowledge that you have just passed by a number of Bulgaria's most exciting sights.

БЪЛГАРИЯ СУТРИН

Всеки денник
09:30

bgonair.bg

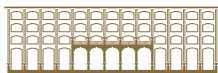

ИНФОРМАЦИОННА АГЕНЦИЯ

Черно море

Обновеният Chernomore.bg

**ASTOR GARDEN
HOTEL**

Sts. Constantine and Helena Resort

www.astorgardenhotel.com

**ASTOR GARDEN
HOTEL**

Sts. Constantine and Helena Resort

www.villachinka.com

ensana
AQUAHOUSE HOTEL

ensanahotels.com

AZALIA
HOTEL BALNEO & SPA

www.azaliahotel.com

**HOTEL
PRIMORSKI**

www.hotelprimorski.com

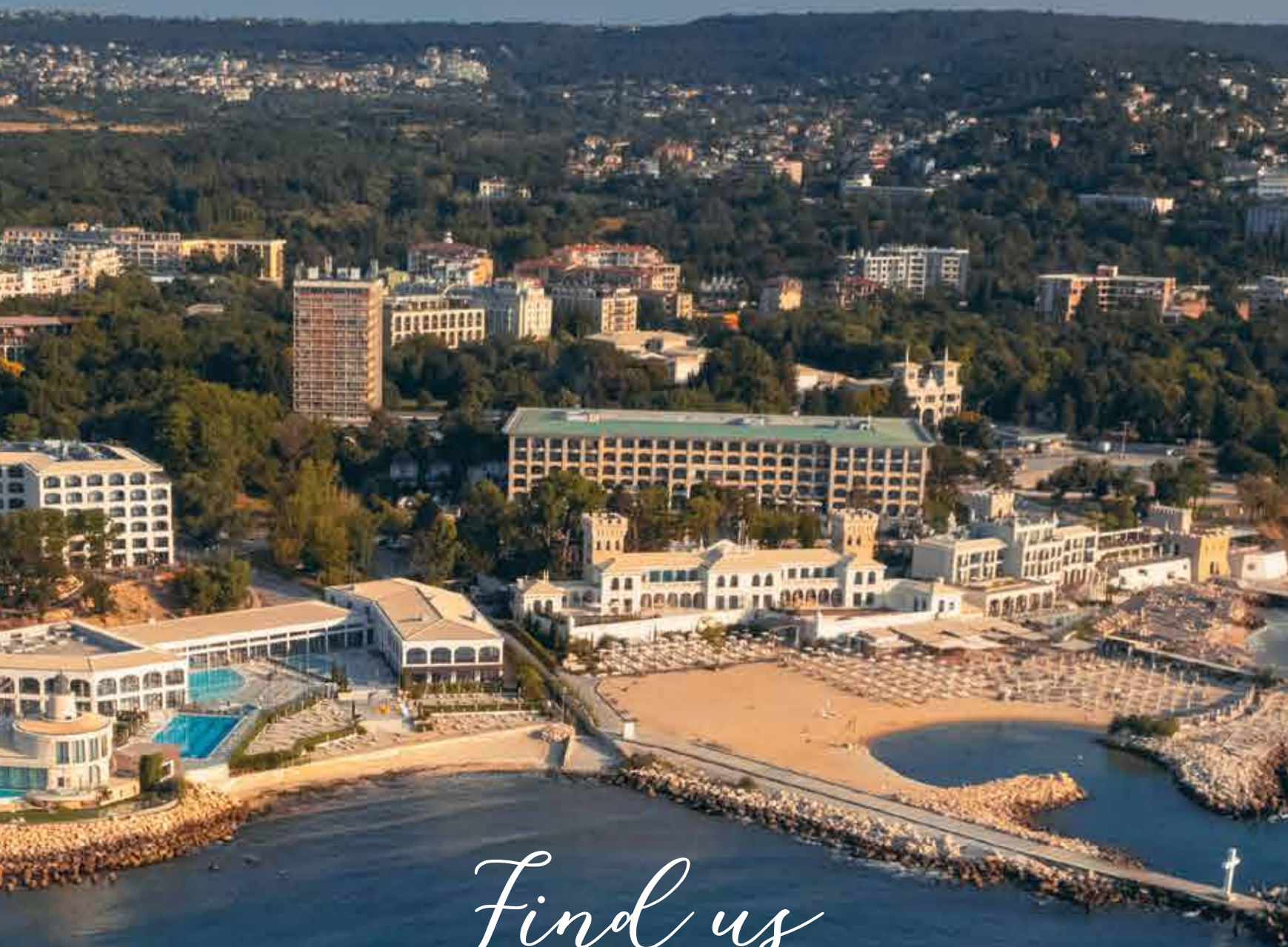

THERMAL & BEACH

www.aquahouse.bg

SEA. SPA. CULINARY DESTINATION.

Find us

www.visitstconstantine.bg

Sts. Constantine and Helena Resort | Varna | Bulgaria | 0700 70 799

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на „България Еър“ имат право на превоз на безплатен ръчен багаж 10 кг + дамска чанта/лаптоп в салона, а в зависимост от избраната класа и тарифа и на регистриран багаж (в багажника на самолета). Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на „България Еър“ които трябва да имате предвид. Авиокомпания „България Еър“ спазва системата PIECE CONCEPT, базирана на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage 10 kg + personal item/laptop, as well depending on the chosen class of service and fare to a checked baggage (in the luggage compartment of the airplane). Baggage transportation on regular flights is based on some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider. Bulgaria Air baggage policy complies with the **PIECE CONCEPT** system based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

ПРЕВОЗ НА БЕЗПЛАТЕН БАГАЖ В ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Всички пътници на България Еър имат право на превоз на безплатен ръчен багаж в салона и регистриран багаж /в багажника на самолета/, в зависимост от избраната тарифа. Безплатните норми за брой и тегло на багажа могат да бъдат различни, в зависимост от класата на пътуване /бизнес или икономична/, както и от тарифата, по която е издаден билета. Превозът на багаж по редовните линии е съобразен и с някои общи правила и политиката на България Еър, които трябва да имате предвид.

ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВОЗ НА БАГАЖ ПО ПОЛЕТИ, ИЗПЪЛНЯВАНИ ОТ БЪЛГАРИЯ ЕЪР

Авиокомпания България Еър въвежда по линиите си правила за превоз на багаж за билети, издадени след 2 май 2011г. Системата PIECE CONCEPT е базирана на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

ТАРИФИ БЕЗ РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен само ръчен багаж, има право да превози в кабината на самолета безплатен багаж, както следва:

Класа на обслужване – икономична класа

Набор на безплатен багаж - 1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 дамска чанта/лаптоп.

**Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/. При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.*

ТАКСИ ЗА БАГАЖ

Първи брой регистриран багаж до 23 кг и до 158 см*:

Такса 30 EUR – Тел Авив (30 USD), Лондон (30 GBP), Магдуг, Малага, Палма де Майорка, Барселона, Лисабон, Амстердам, Брюксел, Париж (Шарл дьо Гол), Москва (Шерметиево)

Такса 20 EUR – Франкфурт, Берлин, Цюрих (20 CHF), Прага, Виена, Рим-Фiumicino, Милано, Ларнака, Родос, Хераклион, Корфу, Атина

Такса 15 EUR – Варна, Бургас

> В случай на по-тежък, по-обемнен или допълнителен чекиран багаж се прилагат стандартните условия на България Еър.

> Регистриран багаж може да бъде закупен преди полет на летище или чрез издателя на билета.

> Сумата, доплатена за регистриран багаж за билети, издадени по тарифа без регистриран багаж, не подлежи на възстановяване.

> Притежанието на карти CCB Club, карта Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен чекиран багаж по тарифа без багаж.

**Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l+h+w/.*

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАРИФИ С РЕГИСТРИРАН БАГАЖ

Всеки пътник, закупил билет по тарифа с включен регистриран багаж, има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж, както следва:

ПО МЕЖДУНАРОДНИ И ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – БИЗНЕС КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 2 броя ръчен багаж с общо тегло до 15 кг. (размери 55x40x23см всеки) и 1 дамска чанта/лаптоп, 2 броя регистриран багаж, до 32кг и до 158 см* всеки

BAGGAGE ALLOWANCE ON BULGARIA AIR FLIGHTS

All passengers of Bulgaria Air are entitled to free carriage of cabin baggage and checked baggage (in the luggage compartment of the airplane) depending on the chosen fare. Free allowances for pieces and weight of baggage may vary depending on the travel class (business or economy) and the fare on which the ticket has been issued. Baggage transportation on regular lines also conforms to some general rules and the policy of Bulgaria Air, which you should consider.

BAGGAGE POLICY ON FLIGHTS OPERATED BY BULGARIA AIR

Bulgaria Air introduces rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued after May 2, 2011. The PIECE CONCEPT system is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

FARES WITHOUT CHECKED BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fare that includes only a hand baggage carriage, is allowed to transport in the cabin free baggage allowance as follows:

Class of service – Economy class

Allowance for free of charge baggage - 1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag.

Fees for checked baggage carriage:

First piece of checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*:

Fee 30 EUR - Tel Aviv (30 USD), London (30 GBP), Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Barcelona, Lisbon, Amsterdam, Brussels, Paris (Charles de Gaulle), Moscow (Shermetievo)

Fee 20 EUR - Frankfurt, Berlin, Zurich (20 CHF), Prague, Vienna, Rome-Fiumicino, Milan, Larnaca, Rhodes, Heraklion, Corfu, Athens

Fee 15 EUR - Varna, Burgas

> In case of heavier, above volumes or additional piece of checked baggage, the standard conditions of Bulgaria Air apply.

> Checked baggage can be purchased before the flight at the airport or through the issuer of the ticket.

> The amount paid for checked baggage for tickets issued at a fare without checked baggage is non-refundable.

> Possession of CCB Club card, Visa Platinum card from CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and FLY MORE gold card does not entitle free checked baggage on tariff without baggage.

**The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/.*

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

FARES WITH CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger who bought a ticket in a fares that includes checked baggage, is allowed to transport in the luggage compartment of the airplane free baggage allowance as follows:

INTERNATIONAL AND DOMESTIC FLIGHTS

CLASS OF SERVICE - BUSINESS CLASS

2 pieces hand baggage with a total weight up to 15 kg (dimensions 55x40x23cm each) and 1 personal item/laptop bag, 2 pieces checked baggage, up to 32kg and 158 cm* each.

CLASS OF SERVICE - ECONOMY CLASS

1 piece hand baggage up to 10 kg and dimensions 55x40x23 cm (total length up to 118 cm)* and 1 personal item/laptop bag, 1 piece checked baggage up to 23 kg and up to 158 cm*.

**The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage /l+h+w/.*

When traveling from any of the Greek destinations (Thessaloniki, Athens, Rhodes, Corfu or

КЛАСА НА ОБСЛУЖВАНЕ – ИКОНОМИЧНА КЛАСА

Норма на безплатен багаж - 1 брой ръчен багаж до 10 кг и размери 55x40x23 см (сумарна дължина до 118 см)* и 1 дамска чанта/лаптоп, 1 брой регистриран до 23 кг и до 158 см*

ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Златна карта FLY MORE - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За билети заплатени с карта VISA Platinum от ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За билети заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

За членове на програмата „CCB Club“ - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки**

Моряци - 2 броя по 23 кг и до 158 см* всеки***

Бебета от 0-2 години - В случай, че тарифата, по която е издаден билета на възрастният, придружаващ бебето, позволява 1 брой чекиран багаж до 23 кг, то бебето има право на 1 брой чекиран багаж до 10 кг. Превозът на бебешки колички се извършва безплатно, но те следва задължително да се предават и получават непосредствено при качване/слизване на/от самолета. Авиокомпанията не носи отговорност за щети в резултат на транспортиране по багажните ленти в случай, че количката не е предадена/получена на/от самолета.

***Сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа /l +h+w/. Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане. Трети багаж се таксува по таксата за трети свръхбагаж.**

**** Ако билетите Ви са заплатени в сайта на компанията, както и в случаите на: притежание на златна карта FLY MORE, членство в програмата CCB Club, или за билети, заплатени с кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър или карта Visa Platinum от ЦКБ, е необходимо да се свържете с нас на тел +359 2 4020 400 или на е-мейл callfb@air.bg за преиздаване на билета с право на 2 броя безплатен багаж.**

***** За да се възползвате от условията ни за превоз на моряци е необходимо билета да бъде издаден в по специална моряшка тарифа. За повече информация и резервация можете да се обърнете към Центъра за обслужване на клиенти на тел +359 2 4020 400 или на е-мейл callfb@air.bg, бората на авиокомпанията в страната и чужбина, както и чрез агентската мрежа.**

Притежанието на карти CCB Club, Visa Platinum от ЦКБ, кобрандирана карта от ЦКБ и България Еър, както и златна карта FLY MORE не дава право на безплатен допълнителен чекиран багаж по тарифа без багаж.

Правото на два броя багаж за притежатели на златна карта FLY MORE и CCB Club и за билети, заплатени с кобрандирана карта България Еър и ЦКБ, както и карта Visa Platinum от ЦКБ, е само за полети, при които опериращ превозвач е авиокомпания България Еър.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - МЕЖДУНАРОДНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг – цена 50 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдуг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 60 EUR.

За големина на багажа между 158 см* и 203 см* - цена 70 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдуг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 80 EUR.

За големина на багажа между 203 см* и 280 см* - цена 100 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдуг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 120 EUR.

Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см* - цена 50 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдуг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 60 EUR

Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг до 158 см* - цена 100 EUR

За следните дестинации: Лисабон, Магдуг, Малага, Палма де Майорка, Тел Авив*, Москва, Санкт Петербург, Амстердам, Париж, Лондон* и Барселона таксата е в размер на 120 EUR.

***За пътуване от Лондон посочените тарифи са съответно в GBP и от Тел Авив в USD.**

При пътуване от някоя от гръцките дестинации (Солун, Атина, Родос, Корфу или Хераклион) допълнителен регистриран багаж или свръхбагаж може да бъде заявен само чрез издателя на билета или през Центъра за обслужване на клиенти по имейл на callfb@air.bg или телефон +359 2 40 20 400.

ТАКСИ ЗА СВРЪХБАГАЖ - ВЪТРЕШНИ ЛИНИИ

За тегло на багажа между 23 кг и 32 кг – 15 EUR.

За големина на багажа между 158 см* и 203 см* - 40 EUR.

За големина на багажа между 203 см* и 280 см* - 60 EUR.

Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг до 158 см* - 30 EUR.

Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг до 158 см* - 60 EUR.

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

В случай, че билетът дава право на безплатен превоз на два броя регистриран багаж, а пътникът превозва три броя регистриран багаж – третият багаж е в категория „Допълнителна бройка- трети багаж до 23кг до 158 см“.

За повече информация относно всички видове специален багаж, моля посетете интернет страницата на България Еър www.air.bg.

Heraklion) checked baggage or oversize baggage can be requested only through the ticket issuer or through the Customer Service Center by email at callfb@air.bg or phone +359 2 40 20 400.

EXCEPTIONS

Gold card FLY MORE - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For tickets paid with VISA Platinum card by CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For tickets paid with co-branded card Bulgaria Air / CCBank - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each**

For members of the 'CCB Club' programme- free checked-in baggage - 2 pieces of 23 kg.

Third piece is charged as third excess baggage**

Seamen - 2 pieces of 23 kg and up to 158 cm each***

Infants 0-2 years of age - If the fare of the ticket of the adult who is accompanying the baby allows 1 piece checked baggage up to 23 kg, the baby is entitled to 1 piece checked baggage up to 10 kg.

Transportation of baby carriages is free of charge, but it is mandatory to hand them over/to receive them immediately before embarkation / disembarkation of the aircraft.

The aviation company shall not be responsible for damages resulting from transportation on baggage belts, in case the carriage has not been handed over/received at the aircraft.

*** The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.**

**** If your tickets are paid in the company's website, as well as in the cases of: possession of gold card FLY MORE, membership in CCB Club, or tickets paid with co-branded card from CCB and Bulgaria Air or Visa Platinum card from CCB you need to contact us by phone +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg to reissue the ticket entitled to free 2 pieces of luggage.**

***** In order to take advantage of our conditions for the transportation of seamen, the ticket must be issued at a special seaman fare. For more information and reservations, please contact the Customer Service Center at +359 2 4020 400 or e-mail callfb@air.bg, any of the Bulgaria Air offices or through the travel agent network.**

Possession of card CCB Club, Visa Platinum CCB, co-branded card from CCB and Bulgaria Air, and Gold Card FLY MORE does not entitle the additional free checked baggage on tariff without luggage.

The right to two pieces of luggage for holders of Gold Card FLY MORE and CCB Club and tickets paid with co-branded card CCB and Bulgaria Air and Visa Platinum card from CCB is only on flights where the operating carrier is Bulgaria Air.

EXCESS BAGGAGE FEES – INTERNATIONAL FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 50 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60.

For luggage sizes between 158** cm and 203 cm** - 70 EUR

For the following destinations: Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 80

For baggage size between 203 **cm and 280 cm** - 100 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120

Extra piece – second bag up to 23 kg x 158 cm** - 50 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 60

Extra piece – third bag up to 23 kg x 158 cm** - 100 EUR

For the following destinations Lisbon, Madrid, Malaga, Palma de Mallorca, Tel Aviv*, Moscow, St. Petersburg, Amsterdam, Paris, London* and Barcelona the fee is EUR 120

*** For travel from London these fares are respectively in GBP and from Tel Aviv in USD.**

****The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.**

EXCESS BAGGAGE FEES – DOMESTIC FLIGHTS

Baggage weight between 23 kg and 32 kg – 15 euros

Baggage dimensions between 158 cm* and 203 cm* – 40 euros

Baggage dimensions between 203 cm* and 280 cm* – 60 euros

Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm* – 30 euros

Extra piece – third bag up to 23 kg up to 158 cm* – 60 euros

Baggage with weight over 32 kg may only be carried as cargo.

In case the ticket entitles a free carriage of 2 pieces of checked baggage and the passenger carries 3 pieces of checked baggage - the third luggage is in the category " Extra piece – second bag up to 23 kg up to 158 cm**".

***The maximum allowed volume is the sum of the external length, height and width of the baggage/l+h+w/. The passenger may carry more than the free of charge baggage allowance for an additional fee. Third piece is charged as third excess baggage.**

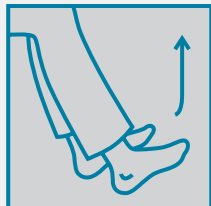
For more information please check Bulgaria Air's website www.air.bg.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

FIT TO FLY

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

ХОДИЛА

10 пъти

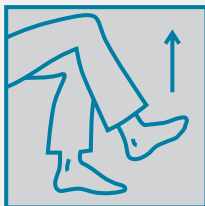
Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

ГЛЕЗЕНИ

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

КОЛЕНЕ

30 пъти

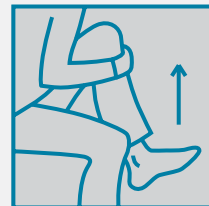
Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

РАМЕНЕ

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

КРАКА

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Задръжте така 15 секунди.

ГРЪБ И РЪЦЕ

15 пъти

Поставете и гвете стъпала на пода и стегнете корема. Навеждайте се напред, докато ръцете Ви не опрат пръстите на краката.

FEET

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

ANKLES

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

KNEES

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

SHOULDERS

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

LEGS

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

BACK AND ARMS

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

ДА СЕ ЛЕТИ НЕ Е СТРАШНО

Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности. Екипажът на Вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит. Самолетите на „България Еър“ са с безупречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбулентция.

Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задържайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате.

RELAX!

Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives. The crew in control of the plane is highly trained and experienced. Bulgaria Air aircrafts are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence

Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly.

ПО ВРЕМЕ НА ПОЛЕТ

Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага.

Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета. Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението. Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките. Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе.

DURING THE FLIGHT

Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum.

Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching. Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation. Removing your shoes may provide you with more comfort. Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee.

КАК ДА СЕ ПРИСПОСОБИМ ПО-БЪРЗО КЪМ ЧАСОВИТЕ РАЗЛИКИ

Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата Ви дестинация, като вечерта преди полета си легнете един час по-рано или по-късно.

Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета. Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от нощното.

Когато пристигнете на избраната от Вас дестинация, направете си кратка разходка. Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина.

REDUCING JETLAG

Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later.

Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol. Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone.

At your destination, take light exercise – such as a walk. Spend at least 30 minutes in daylight.

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

„България Ер“ Ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността Ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета с „България Ер“.

ВАШЕТО ЗДРАВЕ

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да Ви предложат лекар-ства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, когото са най-подходящи за Вас.

ВАШИЯТ БАГАЖ

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма Ви. Да седнеш в креслото уморен и задъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще Ви трябва по време на полета.

СРОКЪТ ЗА ЯВЯВАНЕ НА ЛЕТИЩЕТО

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

ВАШАТА СИГУРНОСТ

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте. Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж. Не оставайте багажа си без надзор. Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния Ви багаж, летищните служби за сигурност ще Ви забранят да ги качите в самолета.

ВАШИЯТ РЪЧЕН БАГАЖ

Сложете тежките предмети под седалката пред Вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

ПУШЕНЕТО

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички полети на „България Ер“. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в тоалетните, които са оборудвани с датчици за дим.

УПЪТВАНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на „България Ер“ ще Ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за Вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в жоба на седалката пред Вас.

КАБИНЕН ЕКИПАЖ

Кабинният екипаж на „България Ер“ се грижи да Ви обслужва отлично и да осигурява безопасността му всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото Ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги уведомявате за потребностите си.

ПРИ ПРИСТИГАНЕ

Пазете багажните си купони, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flight deck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

YOUR HEALTH

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always to consult a doctor to determine which are suitable for you.

YOUR LUGGAGE

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

YOUR CHECK IN DEADLINE

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check-in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

YOUR SECURITY

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

YOUR HAND LUGGAGE

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

SMOKING

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

THE SAFETY BRIEFING

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

YOUR CABIN CREW

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

AT THE DESTINATION AIRPORT

Have your luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

От 6 ноември 2006 г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100 мл. Всяка и общо до 1 л, поставени в самозапечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, аромове, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, pasta за зъби, пена за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля, консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004 г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

всякакви видове огнестрелно оръжие / катапулти и харпуни / имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки /оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично вилждане / пожарозасителни / електрошокери уреди / бравди, секири, сатери, томахаки / лъкове, къси копия / всякакви заострени метални предмети, които могат да послужат за нараняване / ножове, независимо от предназначението им /саби, мечове / бръсначи, скалпели / ножици, с режеща част, по-дълга от 6 см / бормашини, отвертки, клещи, чукове / кърпи за лег / всички видове спортни стикове, бухалки, щек и тояги / всички видове оборудване за бойни спортове / амуниции, дрзанами, мини, военни експлозиви / детонатори / газ и газови контейнери / всякакви пиротехнически средства / хлор, парализиращи спрейове, сълзотворен газ / терпентин, разрестител и аерозолна боя / напитки с над 70% съдържание на алкохол.

From November 6, 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

all types of firearms / catapults and harpoons / replica or imitation firearms, toy guns /component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices) / fire extinguishers / stun or shocking devices / axes, hatchets, meat cleavers, machetes / arrows and darts / any type of sharpened metal objects, which could cause injury / all types of knives / sabers, swords / open razors and blades, scalpels / scissors with blades more than 6 cm in length / drills, screwdrivers, crowbars, hammers / ice skates / any type of sport bats, clubs, / sticks or paddles / any martial arts equipment / ammunition, grenades, mines, explosives and explosive devices / detonators / gas and gas containers / any pyrotechnics / chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas / turpentine and paint thinner, aerosol spray paint / alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

Защото знаем, че те са част от Вашето семейство – възползвайте се от услугата ни за превоз на домашни любимци!

При превоза на домашни любимци в пътническата кабина /PETC/ максималното допустимо тегло на животното и клетката е 8 кг, а размерите на клетката 48 x 35 x 22 см. За услугата се заплаща такса от 60 евро в посока.

При превоз на домашни любимци в багажното отделение /AVIH/ няма ограничение в теглото

на животното, а максималните размери на клетката са 110 x 65 x 70 см. При общо тегло до 32 кг се заплаща такса 100 евро, а над 32 кг – 140 евро в посока.

Превозът на домашни любимци задължително подлежи на потвърждение от Авиакомпанията.

Могат да бъдат превозвани само кучета и котки, като единствено го и от Великобритания не се предлага услугата превоз на животни.

Бойните и опасни породи се приемат за превоз само като карго.

Пътниците, които желаят да пътуват с домашен любимец (куче или котка), предварително трябва да се запознаят с инструкциите за превоз на домашни любимци на авиакомпанията на www.air.bg и да спазват всички условия на регламент 576/2013. Регламентът е задължителен за всички страни членки на ЕС. По време на check-in документите на любимеца, ще бъдат обстойно проверени. Паспортиът трябва да отговаря на общоприетия международен образец.

Because we know they are part of your family – take advantage of our service for animal transportation!

When transporting pets in the passenger cabin /PETC/ the maximum weight of the animal and the cage is up to 8 kg and the maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. A fee of EUR 60 per direction applies.

When transporting pets in the luggage compartment /AVIH/ there are no limitations in the weight of the animal. The maximum dimensions of the

container are 110 x 65 x 70 cm.

At the weight of the animal and container up to 32 kg, a fee of EUR 100 per direction applies, if the weight is over 32 kg – EUR 140 per direction applies.

Pets' transportation is a subject to compulsory confirmation from the Airline.

Only dogs and cats are accepted for transport. Animal transportation to and from Great Britain is not allowed.

The fighting and dangerous breeds are accepted for carriage

only as cargo.

Passengers willing to travel with a pet (dog or a cat), should get acquainted in advance with the airline's instructions for traveling with pets on www.air.bg as well as to observe and follow all the conditions of Regulation 576/2013. The regulation is mandatory for all EU member countries. During check-in the pet's documents will be thoroughly checked. The passport must comply with the generally accepted international model.

Upgrade to business class, за да е перфектно

„България Еър“ Ви дава възможност да повишите комфорта на своето пътуване благодарение на услугата Upgrade to business class.

Upgrade може да бъде закупен от 24 часа до 40 минути преди излитане, при наличие на свободни места. Освен удобство и комфорт, услугата Ви носи още редица предимства

като приоритетни чекиране и качване в самолета, допълнителен багаж, достъп до бизнес салоните на летищата и бизнес класа кетъринг. Ако сте член на програма FLY MORE, печелите и повече точки.

Важно е да се отбележи, че при полет с прекачване трябва да се спазва разрешението за превоз на багаж и на дръзкия превозвач. Съветваме Ви да заявите UPGRADE минимум 2 часа преди излитане на полета от София, за да се насладите и на кетъринга като част от

всичките предимства. Таксата за услугата Upgrade е 50 евро* в посока по вътрешни линии и 100 евро* в посока по международни линии.

Можете да закупите Upgrade чрез Центъра за обслужване на клиенти на тел.: +(359) 2 40 20 400 или по e-mail на callfb@air.bg, както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета или на летището преди полет.

*За отсечката Лондон – София таксата е 100 паунда.

Upgrade to business class to be perfect

Bulgaria Air gives you the opportunity to increase the comfort of your trip with the Upgrade to the business class service.

The Upgrade may be purchased from 24 hours to 40 minutes before scheduled departure in case of availability.

By choosing it you get not only comfort and convenience, but also

priority check-in and boarding in the airplane, additional baggage, access to airport business lounges and business class catering. If you are a member of our frequent flyer program FLY MORE, you earn more points as well.

Please note that in case of a connecting flight, the luggage permit of the other carrier must be checked and observed with.

We also advise you to request UPGRADE at least 2 hours before the departure from Sofia in order

to enjoy catering as part of all the benefits of the service. The Upgrade fee is EUR 50 in direction for domestic flights and EUR 100 in direction for all international flights.

Upgrade can be purchased at our Customer Service Center: +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callFB@air.bg, and also in the Bulgaria Air offices, through the ticket issuer or at the airport before the flight.

Добавете повече удобство към Вашето пътуване!

Как? Като запазите своето място с допълнително пространство и повече комфорт срещу такса от 20 евро на посока, или изберете своето предпочитано място, близо до изхода, срещу такса от 10 евро на посока. Услугата е налична за директните полети, изпълнявани от авиакомпанията. Седалките с повече пространство и комфорт са разположени на 3 ред и аварийен изход, а тези на 4 ред

можете да резервирате като предпочитани, поради близостта им до изхода и възможността бързо да се отправите към крайната точка или трансферния си пункт.

Можете да заявите и заплатите своето място чрез Центъра за обслужване на клиенти на тел.: +(359) 2 40 20 400 или по e-mail на callfb@air.bg, както и в офисите на „България Еър“, чрез издателя на билета и на летището преди полета. Съветваме Ви да заявите услугата предварително, за да си гарантирате налично

място и да спестите време на летището. Следва да се има предвид, че има пътници, които не могат да бъдат настанявани на аварийни изходи, например хора с физически, психически и слухови увреждания, възрастни хора, деца и бебета (със или без придружител) и пътници с наднормено тегло.

** За Тел Авив таксата е в шатски долара, за Лондон в паунда, за Цюрих в швейцарски франка.*

Travel even more comfortable

Bulgaria Air gives you the opportunity to guarantee more in-flight comfort! How? Just book your seat with extra space and more comfort for 20 EUR per flight or book your preferred seat near the exit f for 10 EUR per flight. The service is available for all direct flights operated by Bulgaria Air. Seats with extra space are located on the 3rd row and emergency exit, while those at 4th row can be booked as a

preferred due to their proximity to the exit point and the availability they provide for the passenger to head straight to his final destination or transfer point. You can request and prepay your seat by contacting our Customer Service Center at +(359) 2 40 20 400 or via e-mail: callfb@air.bg, as well as in the Bulgaria Air's offices, through the ticket issuer and at the airport prior the flight. We recommend you to request the service in advance to make sure we have an available seat

for you and to save time at the airport. It should be considered that here are passengers who cannot be seated in an emergency exit row (some of the seats with extra leg space are situated next to these exits) such as people with physical, mental and hearing impairments and limitations, elderly people, children and babies (including unaccompanied minors (UMNR) and overweight passengers.

** For Tel Aviv the fee is in USD, for London in GBP, for Zurich in CHF*

Пътуване на деца без придружител

Доверете се на услугата на „България Еър“ за превоз на непридружени деца и бъдете спокойни за своето дете по време на полет!

• За деца на възраст между 3 и 5 г. осигуряваме ескорт – стюард, който да посрещне детето от изпращача на отправното летище, да го придружи по време на всички летищни процедури до качване в самолета, да се погрижи лично за спокойното му пътуване и да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс 50%

от еднопосочната тарифа в М класа и двупосочни летищни такси за стюарда-придружител.

• За деца между 5 и 11 г. се осигурява служител, който да посрещне детето от изпращача на отправното летище, както и такъв, който да го предаде на посрещача при пристигане. За детето се заплаща пълната тарифа без детско намаление, плюс УМ такса в размер на 50 евро на отсечка за международни полети и 30 евро за вътрешни полети. За София – Лондон таксата е 60 евро, а за Лондон – София е 60 паунда.

• По желание на родителите, деца от 12 до 18 г. могат също да се възползват от услугата

срещу заплащане на УМ таксата. На тях се предоставя същата услуга като за деца между 5 и 11 г. За да се възползвате от услугата, е необходимо да отправите запитването си поне 2 седмици преди полета на callfb@air.bg.

Детето Ви задължително трябва да носи със себе си валиден паспорт.

Една стюаргеса може да придружава две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно. За тях се заплаща една УМ такса.

Unaccompanied minors flying

Trust the Bulgaria Air service for unaccompanied minors and let them flying without any worries!

• For children between 3 and 5 years old we provide an escort – flight attendant who will pick up the child from the person who is escorting him/her at the departure airport, will be next to the child during all airport procedures until boarding the plane, personally take care of the child's safe journey during the flight and will hand him/her over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus 50% of the

one-way fare in the M class and two-way airport taxes for the escort flight attendant.

• For children between 5 and 11 years old a staff member is provided to welcome the child from the escorting person at the departure airport, as well as a person to hand him over to the welcoming person at the arrival airport. The full ticket fare is payable for the child (without a child's discount), plus a UM fee of EUR 50 in direction for international flights and EUR 30 in direction for domestic flights. For Sofia – London the fee is EUR 60 and for London – Sofia is GBP 60.

• Per parents request, children between 12 and 18 years old could also take advantage of

the service, against payment of the UM fee. They are provided the same service as for children between 5 and 11 years of age.

In order to take advantage of the service, you should make your inquiry at least two weeks prior the flight at callfb@air.bg

Your child must carry a valid passport with him/her. One flight attendant can accompany two children from the same family – brothers and sisters who travel together. For them is paid a single UM fee.

THE FACE OF

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

Airbus A220-300

Airbus A220-100

Airbus A320-214

Airbus A320-214

Airbus A319-112

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Codeshare partnerships are an integral part of Bulgaria Air route portfolio. They enable the airline to provide its customers more frequencies to a particular destination as well as to widen its destinations list at facilitated booking procedure.

SOFIA – MADRID
MADRID – LAS PALMAS / TENERIFE

Sofia – Doha / Bucharest / Varna / Burgas

A STAR ALLIANCE MEMBER

SOFIA – ATHENS / LARNACA / VARNA / BURGAS
ATHENS – BEYRUT / TEL AVIV / EREVAN / NICE / TBILISI
LARNACA – TEL AVIV

SOFIA – BELGRADE / TEL AVIV / LARNACA / VARNA
BELGRADE – GENEVA

SOFIA – PARIS / VARNA
PARIS – NICE / LYON / BORDEAUX

SOFIA – AMSTERDAM

SOFIA – ROME / MILAN / VARNA / BURGAS
ROME – MILAN / TURIN / FLORENCE / GENOA / NAPLES /
PIZA / VENICE / BOLOGNA / TRIEST / VERONA / CATANIA /
BARI / PALERMO / LAMECIA TERME / BRINDIZI / REGGIO
CALABRIA / MADRID / BARCELONA / AMSTERDAM /
LONDON / PARIS / BRUSSELS / PRAGUE / GENEVA /
MALTA

VARNA/BURGAS – SOFIA – BUCHAREST

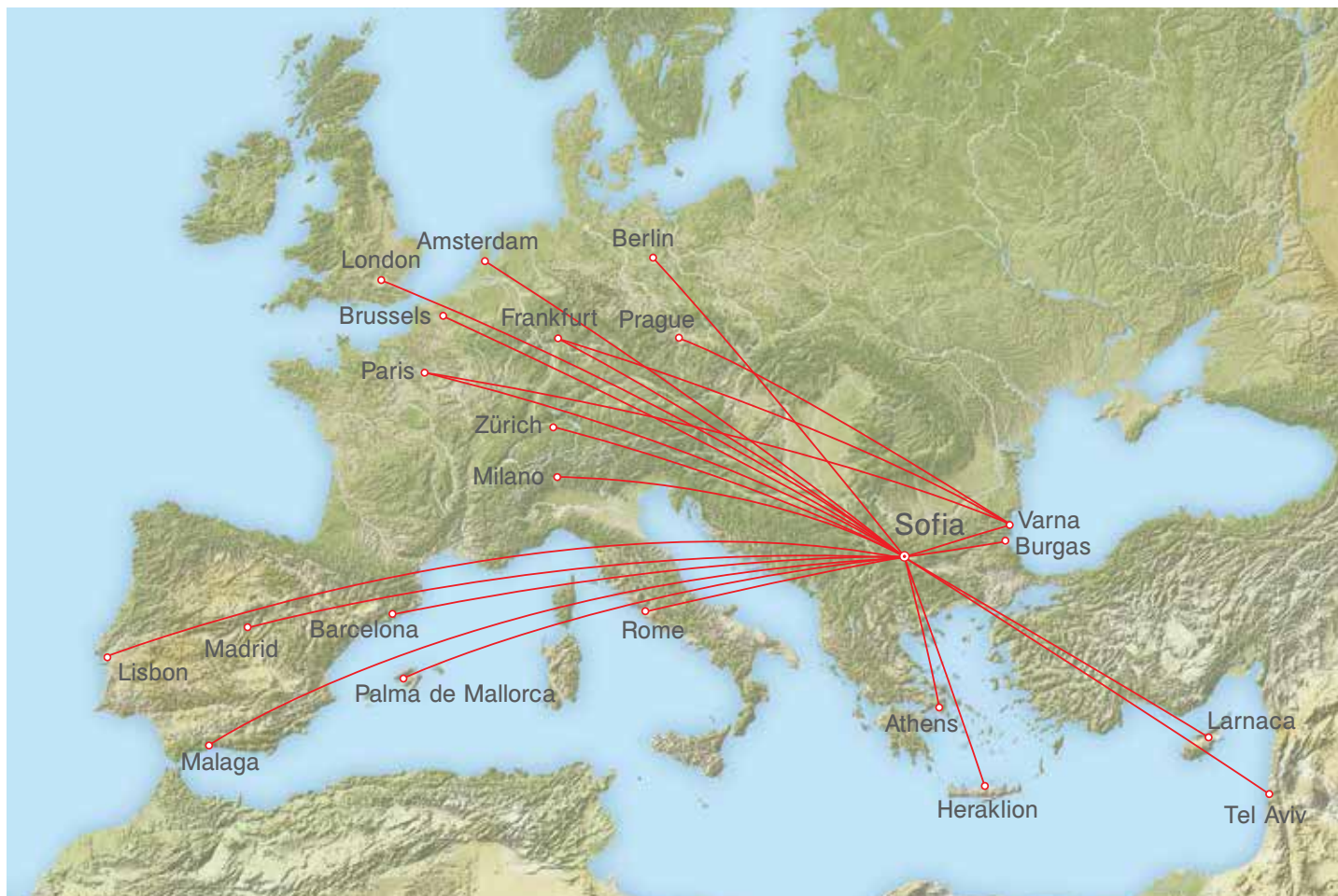

VARNA/ BURGAS/ SOFIA – RIGA
RIGA – OSLO/STOCKHOLM/COPENHAGEN/HELSINKI

SOFIA – BAKU

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствените полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отговорят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

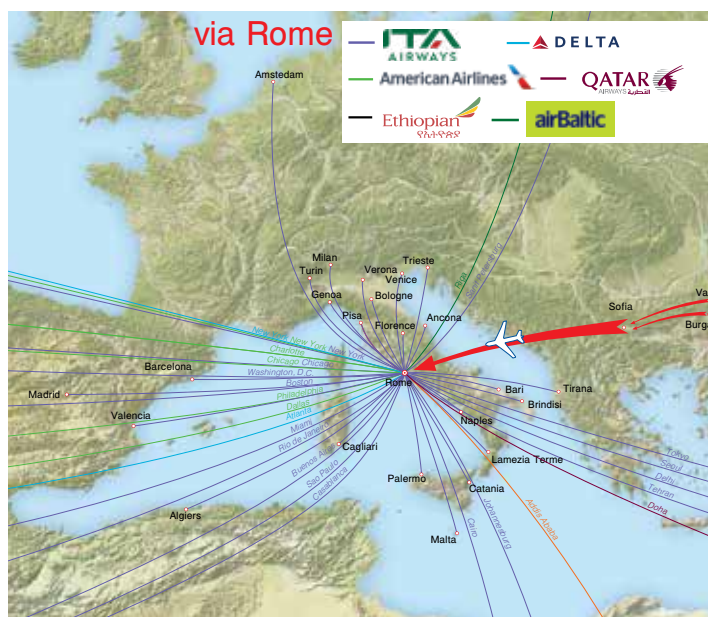
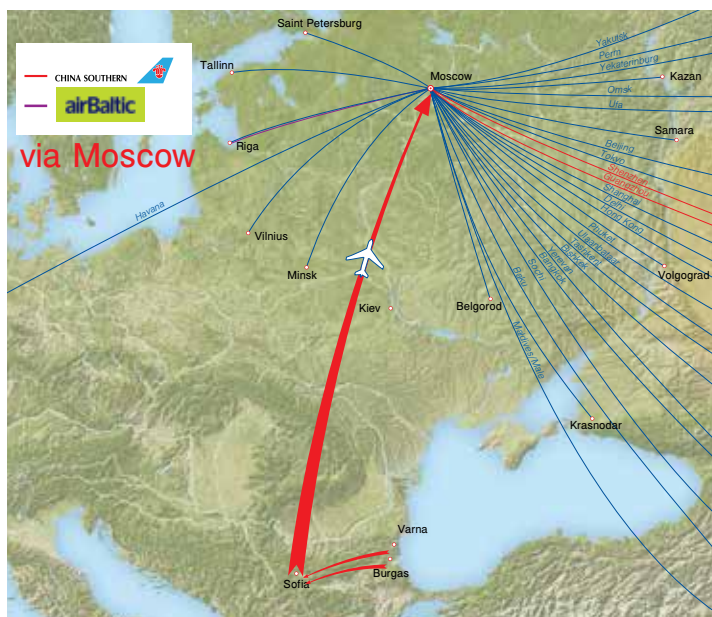
Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

Летете до всяка точка на света с България Еър и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

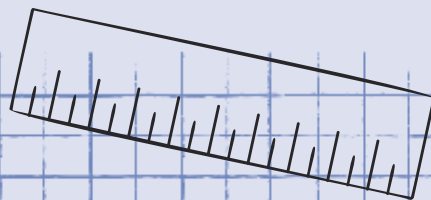
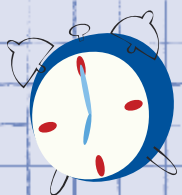

БЪЛГАРИЯ ЕЪР: Къде га ни намеруме?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF BOJ VAR 	Customer Service Center 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-20:00 Local Time</i> phone: +359 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg www.air.bg	
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> fax: +359 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg www.air.bg	
	Sofia City Office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:30 Local time</i> phone: +359 2 402 03 93 e-mail: tickets1@air.bg www.air.bg	
	FLY MORE Office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 Every day: 9:00 a.m. to 5:00 p.m. (lunch break - 12:00 p.m. to 1:00 p.m.) +359 2 984 02 96 e-mail: flymore@air.bg www.air.bg	
	Varna Airport Office Varna Airport Terminal 2, Departures <i>Working hours: Opens 2 hours prior</i> <i>to scheduled departure</i> phone: +359 52 573 321 fax: +359 52 501 039 e-mail: varna@air.bg www.air.bg	
	Varna City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00 - 17:00 Local time</i> <i>(lunch break: 12:30 p.m. - 1:30 p.m.)</i> phone: +359 52 651 101 e-mail: varna_city@air.bg www.air.bg	
	Shumen City office <i>Shumen, Patleyna 10 str.</i> <i>Monday-Friday: 09:00-17:00</i> phone: +359 887 84 01 71 e-mail: shumen@air.bg www.air.bg	
BER 	Germany, Berlin Bulgarian Air Tour Leipziger str 114-115, 10117 Berlin, Germany <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 Local Time</i> phone.: +49 30 2514405 +49 30 2514460 fax: +49 30 2513330 e-mail: info@berlin-bat.de www.air.bg	

LON 	United Kingdom, London Airport office Heathrow Ticket Pod 3 (Zone G) Terminal 4 Heathrow Airport TW6 3FB <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:30 - 17:30 Local Time</i> phone: +44 208 745 9833 +44 788 966 4174 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk www.air.bg	
MOW 	Russia, Moscow City Office 3 Kuznetzkiy Most Str., Moscow, 125009, Russia <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday:</i> <i>09:00-13:00/14:00-18:00 Local Time</i> <i>Saturday: 10:00-14:00</i> <i>(between June and</i> <i>September)</i> <i>Temporarily closed</i> phone: +7 49 5789 9607 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg www.air.bg	
	Airport office Sheremetyevo airport, Terminal F, fl. 2, ticket desks 10 and 14 <i>Working hours:</i> <i>Opens 2 hours before flight</i> <i>Temporarily closed</i> e-mail: svoapfb@mail.ru www.air.bg	
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD 25 Ben Yehuda Str. Israel 63806, Tel Aviv <i>Working hours:</i> <i>Sunday - Thursday:</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i> phone: +972 379 51 355 Viber \$ WhatsApp: +972 54 5066020 fax: +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il www.air.bg	
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am - 1pm (EST)</i> phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com www.air.bg	
VIE 	Austria, Vienna Intervega Reisen Tiefer Graben 9, A-1010 Wien, Austria <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Thursday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i> <i>Friday</i> <i>09:00-17:00 Local Time</i> phone: +43 1 5352550 0 900 220013 (domestic line) fax: +431 5352552 e-mail: intervegareisen@aon.at office@intervega.at www.air.bg	

BACK TO

SCHOOL

С VISA И ЦКБ

СПЕЧЕЛИ!

- ★ 10 БРОЯ МАСBOOK
- ★ 10 ТАБЛЕТА
- ★ 5 СМАРТ ЧАСОВНИКА

Научи повече
на www.ccbank.bg

НАПРАВИ МИНИМУМ 10 ПЛАЩАНИЯ С ТВОЯТА VISA ОТ ЦКБ ОТ 1 АВГУСТ ДО 15 СЕПТЕМВРИ И МОЖЕ ДА СПЕЧЕЛИШ.

VISA Навсякъде,
където искаш да бъдеш

ЦКБ Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

*Small moments,
happy tastes!*

FOLLOW US

VIEW CATALOG